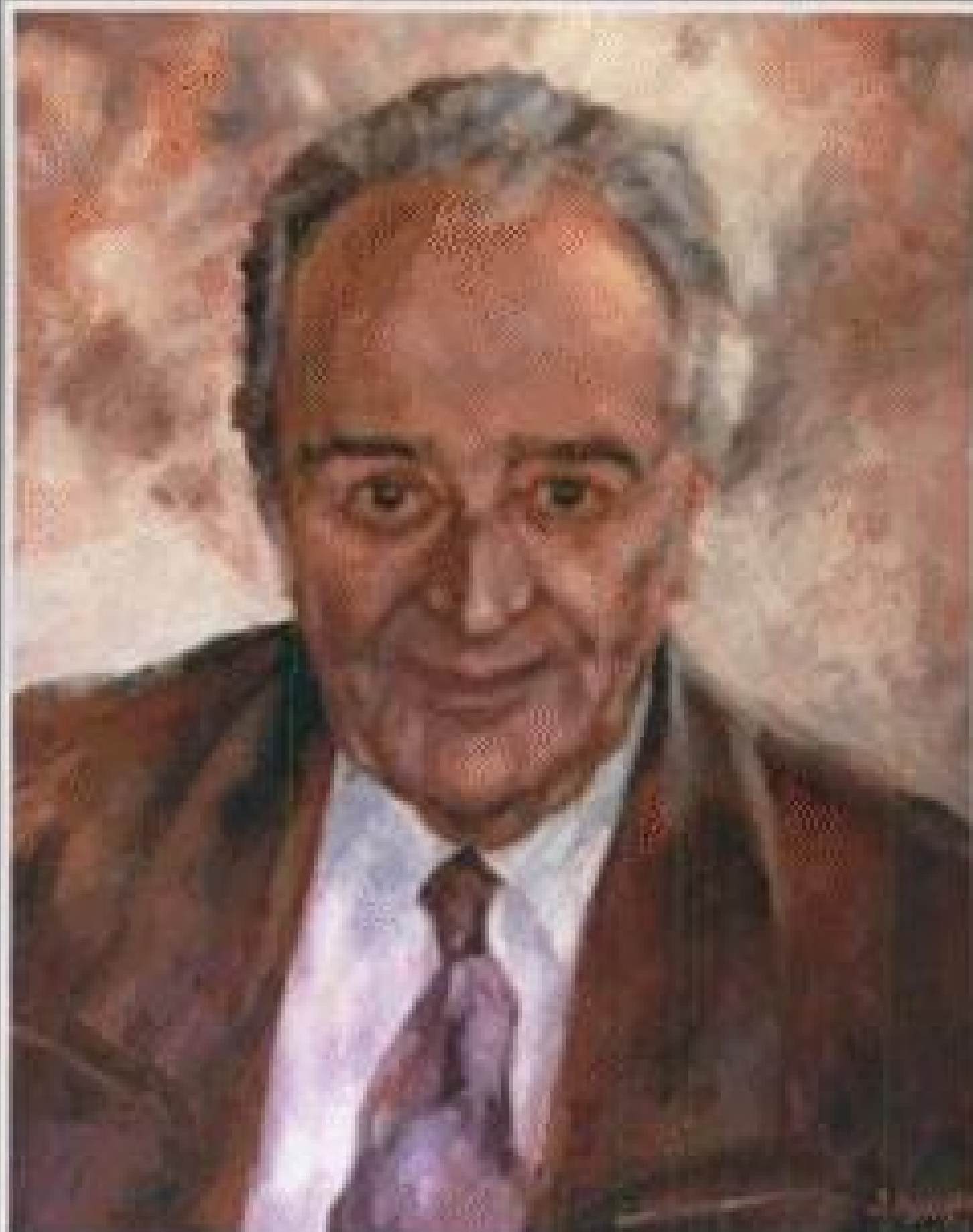

Эмиль Вульфен.
Портрет Анатолия Алексина.

Anatoli Alecxin

Đứa con muộn màng

Anatoli Alexin Georghievittr là một nhà văn chuyên viết về đề tài giáo dục thanh thiếu niên. Ông sinh ngày 3-8-1924 tại Moscow, ông cùng gia đình đã tham gia tích cực vào cuộc nội chiến năm 1937. Những năm chiến tranh vệ quốc vĩ đại ông làm việc tại công trường xây dựng. Năm 1950, ông tốt nghiệp khoa Ấn độ thuộc Viện Đông Phương học Moscow. Ông là người sáng lập ra trường phái văn học gọi là "Truyện vừa cho thiếu nhi", kiểu như câu chuyện " Chó hoang Dingo" nổi tiếng mà mọi người đã quen thuộc. Truyện của ông mang hơi thở hồn nhiên, yêu đời... Nhưng không vì thế mà mất đi tính li kỳ và đa cảm, sự sâu sắc trong những xung đột, đấu tranh giữa các em thiếu nhi và giữa các em thiếu niên với thế giới người lớn.

Những tác phẩm tiêu biểu của ông: Xasa và Sura (1956), Những cuộc phiêu lưu kỳ lạ của Xeva Kotlov (1958), Tầng 7 lên tiếng (1959), Kolia viết cho Olia; Olia viết cho Kolia (1965), Đứa con muộn màng (1968), Hãy gọi điện và hãy đến (1970), Người thứ 3 ở hàng thứ 5 (1975),...

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>

MỤC LỤC

[I](#)

[II](#)

[III](#)

[IV](#)

[V](#)

[VI](#)

[VII](#)

[VIII](#)

[IX](#)

[X](#)

[XI](#)

[XII](#)

I

Cả nhà đã đợi tôi những 16 năm ròng...

Làm một đứa con muộn màng, kể đáng sợ thật. Gì chứ chuyện ấy thì tôi biết rõ lắm! Những đứa con sớm sủa, chúng ra đời thật chóng vánh và tự nhiên. Cứ như thể điểm tốt, điểm xấu cứ xuất hiện trong sổ liên lạc vậy, khi ngày ngày anh vẫn cấp sách đến trường. Còn những đứa con muộn màng thì đứa nào cũng bắt người lớn phải mong chờ hết năm này sang tháng khác. Rồi đến khi rốt cuộc, chúng ra đời, thì cả nhà liền hòa nhau lại mà yêu thương, mà nâng niu, mà chăm bẵm, ghé góm đến mức khiến chúng chỉ còn muốn bỏ chạy đến tận cùng thế giới, nếu như không còn tìm được chỗ nào xa hơn nữa.

Hết bố rồi lại mẹ cứ thi nhau nhắc đi nhắc lại với nó rằng: “Khiếp, bố mẹ chờ con đến mỗi cả mắt. Thật đúng là mong ngày mong đêm”. Họ làm như thể thằng bé chỉ nấn ná ở đâu đó trong rạp chiếu bóng hay còn đang mãi là cà ngoài đường.

Thì tôi đây chứ ai, tôi cũng chính là một đứa con muộn màng. Bố mẹ tôi, ngay từ đầu, đã muốn sinh một mụn con trai. Nhưng rốt cuộc lại sinh ra Liudmila, chị gái tôi... Từ đó, cả ba người – thêm chị Liudmila nữa- lúc nào cũng mong ngóng chờ ngày tôi cất liếng khóc chào đời. Ấy thế mà mãi mười sáu năm sau, ước mơ ấy mới hoá thành hiện thực. Kể có hơi muộn màng thật. Nhưng tôi còn biết làm thế nào khác được ?

Tôi cũng chẳng nhớ là vào năm lên mấy thì tôi bắt đầu hiểu được cuộc sống quanh mình. Nhưng kể từ độ hiểu ra được thì bên tai tôi hầu như không lúc nào không vang lên cái câu: ”Con đúng là một món quà bất ngờ mà. Con là một tặng phẩm quý giá”. Bây giờ, những câu ấy thường khiến bố mẹ tôi ngượng ngịu. Chắc hẳn hồi xưa, bố mẹ cũng chẳng nói ra chính những lời ấy đâu. Nhưng những câu đại để như thế thì quả có nói... Và tôi nghiễm nhiên hoá thành một thứ tặng vật quý, y như một chiếc tách kiêu, trang nhã, đặt trong tủ kính, nhưng chẳng bao giờ được đem ra dùng cả. Tôi được cả nhà nâng như nâng trứng, hứng như hứng hoa. Dĩ nhiên là mỗi người một kiêu, vì cả bố lẫn mẹ, cũng như chị Liudmila chúng tôi, mỗi người đều có một cốt cách riêng.

Chẳng hạn, nếu tôi định đi trượt băng một bữa, thì cả ba đều lập tức can ngăn. Nhưng cách can ngăn thì mỗi người một kiêu.

Lên tiếng đầu tiên dĩ nhiên là bố. Bố vốn rất lớn con. Hệt như ông Hemingway mà chị Liudmila chúng tôi treo trên bàn làm việc của chị ấy vậy. Chỉ mỗi bộ râu là không có. Chứ còn mái tóc bạc phơ và những nếp nhăn chằng chịt thì chẳng ai chịu kém ai hết.

Bố đã phải nếm đủ mùi khổ cực trong đời, nên chỉ muốn tôi được hưởng hoàn toàn những điều dễ chịu... Bố thì dĩ nhiên là không đời nào lại từ chối thẳng. Bao giờ bố cũng đem đến cho tôi toàn những điều dễ chịu mà. Ngay cả lúc cấm đoán nữa.

- *Qua bao đồi cao, bao lũng thấp...* - bố cất tiếng hát oang oang, hẳn dưới sân kia cũng nghe rất rõ: gipngj bố vừa to, vừa vang xa. Bố rất thích lấy những câu ca, khi ở đoạn này, khi ở đoạn nọ, trong các ca kịch hoặc bài hát cổ. Không phải lấy thơ, cũng chẳng phải trích ca dao hay tục ngữ. Mà toàn là lời các ca kịch hoặc bài hát cổ, - “đẩy nhịp đời trôi mau, trôi mau...”

Bao giờ bố cũng phải hát một câu gì đó hợp với chuyện đang bàn. Những lúc như thế, tôi cảm thấy bố phải ngẫm nghĩ rất ghê: vừa để tìm cho ra cái câu thích hợp, vừa không làm tôi buồn rầu, mà trái lại còn khiến lòng tôi được thư thái nữa. Vì căng thẳng mặt bố đỏ bừng. Sắc đỏ ấy lan dần ra hai tia, rồi chạy mãi xuống tận dưới cổ. Mái tóc bạc càng khiến cái sắc đỏ kia thêm nổi bật.

Bố nói cũng to, như thể đang trình diễn trên sân khấu vậy:

- Chà, thế mà bố lại tính rủ con mai đi xem chiếu bóng kia đấy. Chắc con cũng muốn như bố thì phải.

Tôi bằng lòng ngay. Mặc dù tôi khoái đi trượt băng hơn. Tôi không định cải lại bố. Vì có ích gì đâu: làm một đứa con muộn màng kia mà, phải để cho người ta nâng niu, gìn giữ chứ.

- “Muốn gì thì con cứ tha hồ chọn, con của ta ơi”- bố hát bằng cái giọng oang oang của Konchak, vua Mông cổ, trong vở “Hoàng tử Igor”. Nhiều khi, bố thay đi một vài chữ trong những khúc aria hoặc những bài hát cổ, cho hợp với chuyện đang bàn. – Con cứ tha hồ mà chọn, con trai của ta ạ. Nhưng nếu con thích đi xem chiếu bóng thì bố hoan hỉ lắm lắm.

Rồi bố cứ hoan hỉ như thế một hồi lâu nữa. Đến nỗi ở mãi dưới đường kia, người qua kẻ lại ai cũng nghe rõ mồn một.

Thực ra, chẳng riêng gì bố, mà cả nhà tôi, trừ mẹ ra, ai cũng nói rất to: chả là mẹ hơi bị nặng tai. Mẹ mắc phải cái tật ấy từ độ sinh tôi. Nghĩa là, những đứa con muộn màng, vốn bắt gia đình phải khắc khoải mong chờ, thường chẳng phải chỉ mang lại có niềm vui không thôi. Cả nhà cứ giấu mãi tôi cái chuyện vì sinh tôi mà mẹ mắc phải cái tật ấy. Để khỏi làm tôi buồn tủi. Nhưng ai chứ tôi thì tôi biết. Có lần, tôi nghe một bà bác sĩ bảo mẹ: “Hậu quả của việc sinh nở đấy. Chắc rồi cũng qua khỏi thôi”. Chậc, giá tôi đừng sinh ra có phải tốt hơn không?

Còn bản thân mẹ thì lại nói năng rất khẽ. Đôi khi mẹ cũng lớn tiếng nói đùa, nhưng trên môi vẫn thấp thoáng một nụ cười buồn buồn. Dù ở nhà có gặp bất cứ chuyện gì, mẹ bao giờ cũng cho là phúc đức. Trong thâm tâm mẹ có nghĩ như thế thật không thì họa có trời biết.

- Thật phúc đức- mẹ nói, - là tôi lại bỏ ngoài tai không biết bao nhiêu là chuyện: thì xưa nay, thiên hạ vẫn nói vớ vẩn này nọ đủ thứ đấy thôi.

Hễ động nói gì, bao giờ mẹ cũng dùng cái câu “Thật phúc đức...”.

- Thật phúc đức cho mẹ là con trai mẹ lại thích trượt băng. Nghĩa là con không sợ chứ gì.

- Nhưng chỉ một lúc sau, thế nào mẹ cũng tìm ngay được một cái cớ, cho thấy rằng tốt nhất là tôi cứ nên ở nhà: đã làm đứa con muộn màng thì nhất định phải được mọi người giữ gìn cẩn thận thôi chứ biết làm sao.

Tiếp đến là chị Liudmila... chị là kiến trúc sư, hay: chuyên viên bậc thầy về các đường nét phân minh:- như bố quen gọi. Có ffield, chẳng cứ gì đường nét: ngau cả cách ăn nói, chị Liudmila cũng lại là chuyên gia của sự phân minh và thẳng nót. Chị chẳng cần phải tráo đổi câu chữ gì trong các khúc aria hết. Chị nói thẳng tuột ra thế này:

- Ví thử em mà tập luyện thể thao thật nghiêm túc và thạo trượt băng, thì chị sẽ tán thành ngay đấy. Nếu không, chị không thể.

Nhưng ví thử tôi mà học trượt băng thật tử tế, như một kên tướng thể thao hay một nhà vô địch chẳng hạn, thì cả nhà vẫn cứ tìm ngay được một cái cớ để giữ tôi ở lại nhà. Đó là cái chắc.

Hễ trong gia đình mà gặp chuyện lôi thôi, rắc rối gì, thì tuy chẳng ai bảo ai, nhưng cả nhà đều cố im đi ngay, không cho tôi biết. Đến khi tôi hay được thì cả ba liền nói lấp đi: “Con còn bé dại lắm. Chuyện ấy con hiểu thế nào được!”. Cả nhà đã trông đợi thằng bé ấy và rất lấy làm thích thú khi sinh được nó. Còn tôi, chắc tôi cũng thích thú y hệt cả nhà, nếu đứa bé ấy là ai khác chứ không phải là tôi.

Nghe trộm là chuyện tôi chúa ghét. Nên chẳng bao giờ tôi thèm làm. Nhưng nếu gia đình mà vướng phải một chuyện không may, lại muốn giấu tôi, trong khi thực ra, nếu được biết, tôi vẫn có thể giúp ích được ít nhiều, thì thế nào tôi cũng giồng tai lên nghe trộm. Hơn nữa, nói dối tai là nói cho vui thôi, chứ thực ra chuyện bí mật nào bố cũng toàn nói oang oang lên hết. Thành thử, dù muốn hay không, tôi cũng mặc nhiên nghe thấy.

CÓ lần, tôi nghe được câu chuyện thế này. Dĩ nhiên là chuyện bí mật rồi... Câu nói của mẹ không đến được tai tôi. Nhưng đáp lại, bố liền hát lên một câu trong Evghênhi Onêghin.

- Thói quen trời phú cho ta...

Tôi không sành nhạc mấy để đoán biết câu ấy trích ra từ trong vở ca kịch nào. Nhưng cả đến những danh ca lỗi lạc nhất cũng vốn có một số tiết mục “tử”, mà chỉ cần nhắc đến tên họ, ta cũng có thể biết được ngay là họ sắp trình diễn bài gì.

- Thói quen trời phú cho ta...- bố nhắc lại. Rồi tiếp thêm: - Sau ngàn ấy năm ử? Sang làm việc khác à? Không, anh chịu thôi.

Ngay sau đó, mẹ lại nói một câu gì tôi không nghe rõ. Rồi bố lại hát vang, nhưng lần này thì trích từ bản Giao hưởng số Chín của Beethoven. Bản giao hưởng này lạ lắm: đoạn kết lại có thêm cả một khúc đồng ca của một dàn hợp xướng!

- Anh em ta ơ- ơ- ơi, sâu muộn thế đủ rồi,- bố hát to. Và thêm ngay vào đằng sau một câu nói bình thường, như ai nấy vẫn nói năng hàng ngày. – Hai trăm hai mươi trên một trăm, thế đâu đã là hết phương cứu chữa!

II

Từ lâu, tôi đã nhận thấy là tôi rất thích được gặp các ông già bà cả đi đây đi đó ngoài đường. Các cụ ấy mà càng già, thì khiến tôi càng vui thích. Tôi tự nhủ: “Chà, như thế tức là con người ta vốn có thể sống rất lâu, qua bao nhiêu là năm tháng, trên cõi đời này”.

Có lần, tôi đọc được trong tạp chí một mẫu tin: tại một bản nọ, ở mãi tít trên núi cao, có đến những mấy cụ già thọ trên một trăm mười tuổi. Bây giờ, các cụ ấy vẫn đang khoẻ mạnh ... Tôi liền khoe với cả nhà.

- Ay là trên các vùng núi cao kia, con ạ, - bố mẹ bảo. – Còn con thì lại đang sống trên đường Nhà máy cơ khí số Ba.

Gia đình tôi quả đang sống trên đường phố có cái tên dài lê thê ấy thật.

Tôi không bao giờ bỏ sót những mẫu tin đăng trên các báo, nếu chúng được in giữa những cái khung viền đen rất đậm. Điều tôi chú ý nhất là người chết qua đời vào năm bao nhiêu tuổi. Hay như trong báo vẫn viết: “Hưởng thọ ... tuổi”. Nếu người đó mất năm tám mươi bảy hay chín mươi tuổi, thì tôi thấy thích thú lạ thường. Dĩ nhiên không phải vì chuyện cụ ấy qua đời, mà chính là vì tuổi thọ của cụ rất cao.

Nhiều đứa trẻ chẳng bao giờ để ý đến chuyện này. Bố mẹ chúng chả là còn trẻ mà...

Mẹ bao giờ cũng khiến tôi lo hơn cả. Vì mẹ rất nặng tai.

Nếu mà mẹ nấn ná ở lại đâu đó hơi lâu một chút, là tôi chốc chốc tôi lại chạy ngay ra cái cửa sổ trông xuống đường, ngóng chừng. Lắm hôm, tôi còn xuống tận chân cầu thang đi tới đi lui dưới ấy. Trong óc tôi hiện lên đủ mọi thứ rủi ro, mọi thứ tai nạn xe cộ. Mồ hôi chẳng mấy chốc đã ướt đầm đầm cả hai tay. Và tôi quên mất cả chuyện chào hỏi người quen kẻ thuộc lẫn hàng xóm láng giềng tình cờ đi qua.

- Thật phúc đức là tai mẹ lại nghễnh ngãng, - mẹ nói khẽ. – Nếu không, khéo chả bao giờ mẹ được thấy con ra tận cổng đón mẹ.

Tôi đón chiếc làn mẹ đang xách trên tay.

- Nặng đấy con ạ ! Cứ để nó đấy cho mẹ! – Mẹ nói.

- Nghĩa là mẹ thì cứ việc tha hồ mà xách nặng. Còn tôi, thì cầm không được đựng đến. Chứ sao nữa. Tôi còn bé dại mà. Xách sao được? Hiểu sao nổi? Sức đâu mà là?...

Khi lên đến nhà rồi mẹ tiếp tục trấn an tôi:

- Con không biết đấy chứ, người ta hễ càng nặng tai, thì lại càng chú ý đề phòng. Cho nên, hoá ra lại tinh tường hơn cả người thường nữa đấy. Con cứ thử đi hỏi thầy thuốc mà xem. Cho nên, con chả việc gì phải lo. Tuổi con đâu phải ả tuổi lo, tuổi nghĩ. Chớ đấy, con nhé!

Vì lẽ gì tôi lại không được phép lo lắng nhỉ?...

Vào cái hôm tôi nghe trộm được câu chuyện giữa bố và mẹ, mẹ cũng nói rất khẽ, hệt như là nói thầm: để tôi khỏi lo lắng mà. May mà bố lại không quen nói khẽ. Chính cái đó đã giúp tôi.

Khi câu chuyện giữa hai người đã xong, bố liền đi vào phòng và bắt gặp tôi đang gò lưng, hay nói cho văn vẻ, đang miệt mài trên quyển sách giáo khoa mà ngày hôm ấy tôi chẳng mấy may cần đến.

- Oi, niềm hân hoan. Ta đã cảm nhận được người từ trước... - bố hát một câu trong vở “Ruslan và Liudmila”. – Xem kìa, con trai bố đang miệt mài đèn sách!...

- Thật phúc đức là mấy ông nhạc sĩ làm ra những vở mà bố nó hay lấy đều mô yên mà đẹp cả rồi,- mẹ nói.

- Sao thế? – Bố lấy làm lạ.

- Vì không thế thì họ đến phải thiên cổ bố nó mất, chứ sao. Mà tôi thì lại chẳng muốn cảnh goá bụa. Thật đấy, một mấy may cũng chả muốn.

Câu sau cùng mẹ nói nghiêm trang, miệng không hề mỉm cười. Thành ra tôi đâm hoảng. Bây giờ lại là lo cho bố.

Ngay tối hôm hôm ấy tôi lên xuống chơi nhà chú Lenia.

Nhà chú ở tầng hai, ngay bên dưới căn hộ của chúng tôi. Chú là bác sĩ. Có điều lại là bác sĩ chữa răng. Nhưng khoản đó thì cả khu nhà chúng tôi đều quên bằng mất. Nên hễ ai ốm, dù là bệnh gì đi nữa, người ta cũng đều chạy tới gọi cửa chú Lenia. Khu nhà chúng tôi vốn đông người: những bảy, tám tầng lầu. Quanh năm, không lúc nào không có người ốm: không đau tim thì bị cúm, không cúm thì viêm phổi... Và ai cũng chạy tới gọi cửa chú Lenia. Ngoài tên ra, chú còn có một biệt hiệu nữa là :”Chú Lenia Không Một”. Thực ra điện thoại số không- một là để gọi đội cứu hoả, chứ không phải để gọi trạm “cấp cứu”. Nhưng người ta vẫn bắt chấp, cứ đặt bừa cho chú cái biệt hiệu ấy...

Tính chú ấy hiền lạ. Thậm chí đến mức như cả thẹn nữa là khác. Lời cửa miệng của chú ấy là: “Bác (cô, anh, chị ...) thấy đấy, cháu (tôi) chỉ là một nha sĩ thôi mà”... “Nha sĩ” thực ra chỉ có nghĩa là thầy thuốc chuyên chữa răng hoặc trồng răng thôi. Nhưng chú Lenia bao giờ cũng tự giới thiệu mình bằng cái tên đẹp đẽ ấy. Còn lại, chú vốn rất khiêm nhường và thậm chí còn cả thẹn nữa...

Chú Lenia chạy vội ra đón tôi, lòng thòng trước ngực là một chiếc tạp dề làm bếp với cái chảo nhỏ trên tay. Dưới đáy chảo vẫn đang lèo xèo một quả trứng tráng. Trước, tôi cứ tưởng chú ấy rất dễ tâm đến chuyện ăn uống. Vì hễ không gặp thì thôi, chứ đã gặp, lúc nào tôi cũng thấy linh kinh trên tay chú hàng lô hàng lốc thức ăn, thức uống, bọc trong giấy bao tẩm sáp. Nhưng mẹ đã cắt nghĩa cho tôi hiểu là đàn ông độc thân, người nào cũng rước về nhà hết gói thức ăn nọ đến bọc thức uống kia, nhưng ăn uống thì chưa chắc đã bằng phân nửa những người vợ con đang hoàng, vì chuyện nội trợ họ vốn rất vụng. Đấy cứ suy như bọn học sinh chúng tôi thì biết: có đưa tha đi tha về hàng chồng sách, rồi ngồi tụng niệm hàng tiếng đồng hồ, cứ ra rả như như cuộc kêu. Thế mà lên bảng trả bài chỉ toàn ăn hai, ba là cùng. Vì tôi dạ mà.

- A- a, anh bạn trùng tên! – Chú Lenia Không Một reo to, vẻ bối rối, thậm chí còn hơi hoảng hốt nữa là khác.

Tên tôi cũng là Leonid. Hay Lenka thì đúng hơn. Và cũng có một biệt hiệu hần hoi. Có điều, không hay như của chú Lenia. Nghe kinh lắm. Đến nỗi tôi chẳng dám xưng ra đây nữa..

- Chỉ mỗi mình em thôi ư? – Chú Lenia hỏi, vẫn với cái vẻ sợ sệt như lúc chạy ra mở cửa. Rồi chuyển vội cái chảo sang tay kia: chắc nó vẫn còn đang nóng lắm.

- Vâng... chỉ mỗi mình cháu thôi ạ. Cháu đến có chút việc.

Nhưng chú Lenia vẫn liếc nhìn ra phía cầu thang, cứ như thể sau lưng tôi đang còn ai nấp vậy. Lát sau, chú mới mời tôi vào. Tôi thấy trên bậu cửa sổ chẳng hiểu sao lại xếp cả một lô chén bát, còn trong chạn, tuy được lắp kính hần hoi, chuyên để úp bát đĩa, chẳng hiểu sao lại ngồn ngộn hàng chồng sách. Nhìn cảnh ấy, tôi tự dằn vặt ngay mình: “Này, dẫu có đem cả ông trời kia xuống đây mà đánh đổi, bảo mày hãy sống độc thân, thì cũng chớ có dại mà nghe theo đấy nhé!”.

- Chú Lenia ơi, cháu phiền chú một tí tẹo thôi.

- Thì ta làm vài lát bánh đã nào! Anh có trứng tráng đây. Nom thế chứ nguyên cả một con gà đấy. Ta chia đôi vậy...

Tôi hiểu ngay: chú mời tôi là vì tốt bụng, chứ chú phải mất bao công sức mới lo nổi được một bữa ăn với mấy lát bánh mì và miếng trứng tráng kia. Sống độc thân mà, vụng về lắm. Nên tôi từ chối.

- Cháu chỉ cần hỏi một câu thôi. Cháu muốn biết... à, muốn hỏi ý kiến chú. Về sức khoẻ của bố cháu ấy mà. Sáng nay, cháu nghe bố cháu bảo đang bị hai trăm hai mươi trên một trăm...

ngay trên ấy, khám cho bố.

Đến bây giờ tôi mới hiểu tại sao chú ấy lại liếc nhìn ra phía cầu thang: chú không muốn để chị Liudmila trông thấy chiếc tạp dề làm bết lòn thòng trước ngực.

Hồi nhỏ, hai người học cùng trường. Ai cũng coi họ là cặp vợ chồng chưa cưới. Giá họ lấy nhau có tuyệt không? Chị Liudmila thì vẫn được ở cùng một khu nhà, chỉ cách nhau có mỗi một tầng gác. Còn sách vở của chú ấy thì không phải chịu cái phận hẩm hiu: nằm trong chỗ để úp bát đĩa... Nhưng chị Liudmila lại không thích thế. Tôi thấy chị ấy hầu như chẳng bao giờ chịu nghĩ đến chuyện chồng con. Gì chứ khoản ấy, chị tôi tỏ ra dửng dưng hết sức. Vốn là “chuyên gia bậc thầy của những đường nét phân minh”, suốt ngày, lúc nào chị cũng chỉ hí hoáy với đồng bản vẽ.

Có lần tôi đã đánh bạo nói:

- Em thấy chị cứ lấy quách chú Lenia đi, thế có phải tiện hơn không?...

- Trong nhà một cặp vợ chồng son mà có đến hai đôi mục kính thì e nhiều quá đấy Lenka ạ!- Chị đáp ngay. Tôi biết ngay là chị nói đùa. Mặc dù chẳng mấy khi chị ấy thích đùa.

Còn bố mẹ thì vẫn lặng thinh. Và nhìn tôi bằng đôi mắt đầy trù mến, pha thêm cả một ít thương hại. Cứ như nhìn một cậu bé con ngốc nghếch đáng yêu vậy. Cái nhìn ấy ra chiều bảo: con còn bé dại lắm; con hiểu sao hết những uẩn khúc ở đời...

Kể lạ thật: sao bố mẹ chẳng buồn ngó ngang gì đến tương lai của cô con gái đầu lòng? Chắc hẳn chỉ vì chị ấy là đứa con sớm sửa. Nhưng đây đâu phải là lỗi của chị Liudmila? Đến là bất công. Hoá ra cả ba chỉ dốc sức ra chăm bẵm có mỗi mình tôi. Đến mức như là kiệt hết cả sức lực đi vậy.

III

Thỉnh thoảng tôi vẫn nghe người lớn, khi người này khi người nọ, bảo thế này:

“Tôi thật là một bà mẹ điên rồ!”. Và bao giờ họ cũng lấy làm hãnh diện về sự điên rồ ấy.

Bố mẹ tôi thì không giống họ. Cả đều là những người hoàn toàn bình thường. Và thậm chí nhiều khi còn lấy làm xấu hổ về việc cứ run lên vì mỗi bước tôi đi. Bởi thế, bố mẹ hay làm ra cách như là run vờ, chứ không phải run thật. Và cũng chính vì thế, theo tôi nghĩ, lắm lúc bố bỗng dưng ra hơi thô lỗ thế nào ấy. Chung qui chỉ vì bố mẹ đã chờ tôi quá lâu. Trăm tội, vạn tội đều do đây mà ra cả. Về phần bản thân mình, bố mẹ chẳng bao giờ chịu chăm lo gì. Kể cũng lạ thật. Mọi thứ có liên quan đến tôi, - cái gì có hại, cái gì nên tránh- nhất nhất bố mẹ đều biết rõ. Thậm chí cả đến cái có ích, bố mẹ cũng cảm thấy có hại. Còn như những gì liên quan đến chính mình, thì bố mẹ cứ thây kệ.

“Phải chấm dứt ngay cái chuyện này thôi!... Mình sẽ bắt đầu từ bỏ trước. Lúc nào mình cũng sẽ đem đến cho bố toàn những tình cảm dương tính”. Tôi tự quyết định dứt khoát như thế trong khi chậm rãi lần theo cầu thang gác trở về nhà.

Trước, tôi hay bị cả nhà trách là mặt lúc nào cũng buồn buồn. Mẹ lặng thinh chăm chú nhìn thẳng vào mắt tôi. Bố thì cất tiếng hát: “Hỡi tráng sĩ, sao mặt chàng kém tươi dường ấy ? Sao hôm nay chàng mặt ủ mày chau?”. “Con nghĩ gì, hỡi con yêu dấu của ta?...” Hoặc những câu đại loại như thế.

Còn chị Liudmila thì hỏi thẳng:

- Em đang chuẩn bị cho cả nhà đón một tin xấu phải không? Chắc ở trường lại có chuyện gì rồi. Hay lại lôi thôi với lũ bạn ở dưới sân? Cứ nói thẳng ra đi. Sự thẳng thắn sẽ chuộc lại được nhiều thứ lắm.

Tính vốn cực kỳ thẳng thắn, là “chuyên gia bậc thầy của những đường nét phân minh”, chị Liudmila thường đòi hỏi mọi người xung quanh cũng phải chuẩn xác và thẳng thắn, hết như mình vậy.

Còn tôi, của đáng tội, tôi đâu có sai phạm gì mà phải chuẩn bị tâm trạng cho cả nhà... Tôi thường chỉ muốn có được một thứ mà tôi tin chắc cả nhà sẽ sẵn lòng đem hết thảy mọi thứ quý giá trên thế gian này- viện bảo tàng, rạp xiếc hoặc thậm chí cả rạp hát nữa- ra để đánh đổi. Tôi chỉ muốn một điều: được cùng chúng bạn ra ngoại ô, đến thẳng hồ Bezdonka, nơi mà bọn chúng suốt ngày bơi lội dưới nước, rồi lên bờ nằm tắm nắng- chứ không phải chết trương ở dưới ấy suốt từ sáng đến chiều, như cả nhà vẫn bảo.

Nhưng hôm ấy tôi lại vui cười với cả nhà. Và nhắc lại luôn mồm:” Đừng lo, bố ạ! Bố chớ lo!... Con van bố đấy!”.

Mẹ tức thì lặng im và chăm chú nhìn thẳng vào mắt tôi.

- Con lo gì, hỡi con yêu dấu của ta?- Bố cất tiếng hát, sau khi đổi đi một chữ trong câu ban nãy, mặc dù trên mặt tôi không hề gợn một nét lo âu. Tôi đang mỉm cười đây, không thấy sao?

- Em đang chuẩn bị cho bố mẹ với chị đón nhận cái gì đấy, hả? – Chị Liudmila hỏi thẳng.

Tạo được những tình cảm dương tính trong một gia đình mà ai nấy đều yêu mến anh, chăm bẵm anh, xem ra thật chẳng dễ như chú Lenia vẫn tưởng.

Bố vốn thích nghe đài, nhất là các chương trình ca nhạc. Nhưng chẳng mấy khi được hưởng trọn vẹn cái thú vui ấy: khi thì tôi bận làm bài, khi thì tôi phải đọc sách (những dịp như thế, ngay cả thờ ơ mạnh cũng chẳng ai dám!); có lúc chị Liudmila lại cần hoàn thành gấp một tiểu luận hoặc một bài kiểm tra cuối năm. Chị ấy suốt đời chỉ biết có học: hết dự một chuyên đề này, lại nghe một bài giảng khác ở trường đại học văn hoá ngoài giờ hoặc một học viện, một câu lạc bộ nào đó.

Nhưng hôm ấy tôi mặc kệ hết, cứ ngồi trước máy thu thanh, vặn một chương trình hoà nhạc, và làm ra vẻ rất khoái chí được thưởng thức những bản nhạc đang trình diễn.

- Bố biết mà! Sớm muộn gì thì rồi âm nhạc cũng sẽ lôi cuốn con. Vì con là con trai của bố mà!

- Đúng là của bố, con của bố!- Tôi trả lời.

Một nụ cười hạnh phúc và kiêu hãnh làm bừng sáng gương mặt bố. Nụ cười ấy ra chiều bảo: bố mẹ đợi con, lâu thì quả có lâu, nhưng thật chẳng bỏ công!

Những tình cảm dương tính mỗi lúc một dâng cao!

Lúc mẹ về, tôi còn vặn to thêm nữa, để mẹ cũng được dịp thưởng thức.

Nhưng chỉ một loáng sau, nhà bên cạnh đã gõ càn cách vào vách tường nhắc nhở.

Tường vách toà nhà chúng tôi vốn dày ơì là dày, còn trần thì khá cao. Đến nỗi có lần mẹ đã phải khen:

- Thật phúc đức cho nhà ta là toà nhà này đã được xây từ thời ngành kiến trúc còn chưa đạt được những thành tựu khổng lồ. Chứ vách tường thời nay thì chắc chỉ hợp với những người như mẹ đây thôi. Là mẹ nói những người nặng tai ấy.

Thường, mẹ vẫn tự chế diễu cái mà nói cho văn vẻ một chút là những “khuyết tật về thể chất” của chính mẹ.

Nghe thế, bố liền bảo ngay tôi:

- Mục tiêu mà nền kiến trúc hiện đại theo đuổi đâu phải là ly gián, mà là hợp nhất các gia đình sinh sống trong các căn hộ khác nhau.

Còn chị Liudmila thì bình tĩnh giảng giải:

- Cứ xây theo quy cách cũ, thì đành phải để mặc nhiều người sống chui rúc trong các căn hộ cũ kỹ mãi hay sao?

Tường vách nhà tôi thì kể khó mà nghe rõ được nhà hàng xóm làm gì, ngay cả lúc họ to tiếng với nhau đi nữa. Nhưng tôi vốn có một ông hàng xóm đến là lạ. Hình như lúc nào ông ta cũng chỉ áp tai vào tường chực sẵn vậy.

Tôi tin chắc thế. Vì hễ có tiếng động gì đầu tiên bên nhà người khác là ông ta liền gõ cộp cộp vào vách ngay. Hễ ai đó trong gia đình tôi mà phải to tiếng lên một chút, để mẹ dễ nghe hơn, là ông ta liền nổi cáu. Huống chi đây lại là âm nhạc- một thứ tiếng động mà ông ta chúa ghét. Thường vẫn có những người như thế. Mọi thứ trên đời đều khiến họ bức tức. Nhất là khi người ở kế vách được hưởng những tình cảm dương tính.

- Hôm nay, ta hẵng tạm kết thúc ở đây thôi, con ạ,- bố nói. – Con xuống sân dạo chơi một lúc đi. Con cần được hít thở nhiều không khí trong lành hơn đây!

Nhưng có sao chỉ mỗi mình tôi mới cần được hưởng nhiều không khí trong lành? Làm như tôi mới là người đang hai trăm hai mươi trên một trăm không bằng! Tuy thế, tôi không nỡ huỷ hoại những tình cảm dương tính vừa rồi. Nên tôi không cãi lại bố. Mà ngoan ngoãn xuống sân, hít thở không khí trong lành.

Chẳng bao lâu sau, thằng Kostik cũng lò dò mò xuống.

Nó cao hơn tôi đến những nửa cái đầu, nhưng vẫn học cùng tôi một lớp.

Mà đừng tưởng nó to xác hơn nhé. Tôi chỉ kém là kém về chiều cao thôi. Chắc đứa con muộn màng nào cũng chậm phát triển chiều cao thì phải. Mà Kostik thì đâu phải là đứa con muộn màng: nó là đứa con hết sức bình thường! Hơn nữa bố mẹ nó lại trẻ. Có điều là dễ ghét lắm! Thì chính bố nó vừa gõ vào tường, nhắc tôi vặn nhỏ máy thu thanh lại chứ ai.

Thằng Kostik vốn có một cái tật rất dễ ghét. Hễ thấy bọn tôi đang chơi một trò gì hoặc hẹn hò, rủ rê nhau đi đâu, là thế nào nó cũng len lén mò đến sau lưng, rồi gào tướng lên: “A- a, tao tóm được rồi nhé! Lộ tẩy hết rồi nhé! Tao nhìn thấy hết rồi, nhìn thấy hết rồi! Tao nghe tuốt tuốt cả rồi,

nghe tốt tuốt cả rồi!”. Nói chưa dứt câu nó đã vội chuồn thẳng. Mặc dù chẳng ai khiến nó nhìn, chẳng ai mời nó nghe.

Từ lâu, tôi đã muốn giã cho thằng Kostik một trận. Thụi ba quả rõ đau, vừa thụi vừa nói khề: ”Cú này cho bố! Cú này cho mẹ! Còn cú này thì cho chính mày!” như cách người ta vẫn phỉnh bọn trẻ con lười ăn: “Bát này cho bố! Bát này cho mẹ! Còn bát này thì cho chính con!”.

Từ lâu, thằng Kostik cũng đã thách thức tôi. Tôi đe nó: “Này, đừng có mà thách, đừng có mà thách đấy!”. Nhưng nó vẫn chững nào tặc ấy.

Có điều, lần nào cũng như lần nào, chưa kịp thách thức xong, nó đã vội vàng chuồn mất. Thành ra vẫn chưa có một lý do chính đáng nào để dằn cho nó một trận và nói mấy câu : ”Cú này cho bố! Cú này cho mẹ! ...”. Mỗi đến giờ vẫn thế. Mà chẳng có lý do đáng hoàng thì đánh đâu có sướng. Xuống đến sân một cái, lần này Kostik cũng rón rén lần lại sau lưng tôi ngay.

- A-a, tao tóm được rồi nhé! Tao nghe tốt tuốt cả rồi nhé, tao nghe tốt tuốt cả rồi nhé! Bố tao vừa gõ một cái vào tường là bên mày đã vội tắt đài ngay! Sợ rồi chứ gì? Từ nay thì chừa chứ? Sao, bên nhà mày chắc có của nợ nào điếc đặc cả hai tai hả?

- Mày vừa nói gì đấy? – Tôi hỏi.

Nhưng sợ Kostik sẽ nhắc lại to hơn câu vừa nói khiến mọi người trong khu nhà đều nghe thấy, tôi liền vội vàng khoá trước cái câu nó sắp sửa thốt ra trên miệng. Tôi phải nhón gót lên một chút, vì Kostik cao hơn tôi đến những nửa cái đầu.

Nó lập tức lùi ngay lên gác...

Chắc vì hồi hộp quá, tôi đã làm mọi chuyện không đúng như mình muốn. Đáng lẽ phải thụi ba quả. Đằng này tôi chỉ mới dăm có một. Mà cũng chẳng kịp nói: ”Cú này cho bố! Cú này cho mẹ! ...”

Hồi hộp quá thật. Thành ra quên sạch. Sợ nó buột ngay ra câu đó mà...

“Biết thế, thà cứ nện quách ngay từ đầu”- tôi nghĩ bụng. Và không thèm đuổi theo nữa.

Mười phút sau, chị Liudmila thò đầu ra cửa sổ:

- Lenia, lên nhà ngay.

Nào, thì lên... Nhưng ngay vừa mới đến tầng một, tôi đã nghe thấy tiếng bố thằng Kostik quát tháo ầm ĩ trên tầng ba.

- Nó đánh như tử thằng bé! Nó chứa ai vào đây... Đồ mất dạy! Các người phải liệu mà cho nó vào khuôn phép ngay đi. Chứ đừng để đến lúc tôi phải ra tay... Chà, chả phải tự dưng mà ai cũng gọi nó là đồ ... Thảo nào phải mang cái biệt hiệu ấy... - Rồi ông ta gào tướng lên cái biệt hiệu của tôi. – Đáng lắm!

Tôi cứ đứng đó chờ, chờ mãi tới khi nghe thấy tiếng bố thằng Kostik đập mạnh cửa lại, mới bước lên tiếp.

Khi tôi vào phòng, thì cả nhà đang nóng ruột chờ. Mẹ đưa mắt nhìn bố. Cái nhìn ấy tôi chẳng lạ. Nó như muốn dặn bố: “Bố nó nhớ hộ cho là cả nhà đã đợi nó những ngàn ấy năm trời đấy! Đừng có quát tháo nó. Phải nói điều hơn lẽ thiệt cho nó hiểu...”. Bố cũng nhìn mẹ, vẫn với cái nhìn ấy. Hễ tôi phạm lỗi, bao giờ bố mẹ cũng đưa mắt nhìn nhau theo kiểu ấy. Cứ như thể dặn nhau đừng quá tay.

- Sao mày đánh nó?- Chị Liudmila hỏi trước tiên.

- Em... chẳng sao cả. Em muốn thế từ lâu rồi.

- À, ra mày muốn ư?- Chị Liudmila vẽ loạn xạ những đường gì đó trên tờ giấy khổ rộng. Xưa nay chị vẫn quen cái lệ đó: hễ gặp chuyện gì bức mình là lại ngồi vào bàn, làm tiếp một công việc gì đó đang dang dở, bút chì, bút mỏ vệt cứ hươ loạn lên trên mặt giấy.

Tôi nín thinh.

- Nhưng vì lẽ gì mà mày lại đánh nó nào? Chắc phải có nguyên nhân chứ? Nói cho cả nhà nghe xem nào. Sự thẳng thắn sẽ chuộc lại được nhiều lỗi lầm đấy.

- Chẳng vì lẽ gì cả... Chỉ thế thôi ạ. Nó rất dễ ghét.

- Trên đời này có đến vạn người dễ ghét. Thế ai mà cũng đánh cả sao?

Tôi nhún vai:

- Em chả biết nữa.

- Ví thử có nguyên nhân, thì tao còn hiểu được... đằng này...

Chị ấy rất thích kiểu nói: “Ví thử... thì...”.

- Chẳng có gì cả. Thật đấy ạ, chẳng có gì!

Vẫn tiếp tục vẽ, chị Liudmila phán:

- Độc ác nói chung là xấu. Mà độc ác một cách vô cớ thì lại càng tệ hại gấp đôi. Không, gấp nghìn lần kia!

Muốn gấp bao nhiêu lần, thì chị cứ tha hồ mà nhân lên.

IV

Nói cho công bằng thì chính chị Liudmila mới đích thực là niềm kiêu hãnh cho cả nhà. Vì chị là phó tiến sĩ khoa học hần hoi, chứ đâu thua kém ai. Lại công tác ở phòng lập đồ án kiến trúc nữa.

Nhưng cả nhà cứ kiêu hãnh vì tôi. Thật bất công quá lắm. Nhưng tôi còn biết làm gì được? Để nguy trang cho sự bất công ấy, bố thường đem tôi ra làm trò đùa. Lắm lúc khá là thô bạo. Chính vì sự thô bạo ấy mà tôi mới phải mang cái biệt hiệu xấu xí, đến nỗi mãi tận bây giờ tôi vẫn chưa dám xưng lên.

Ngay cả khi tôi bị điểm ba, cả nhà vẫn chẳng trách mắng gì.

- Bố chịu tài con đây, thằng bé vô lại của bố ạ. Tối qua, mới ngồi xem tivi một tí, quên học bài có một hôm, thế mà sáng nay đã xơi ngay con ba rồi!- Và thế nào bố cũng kết thúc những cảm xúc sung sướng, hân hoan ấy bằng một câu hát. Quả nhiên, vừa nhìn tôi bố vừa cất tiếng hát vang một giai điệu ưa thích quen thuộc, thường được dùng vào những dịp như vậy: - Dìm xuống nước, chàng cũng không chìm, mà thiêu trong lửa, chàng cũng không bốc cháy!

Thường, bố vẫn bảo tôi kể lại nội dung những bộ phim đã cùng xem hoặc những cuốn truyện đã cùng đọc.

- Bố chịu tài nhớ của con đây, thằng bé vô lại của bố. Nhớ vanh vách, y như là mới đọc hôm qua. – Rồi sung sướng thốt lên. – Còn bố thì quên sạch rồi, lẫn lộn lung tung cả.

Tôi cảm thấy bố rất lấy làm sung sướng vì đã bị quên và đã lẫn lộn lung tung.

Ngay sau hôm tôi bịt mõm thằng Kostik, bố đã không kìm nổi được niềm thích thú nên đã nói rõ to:

- Đánh nhau thì tất nhiên là rất không nên. Có điều phải nói là con gan thật đấy, thằng bé vô lại của bố! Ai đời kém nó những hai cái đầu, mà vẫn dám chơi nhau tay đôi. Kém những hai cái đầu nhé!...

Và mãi một lúc lâu sau, bố vẫn chưa thể bình tâm lại được, cứ luôn miệng nhắc đi nhắc lại:

- Gan thật đấy, thằng bé vô lại của bố!

Hai tiếng “vô lại” ấy bao giờ bố cũng nói bằng một giọng rất đổi dịu dàng, thậm chí triu mến nữa. Nhưng tôi thì dĩ nhiên chẳng lấy gì làm thích thú với hai chữ đó, vì chính nó đã hoá thành cái biệt hiệu xấu xí của tôi. Từ hồi nào hồi nào đến giờ, tôi cũng chả nhớ nữa. Cả đến bọn trẻ con trong khu nhà cũng gọi tôi bằng cái biệt hiệu đó: “Lenka vô lại”.

Lòng yêu thương lắm khi đã đưa người ta đi xa đến nước ấy đấy.

Hơn nữa, tôi cũng chẳng ưa gì cái chuyện cả nhà cứ thi nhau thán phục tôi.

Khó gì đâu kia chứ, cái chuyện trả bài cho cô giáo mà bị điểm ba? Hay là nhớ được nội dung một quyển truyện? Nếu ngộ nhớ tôi mà là một đứa ngu si, thì sao nào? Mà việc gì lại đi mừng rỡ cái chuyện tôi kém thằng Kostik những “hai cái đầu” kia chứ? (tuy thực tình tôi chỉ thấp hơn có nửa cái đầu thôi).

Tôi cảm thấy như bố mẹ rất lấy làm hài lòng vì tôi không cao bằng những đứa trẻ khác. Chắc bố mẹ cứ muốn tôi đừng lớn thêm nữa. Vì cả hai vốn chỉ chờ một đứa bé con thôi và muốn tôi cứ mãi mãi như thế. Nhưng tôi thì chẳng muốn thế chút nào.

Có lần, tôi nghe được trên đài rằng không nên phân biệt đối xử với bất kỳ đứa con nào, khi trong gia đình có vài ba đứa con. Đó là nhìn từ góc độ của khoa học giáo dục đấy nhé! Tôi nói thẳng điều đó ra với bố mẹ.

- Phải đứa khác chắc chắn nó sẽ phồng mũi vì được đối xử ưu đãi đấy. Còn nó thì lại không chịu nổi, mà lúc nào cũng chỉ nghĩ đến chị nó!- Bố sung sướng thốt lên.- Con thật đến là tốt bụng,

thằng bé vô lại của bố!

- Thật phúc đức là nó đã nhắc nhở ông với tôi về chuyện đó!- Mẹ tán thành.

- Thế nghĩa là lòng yêu thương và sự quan tâm của người khác không biến con thành một đứa ích kỷ, phải không nào? Bố mẹ ngắm mà thấy mát cả ruột.

Họ dành hết mọi thứ cho anh. Thế mà họ vẫn thấy mát ruột, thấy sung sướng. Thế còn tôi thì phải tính sao đây cho xứng đáng?

Tôi cảm thấy chuyện chị Liudmila mãi đến giờ vẫn chưa đi lấy chồng chẳng hề làm bố mẹ lo âu gì. Thì ngay cả lúc tôi nhắc đến chú Lenia, bác sĩ nha khoa ở dưới nhà, bố mẹ vẫn làm thỉnh thoảng thôi. Sau này, tôi đã nhiều lần tự nhủ: phải chi lúc ấy bố mẹ nói giúp thêm vài câu thì bây giờ có phải chị Liudmila đã sống đầm ấm ở tầng hai, ngay bên dưới căn hộ của chúng tôi rồi không nào? Và hai nhà sẽ lên lên xuống xuống thăm nhau, thú vị biết bao! Còn chị ấy thì có nơi có chốn đằng hoàng... Tôi đọc được trong hàng lô sách là người đàn bà nào cũng khát khao có được một gia đình. Hay là chị Liudmila không hiểu nổi điều đó! Thì bố mẹ phải giảng giải cho chị ấy chứ! Thôi, thế thì đích thị là tôi, đứa con muộn màng đã lấn át hết mặt phần của chị gái tôi rồi. Nhưng như thế tức là bất công...

Bố khen tôi về việc đánh nhau với thằng Kostik là khen khi chị Liudmila đi làm chưa về kia. Cả nhà vốn rất gồm chị ấy. Và chị ấy, nói theo lời bố, là “người không có điểm yếu”.

Nói thế chứ vẫn có đấy. Điểm yếu của chị ấy chính là tôi. Biết làm sao được? Lại vẫn là tôi nốt!...

Không, chị Liudmila sẽ không khen tôi về chuyện bị điểm ba hay tôi đánh nhau đâu. Chị sẽ nói này nói nọ, sẽ rầy la. Nhưng chỉ vài ba hôm sau là lại mang quà về. Như thế để xin lỗi vậy. Hầu như bao giờ cũng thế.

Lần này lại cũng vậy nốt.

Đi làm về, chị vào nhà, nhưng làm ra vẻ như không nhìn thấy tôi. Khi bực mình với cậu em là tự dưng chị có hàng đồng việc: nào vẽ các bản thiết kế, nào giặt giũ, nào chỉnh đốn lại những bài giảng vừa nghe được gần đây. Chị cắm cúi làm việc, để khỏi phải bắt gặp cặp mắt cậu em, để khỏi trò chuyện với nó.

Lần này chị cũng làm việc suốt cả chiều lẫn tối. Mãi đến lúc đi ngủ, chị mới đường đột bảo:

- Mai em đừng có mà ngủ nướng đấy!

- Nhưng mai là chủ nhật kia mà,- tôi đáp.

- Mai chị em ta sẽ đi xem kịch.

Chị nói câu đó bằng một giọng hết như định dắt tôi đến đồn công an vậy.

- Vâng,- tôi nói.- Ta đi, chị nhé.

Làm sao mở miệng cảm ơn được chị ấy ngay lúc này?

Thậm chí tôi cũng chẳng hỏi chị Liudmila định dắt tôi đến rạp nào. Rạp nào, đối với tôi thì cũng như nhau cả thôi. Cái chính là được đi xem kịch.

Người lớn thì bao giờ họ cũng hỏi ngay: “Xem vở gì, hả? Liệu có phí thì giờ vô ích không đây? Báo chí khen hay chê? Dư luận xung quanh thế nào? Vở ấy hay chứ?”. Họ có thể tha hồ tính tới tính lui, vì muốn xem lúc nào chả được. Không thích rạp này, thì đến rạp khác. Chả là họ được nuông chiều mà. Ấy thế mà bố với mẹ thì vẫn chưa muốn cho tôi khôn lớn, chưa muốn cho tôi trở thành người lớn.

Nghe hai chị em bàn thế, bố liền quyết định đưa cả hai đến tận công rạp... Thế là bố dắt tay tôi, dẫn đi. Bố vẫn thích được nắm tay tôi như hồi còn bé, bố vẫn thường đến đón tôi ở nhà trẻ về. Mọi khi thì thế nào tôi cũng giằng ra đấy (mười ba, mười bốn tuổi đầu rồi, cứ để bố mẹ lười xềnh xệch bên người, trông khó coi chết!). Nhưng hôm nay, tôi không dám- vì bố đang hai trăm hai

mười trên một trăm. Tôi đâu được quyền tước bỏ của bố những tình cảm dương tính?

Chị Liudmila lúc này đã bớt nghiêm, nhưng vẫn chưa chịu tha hết tội cho cậu em. Dáng dấp của chị không còn cái vẻ như đưa cậu em đến đồn công an như hôm qua nữa, nhưng vẫn chưa thật hồ hởi mấy. Đại để cứ như là phải dắt nó đến trường, tuy hôm nay là ngày lễ hoặc chủ nhật, trong lúc mọi đứa khác đều được nghỉ vậy.

Nhìn vẻ mặt khó đăm đăm kia đó ai dám bảo hai chị em tôi đang đi xem kịch.

Chốc chốc tôi lại nhìn trộm chị Liudmila.

Tôi nghĩ bụng: “Dẫu sao cũng thật bất công. Chị Liudmila, tuy là đàn bà, nhưng dáng người lại cao lớn và “thân hình rất thể thao” như người ta vẫn bảo. Còn tôi, đàn ông, đàn ang hăn hoi, nhưng lại bé tí, người cứ thùn lùn có một mẩu đến nỗi bố cứ phải vẹo hẳn một bên sườn, mới dắt được tay tôi. Tước đoạt của chị Liudmila cái thân hình thể thao kia thì dĩ nhiên là tôi chẳng muốn rồi. Nhưng giá tước đoạt được cái vóc dáng của tôi đi thì hay biết mấy!”.

Chị Liudmila không những chỉ có cái thân hình thể thao không thôi. Thực ra, chị còn chơi cả thể thao nữa: đánh quần vợt và bóng chuyền. Dưới mắt tôi, chị là một cô gái thú vị. Ấy là nhìn trên đại thể. Chiếc kính trên sống mũi chẳng những không hề quấy rầy chị, mà thậm chí còn tôn thêm cái vẻ bề ngoài: nhờ nó mà khuôn mặt chị trông nghiêm nghị và thông minh hơn.

Nhưng đàn ông họ có ưa những gương mặt nghiêm nghị và thông minh không nhỉ? Chuyện đó thì tôi chịu.

Tôi thử ngắm những chàng trai trẻ đang đi ngược về phía hai chị em. Không hiểu sao, nhưng chẳng ai buồn để ý đến chị Liudmila cả! Thế có bức không chứ! Chẳng lẽ mới nhìn qua gương mặt, mà họ đã đoán hết được ngay chị không mặn mà gì với chuyện gia đình sao? Trong sách có viết là bất kỳ người phụ nữ bình thường nào cũng đều thiết tha mong mỏi có được một gia đình kia mà!

Tôi nghĩ thế trong khi vẫn đưa mắt nhìn trộm chị gái...

Các bà, các cô, từ đằng kia đi lại, ai cũng khoác tay một người đàn ông. Trông thì biết ngay người nào là chồng, người nào không phải là chồng. Có bà, có cô còn đẩy theo một chiếc xe nôi, còn ông chồng thì đi bên cạnh. Thậm chí có ông còn ghé tay đẩy giúp vợ...

Nhìn cảnh đó, tôi muốn hỏi tất cả các bà, các cô đó thế này: “Cô có phải là phó tiến sĩ khoa học không nào? Còn bà nữa, bà cũng là phó tiến sĩ khoa học chắc?”.

Tôi tin chắc: chẳng ai trong số họ có thể đồng ý trả lời tôi bằng tiếng “vâng” cả. Thế mà chị tôi lại là phó tiến sĩ khoa học nhé! Nhưng vì lẽ gì mà chị ấy lại phải đi có mỗi một mình? Nghĩa là vẫn có tôi với bố bên cạnh. Nhưng bố con tôi thì tính làm gì! À, ra chung quy chỉ vì chị ấy không thích lấy chồng!

Vừa đến rạp, chúng tôi đã gặp ngay hai người quen cũ của chị Liudmila.

- Gớm, đến những hai mươi năm nay ta mới gặp lại nhau đấy nhỉ?- Cả người đàn bà lẫn người đàn ông đi cùng đều đồng thanh reo to.- Suýt soát hai chục năm đấy nhé! Chúng mình đều là dân 5C cả mà. Cậu nhớ chứ? Sau đó, bọn mình chuyển sang trường khác. Thế là xa nhau. Khiếp thật, mới đó mà đã những ngần ấy năm! Bây giờ, bọn mình vẫn ở thành phố này. Cùng một thành phố với nhau đấy, thế mà chẳng gặp được nhau lần nào! Thật không thể tưởng tượng nổi! À, chúng mình đã lấy nhau từ đời nào đời nào rồi cơ. Đến cả một thế kỷ nay chứ chẳng ít. Đến nỗi không nhớ nổi là đã có vợ có chồng nữa kia mà. Thật không thể tưởng tượng nổi! Đến nỗi quên mất cả chuyện là đã có vợ, có chồng...

Cứ nghe lời họ thì ai cũng phải tưởng là họ đã cưới nhau từ dạo còn đang học ở lớp “5C”. Gớm, vợ cũng như chồng, cứ tranh nhau nói lấy nói để. Chồng chưa dứt lời đã bị vợ cướp mất. Và lúc nào cái “Thật không thể tưởng tượng nổi” kia cũng cứ như chực sẵn ở đầu lưỡi, để nói đến mọi

thứ cả chuyện tốt lẫn chuyện xấu.

- Con trai đây hả?- Cô vợ thốt lên.- Khiếp, giống ời là giống. Cứ như đúc một khuôn ra ấy!... Chắc bác là ông ngoại cháu, phải không ạ?- Cô ta quay sang phía bố.- Chết, chết, giống quá đi mất! Như tạc ấy... Thật không thể tưởng tượng nổi! Cháu có lời chúc mừng bác đây. Trời, được một cậu cháu ngoại tuyệt ời là tuyệt!

Tôi buồn rầu tự nhủ: “Chắc mặt mũi mình trông non hơn tuổi? Thành ra họ mới tưởng mình là con trai chị Liudmila. Hay có khi chị Liudmila nom già trước tuổi chẳng? Không, họ là bạn học của nhau, tuổi tác chị ấy họ đâu còn lạ. Thôi, đích thị là do mình rồi!”.

Nhưng tôi còn kinh ngạc hơn nữa khi thấy bố cũng nín thinh. Mặc dù vợ chồng họ đã “có lời chúc mừng về cậu cháu ngoại tuyệt vời”. Tôi chỉ thấy mặt bố tôi đỏ dừ. Đỏ đến mức xưa nay hầu như chưa bao giờ tôi nhìn thấy. Cả tai, rồi cả cổ, thậm chí cả đến cái gáy đầy đặn của bố nữa (vì mái tóc bạc trắng nên nom lại càng rõ). Nghĩa là cái gì cũng đỏ bừng lên hết. Tôi chợt nhớ lời chúc bác sĩ nha khoa Lenia ở tầng dưới: “Hay chắc có điều gì đang dần vặt, làm tình làm tội bố em chẳng?”.

Khéo đích thực bố đang bị một chuyện gì đó dần vặt thật! Có điều bố không để lộ ra trên vẻ mặt, trong cử chỉ hàng ngày. Tôi cảm thấy bố như muốn mặc cho mấy người vốn là “học sinh lớp năm” kia định ninh trong bụng rằng tôi chính là con trai của chị Liudmila. Vâng, bố muốn thế đấy... Trông thì biết.

Tôi vội vàng bấu lấy tay bà chị gái, áp rõ chặt vào má, mặc dầu vẫn chưa được tha thứ hẳn về cái chuyện gây gỗ dưới sân.

Hai người học trò lớp năm hồi xưa vẫn đang sẵn sàng ôn lại hết thảy những gì đã xảy ra với chính họ trong suốt hai mươi năm nay... Lắm người đến thật hay: họ cứ đinh ninh trong bụng là thiên hạ ai ai cũng rất lấy làm thích thú với trăm thứ lật vặt, vớ va vớ vẩn trong đời họ! Y như thể họ cũng là một nhạc sĩ vĩ đại hay một văn hào lỗi lạc không bằng.

- Khéo ta muộn giờ mất rồi, - chị Liudmila nói.

- Hai mẹ con với ông cụ ngồi ở dãy nào thế? Số vé bao nhiêu, hả?- Người đàn ông và người đàn bà trước học lớp “5C” lại liền thoáng hỏi.- Cha chả, hàng thứ mười à? Thật không thể tưởng tượng nổi! Thế là liền ngay cạnh vợ chồng nhà này! Tuyệt quá đi mất! Ta vào đi, vào đi. Chúng mình sẽ giới thiệu với cháu đây hai con nhóc của chúng mình. Chúng vào trước trong ấy rồi. Gớm, cứ nằng nặc đòi vào ngồi bằng được từ lúc chưa mở cửa cơ. Hai chị em đều lớp bốn cả rồi. Phải cái học bết lắm! Thằng bé nhà cậu khéo cũng lớp bốn đấy nhỉ?

- Lớp bốn ạ,- tôi đáp, tuy đích thực tôi đang học lớp sáu.

- Ủ, cũng thế, cũng thế..- chị gái tôi khẽ xác nhận. Và tôi cảm thấy chị nhìn tôi bằng ánh mắt biết ơn.

Cho nên tôi không buông tay chị ra nữa.

Khi hai chị em vào đến tiền sảnh, chị Liudmila liền thì thào bên tai tôi.

- Mặc kệ, em cứ gọi chị là mẹ cũng được, nếu họ đã thích!

- Tôi vẫn còn chưa biết hôm nay diễn vở gì, cho mãi đến khi mua được một tờ chương trình. Vì đầu óc đang còn mãi nghĩ ngợi, cả khi ở ngoài tiền sảnh, lần lúc leo lên cầu thang vào phòng diễn...

- Em có thích ghé vào cầngtin một lát không?- Chị gái tôi hỏi bằng một giọng khác hẳn, gần như là xu nịnh vậy. Thôi, thà như thế còn hơn là cái giọng bức dọc này giờ.

Tôi gật ngay... tôi thích được hưởng mọi thứ thích thú mà nhà hát ban cho: nào ăn kem, nào mua tờ chương trình và đọc hết từ đầu chí cuối, nào đi đi lại lại trong phòng giải lao để ngắm ảnh diễn viên... Rồi còn xem kịch nữa chứ. Suýt thì quên mất đấy!

V

Chị tôi là người hay có điện thoại nhất nhà. Nếu gặp việc phải đi đâu, bao giờ chị cũng để lại bên máy một quyển sổ và một cái bút chì, vót nhọn ới là nhọn (“công cụ làm việc của chị đấy!”- như chị thường nói). Chị dặn cả nhà hãy ghi lại cẩn thận: ai gọi tới, gọi từ cơ quan hay nhà riêng và gọi về vấn đề gì.

Mỗi lần thực hiện yêu cầu của chị Liudmila, bố vẫn thường nhắc đi nhắc lại một câu:

“Toàn những công với việc, lúc nào cũng chỉ công với việc.- Rồi hát vang một câu trong vở “Hoàng tử Igor” mà bố rất mê:- Tâm hồn nhọc mệt chẳng cần biết đến nghỉ ngơi, đến ngủ nghỉ là gì nữa!

Lâu nay tôi cứ tưởng bố hát thế là vì sung sướng. Có được cô con gái chăm làm thạo việc, không bận cái nọ cũng mắc cái kia, chẳng đáng hãnh diện lắm sao?

Nhưng gần đây tôi lại nghĩ khác. “Gớm, thích với thú gì đâu cái chuyện bận rộn công kia việc nọ? Và hoàng tử Igor hát khúc aria ấy là giữa lúc chàng đang bị bọn Polovest cầm tù... Thực ra, bố vẫn thường hát trại đi vài ba chữ trong câu này, câu nọ cho hợp cảnh, hợp người. Nhưng câu này thì hầu như bố chẳng hề thay đổi. Cứ hát y nguyên như lúc hoàng tử Igor bị thua trận tạm thời. Giọng buồn rầu, tủi cực... Sao trước đây mình không nhận thấy nhỉ?

Một hôm, sau lần hai chị em đi xem kịch chừng mười ngày gì đó, một hồi chuông điện thoại kỳ lạ bỗng réo vang. Nói cho đúng ra thì nó vẫn là một hồi chuông hết sức bình thường. Chỉ lạ là ở câu chuyện tiếp theo sau đó... Một giọng nói đàn ông gọi đến cho chị gái tôi! Mà lại gọi bằng tên không thôi nhé! Mọi bữa, ai gọi đến cũng xưng đầy đủ cả tên lẫn phụ danh. Thì ngay cả các ông già bà cả sống trong khu nhà này, vốn biết chị tôi từ hồi còn ẵm ngửa, cũng gọi chị ấy theo kiểu đó cơ mà. Tức là “gọi con nhưng vẫn không quên bố đẻ ra nó”,- như bố vẫn thường bảo. Tôi bao giờ cũng định ninh là bố rất lấy làm hãnh diện về chuyện đó. Một người phụ nữ hãy còn ít tuổi mà được gọi bằng cả tên lẫn phụ danh hẳn hoi, thì nhất định phải là người rất được kính trọng rồi! Chết, ngộ nhờ người ta lại coi chị ấy là một thiếu phụ, chồng con hẳn hoi rồi thì sao?

Tôi bỗng nghĩ thế sau hôm đi xem kịch về.- Đã vậy thì thử hỏi bố khoái chí cái nổi gì kia chứ!

Tôi nhắc ngay máy lên, báo cho người kia biết chị Liudmila tôi đi vắng. Rồi quen lệ tôi hỏi luôn: Chú từ đâu gọi tới? Có nhắn lại gì không? Tên họ chú là gì?

- Ai đang ở đầu dây?- Người đàn ông kia hỏi lại, thay vì phải trả lời mấy câu tôi vừa hỏi.

Thật là một chuyện chưa từng có. Tôi nghĩ bụng: “Đã gọi chị mình bằng tên, lại còn muốn biết mình là ai nữa. Chắc cũng lại như hai cái người đã gặp ba bố con mình ở trước cửa nhà hát đây mà... Thôi, không khéo lại chính là một anh học sinh lớp “5C” nào đó, hồi xưa học cùng trường với chị Liudmila đây. Thì còn ai vào đây nữa?... Ai mà lại dám tự xưng gọi điện suông cho chị ấy?”. Tôi cảm thấy người đàn ông này hình như không thích nói cho biết những điều mà chị Liudmila dặn ghi lại. Nên tôi gấp ngay cuốn sổ kia vào.

Tôi chợt nhớ mấy lời thì thầm của chị Liudmila lúc ở rạp hát:” Mặc kệ... em cứ gọi chị là mẹ cũng được”.

Tôi ngẫm nghĩ: “Chị ấy lấy làm thích thú khi mấy người bạn suốt hai mươi năm nay chưa gặp và đã lấy nhau từ đời nào đời nào ngỡ rằng mình đã lấy chồng... Và đã có một đứa con!”. Tất cả những ý nghĩ đó đã diễn ra trong óc tôi chỉ đầu một giây đồng hồ là cùng. Và, chẳng kịp đắn đo gì, tôi cứ buột mồm nói luôn với người đang chờ ở đầu dây đằng kia:

- Con trai của chị ấy đây ạ...

- Con trai nào vậy?- Người đó hỏi ngay.

- Con trai nào nữa?...- Tôi đáp.- Con trai đời chồng trước ấy mà!

Chính tôi cũng chẳng biết mình nói thế để làm gì. Chắc tôi chỉ muốn người bạn học của chị Liudmila kia tự nhủ: Mình chỉ mới lấy vợ có mỗi một bạn. Kém xa cô ấy rồi. Vì cô ấy đã cưới chồng đến lần thứ hai! Chà, không khéo lại còn sắp lấy thêm lần nữa ấy chứ... Khiếp, đất chồng quá đi mất!”. Không, chắc hẳn trong cái giây phút ngắn ngủi ấy, tôi cũng không có đủ thì giờ để mong muốn những điều đại để như thế. Vì phải đáp ngay cho người ta khỏi sốt ruột chứ... Nhưng có lẽ chính những điều mà tôi ao ước suốt mấy tuần nay tự chúng buột ra khỏi miệng tôi thì phải.

- Cảm ơn,- người đàn ông lại lên tiếng. Rồi bên tai tôi tức thì vang lên một chuỗi dài những tiếng “tút! TUT! TUT!...” khe khẽ.

Tôi nghĩ bụng: “Ồ, thì đã sao nào! Chẳng sao hết... Đàn bà, nếu mà không xinh đẹp thì để gì đã lấy được những hai, ba ông chồng. Nghĩa là tôi chẳng xúc phạm gì chị gái mình hết. Thậm chí ngược lại là đáng khác. Ai muốn ganh tị với chị ấy, xin cứ việc. Chẳng có gì là sai cả. Tuyệt vời thì có!”.

Tôi vẫn nghĩ thế cho mãi đến khi chị Liudmila trở về... Ngay cả liếc nhìn tôi một cái, chị ấy cũng chẳng thiết nữa. Chị cứ mặc nguyên cả áo choàng, xăm xăm bước sang phòng bên gặp mẹ- lúc này đang nằm xem sách. Rồi còn cài chặt cửa phòng lại nữa.

Chị tôi vốn rất cẩn thận và bình tĩnh. Thế mà lần này lại quên mất cả chuyện cởi áo choàng, ngay từ khi đang ở ngoài hành lang. Đích thị có chuyện gì ghê gớm lắm đây.

Chẳng mấy chốc tôi đã biết ngay vì lẽ gì mà chị gái tôi lại xúc động đến thế. Nghe trộm là việc tôi chứa ghét. Thế nhưng lại cứ phải nghe... Hay đúng hơn là cứ phải ngồi ì ra đó mà nghe. Vì cũng hết như bố con tôi thôi, chị Liudmila nói rõ to, để mẹ còn nghe thấy. Hơn nữa hai phòng lại chỉ cách nhau có mỗi một bức vách mỏng. Bởi thế, dù muốn dù không, giọng chị ấy cứ rõ mồn một.

- Mẹ ạ,- chị Liudmila lên tiếng.- Đẳng nào con cũng phải tâm sự cùng mẹ. Có điều mẹ biết vậy thôi, chứ đừng lo lắng làm gì.

Chắc là mẹ chưa kịp nghe gì, nhưng đã lộ rõ vẻ lo âu. Vì thế, chị Liudmila lại phải vội vã thêm ngay:

- Ô, không, không, chẳng có gì đặc biệt lắm đâu.

Mẹ đáp lại câu gì đó. Nhưng câu nói vẫn ở lại bên ấy, nên tôi không nghe được.

- Có người bảo với anh Ivan là trước con đã có chồng rồi. Thậm chí đến những hai lần nữa kia... Hiện giờ con đang phải nuôi một thằng con trai lớn tướng.

Tiếp đó lại im ắng- mẹ đang nói câu gì bên kia vách. Lúc ấy, tôi chỉ kịp nghĩ: “Ra chị ấy đang được một anh Ivan nào đó theo đuổi. Nhưng cả nhà vẫn giấu mình. Chắc, thì mình vẫn bị cả nhà coi là đồ con nít mà!...”

- Sự thật thì làm gì có chuyện ấy...- chị Liudmila lại tiếp.- Hoàn toàn là chuyện đơm đặt, không hơn không kém. Hoặc là một lời nói đùa ngu ngốc.

Mẹ lại cất tiếng nói câu gì.

- Nhưng ai đã mở miệng nói thế, thì anh ấy lại không chịu bảo. Nhưng tin thì vẫn cứ tin... Chứng minh cho anh ấy mà làm gì... Thế tức là tự nhục mạ mình. Gạn hỏi à? Thì khác gì là thanh minh? Mẹ hiểu chứ ạ?

Câu tiếp theo của mẹ, tôi đoán biết qua lời chị Liudmila. Chắc mẹ bảo thế này: “Thật phúc đức là bây giờ con sẽ có thêm một dịp nữa để thử thách tình cảm của anh ta”. Tôi chắc mẹ nói vậy, vì chị gái tôi đã đáp ngay:

- Phúc đức cái nỗi gì cơ chứ? Con chẳng nghĩ thế! Mà con đâu có định thử thách! Nhưng phản ứng của anh ấy lại rất gay gắt: anh ấy không nén nổi cơn bực dọc, đã nặng lời với con, ăn nói chửi ra làm sao cả. Thậm chí còn quát tháo... Mẹ hiểu chứ ạ?

Tôi rất lo là nếu bỏ về mà lại thấy cảnh này... Thế mà rồi cả cổ lẫn hai tai, rồi thậm chí cả đặng sau gáy nữa cũng sẽ đỏ tía lên, hết như lúc đứng trước cửa rạp hát cho mà xem.

Trời, sao mình lại dại dột, làm cái điều xằng bậy đến thế nhỉ?!

- Ví thử anh ấy yêu cầu con giải thích, thì con còn hiểu được...

Chị ấy là chúa thích cái kiểu “ví thử” thế này, thế nọ. Cơ sự đã đến nước này rồi, thì chắc chẳng đời nào chị ấy lại chịu tha thứ cho anh ta đâu!

Mẹ lại lên tiếng.

- Không đời nào, mọi chuyện thế là hết rồi.

Lại một câu gì của mẹ.

- Tại sao lại khó nhìn mặt nhau hàng ngày?... Mặc kệ anh ấy chứ! Con phải có ý thức về lẽ phải, về sự công bằng chứ!

Tôi cảm thấy chị Liudmila có ý đáp lại mẹ bằng những câu gay gắt như thế để khỏi phải khóc oà lên. Và lúc ấy tôi bỗng đâm ra tức tối với chính mình: lẽ nào lại không thể tha thứ cho anh ấy được nhỉ?

“Nghĩa là hai người cùng làm một chỗ. Thì họ vẫn gặp nhau hàng ngày đấy thôi...”

- Không, không đời nào!- chị Liudmila nói.- Mọi cái đều có thể hiểu được, nếu cố tìm hiểu. Nhưng một khi đã bị người ta mạt sát rồi, thì... Mẹ bảo thế mà đúng đấy: thật phúc đức là anh ấy đã tự bộc lộ chân tướng. Con đã dừng lại, thật đúng lúc!

Chị ấy “dừng” cái gì lại vậy? Không to tiếng cãi cộ với anh ấy? Hay là không yêu anh ấy nữa? Nếu là không yêu anh ấy nữa, thì mình phải ngăn cái “dừng lại” ấy thôi! Không thì nguy lắm, bà “chuyên gia bậc thầy của những đường nét phân minh” kia, đã không nói thì thôi, chứ một khi đã nói, là thế nào cũng sẽ làm đúng như lời.

Chị Liudmila bước ra khỏi phòng mẹ. Tôi lại vội vàng cầm đầu vào chồng sách vở trước mặt...

Chiếc áo choàng lúc này đã khoác trên tay: chắc người chị đang nóng bừng.

Chị mỉm cười. Nhưng thân hình không còn cái vẻ thể thao như thường ngày: lưng hơi gập xuống, như đang bị một gánh nặng nào đó đè trĩu trên hai vai. Tôi bỗng thấy lòng trào lên một nỗi thương xót... Và muốn tìm mọi cách để giúp người chị gái tội nghiệp.

- Chị Liudmila này,- tôi khẽ nói,- em vừa nghe loáng thoáng câu chuyện...

- Mà vẫn nghe nãy giờ đấy à?

- Chị tính không lẽ bắt em phải bịt tai lại? Em đã toan chạy xuống sân, để khỏi nghe thấy...

Nhưng bài vở lại còn cả đống kia. Chắc chị thừa hiểu...

- Thì mà phải vào phòng nói cho tao với mẹ biết là mà nghe thấy! Thế mới là trung thực chứ.

- Em tưởng là em sẽ chẳng hiểu gì... Vì thế, em không vào. Nhưng được một lúc, hoá ra em lại hiểu. Đến lúc ấy mà vào thì đã muộn mất rồi.

- Thế mà hiểu được gì nào?

- Chị biết đấy, khi người ta la hét, tức là người ta đang xúc động, tức là người ta đang buồn bực... Có phải thế không chị?

- Thôi đi, đừng nói vớ vẩn nữa,- chị Liudmila nói. Nhưng vẫn không bỏ đi.

- Khi đã xúc động người ta có thể nói đủ thứ. Thì mẹ thỉnh thoảng vẫn nói đấy thôi: “Đừng để tao nhìn thấy mặt mày nữa!”. Ấy là mẹ nói em đấy. Nhưng không lẽ trong thâm tâm mẹ lại muốn em biến mất.

- Hết rồi chứ?- chị Liudmila hỏi.

Cô giáo dạy toán của bọn tôi cũng thường hỏi câu đó, mỗi khi đứa nào nói vớ vẩn trong lúc lên bảng trả bài. Nhưng cô chưa hạ ngay con hau vào sổ đâu. Mà vẫn cau mày đợi xem thử có còn được nghe thêm một câu nào có nghĩa lý nữa không.

Chị Liudmila lúc này cũng đang đợi, mà cau lại.

- Nếu ai đó la hét, tức là anh ta đang xúc động. Mà nếu đang xúc động, thì tức là anh ta đang buồn bực...

- Câu đó tao nghe rồi.

Cô giáo toán của bọn tôi cũng nói y như thế: “Câu đó cô nghe rồi...”. Tiếp theo là hạ ngay vào sổ một con hai rõ to.

- Câu đó tao nghe rồi,- chị lại nhắc lại lần nữa, giọng jđanh hơn.

Thế này thì coi như đã cầm chắc con hai trong tay.

Vì chị ấy cũng nghe tôi hết như thể người ta nghe một cậu học sinh lớp Sáu đến dự kì thi tuyển vào trường đại học.

- Mà chẳng hiểu cái quái gì đâu,- chị Liudmila đồng dặc bảo.- Mà thi hiểu thế nào được?

Chuyện! Thì tôi là thằng con nít mà lại! Hừm, cứ nói toạc ra như thế, có phải hơn không? Hay là chị ấy quên? Đúng là quên thật rồi.

Chị Liudmila bỏ ra hành lang treo áo khoác.

Tôi lại cúi mũi vào sách. Nhưng đầu óc thì nghĩ đến một chuyện hoàn toàn khác. “Phải giúp chị ấy bằng được mới thôi!”- tôi tự dặn mình như thế, trong khi vẫn cầm cúi “học bài”.

VI

Tôi có kể là nếu chị Liudmila mà quả mắng, tức là làm cho tôi phiền lòng, thì chỉ vào ba ngày sau, thế nào chị cũng tìm ngay được một cách để xin lỗi tôi. Nhận lỗi thì dĩ nhiên là không rồi. Nhưng thế nào cũng sẽ xin lỗi: hoặc cho đi xem hát, hoặc dắt tới sân vận động chơi quần vợt hoặc bóng chuyền, hoặc mang quà về cho tôi.

Vào những dịp như thế, chị ấy bao giờ cũng cố tránh tiếng “quà”. Thường, chỉ nói đại để thế này:

- Đã đến lúc em phải luyện tập thể thao tử tế rồi đây. Nhưng đầu tiên, hãy đi xem người ta tập trước đã. Hôm nay, chị sẽ cho em đến sân vận động.

Hoặc:

- Xem ra hình như em không thể nào kết bạn nổi với toán học. Chẳng biết lớn lên em sẽ theo đuổi nghề gì? Lẽ nào lại không tính đến chuyện đó ngay từ bây giờ? Thôi, em cứ thử tạm theo đòi văn chương, nghệ thuật xem sao. Để mở đầu, hãy cứ thử sức trong lĩnh vực nhiếp ảnh đã. Đây, chị mua cho chiếc máy ảnh đây...

Giọng chị vẫn rất nghiêm khắc: cứ như không phải là làm lành, Mà cốt răn dạy tôi. Có điều, quà thì dầu sao vẫn là quà.

Lần này thì tôi mới chính là kẻ làm chị ấy phiền lòng. Thậm chí còn tệ hơn là đằng khác: gây đau khổ cho chị ấy. Và chị ấy mà càng tỏ ra dạn dĩ bao nhiêu (chẳng hạn, dám mặc cái áo mà lâu nay tôi chưa bao giờ thấy mặc), thì tôi càng biết chắc thêm bấy nhiêu là lúc này chị chẳng để tâm gì đến chuyện ăn mặc.

Đúng cái hôm tôi tình cờ nghe lỏm được câu chuyện chị ấy tâm sự với mẹ, tôi đã không dẫn lòng được nữa, nên tối hôm đó, trước lúc lên giường đi ngủ tôi liền lân la đến bên chị Liudmila thú tội:

- Chị ạ, chính em đã bảo với anh Ivan là chị có một đứa con trai với ông chồng trước đây. Qua điện thoại... anh ấy gọi điện đến rồi hỏi: “Ai đang ở đầu dây đây?”. Chẳng biết cái gì xui khiến em nữa... Nhưng em buột miệng đáp: “Con trai của chị ấy đây ạ...”. Anh ấy lại hỏi: “Con trai nào vậy?”. Em bảo “Con trai đời chồng trước ấy mà...”. Em đùa tí cho vui thôi, chị hiểu chứ?

Tôi kể lại đầu đuôi mà lòng đầy sợ hãi: “Nhỡ chị ấy tưởng mình không đùa, mà cố ý nói thế thì sao? Chung qui cũng chỉ vì cái câu thì thầm lúc đứng trong rạp hát đấy.”

Nhưng chị ấy không nghĩ thế. Thậm chí cũng chẳng giận dữ nữa. Không hề giận dữ tí nào.

- Câu chuyện không hẳn là ở đó,- chị tôi nói.- Mà là ở cách phản ứng kia... Và lại em chẳng hiểu nổi đâu.

- Nhưng một khi người ta đã hét to lên tức là người ta đang xúc động, mà một khi đang xúc động...

- Câu đó tao nghe rồi.

Tôi chẳng tài nào mà mở miệng để khuyên thêm được bà chị gái câu gì nữa cả.

Tôi đã hiểu hết mọi cái, cảm thấy mình nắm được tường tận mọi cái. Nhưng theo ý chị Liudmila thì tôi không thể hiểu được gì, nắm được gì. Hoá ra, tôi không có quyền hiểu. Thế này thì không tài nào giúp chị ấy công khai được. Nhưng tôi bỗng nổi cáu: “Tại sao? Tại sao lại thế?”.

Thôi được, dầu sao cũng phải hành động bí mật, đừng để cho mẹ và chị Liudmila biết. Bố thì không nên biết rồi: bố đang hai trăm hai mươi trên một trăm kia mà...

Và tôi lại bắt tay “chỉnh đốn lại tình thế” ngay.

Biết số dây nói chỗ làm việc của chị Liudmila, đợi lúc cả nhà đi vắng hết, tôi bèn nhấc máy lên gọi.

- Cháu muốn gặp chú Ivan một lát ạ,- tôi nói.

- Ivan nào, hả? - Giọng một cô gái tinh nghịch thích bông đùa vang lên trong máy.

- Làm sao cháu biết được Ivan nào...

- Thế họ anh ta là gì?

Tôi nín thinh.

- Một đứa bé vớ vẩn ấy mà, - tiếng cô gái đang giải thích với các bạn cùng phòng, - chẳng biết trai hay gái nữa...

Lại vẫn cái giọng ấy: “Một đứa bé”. Chẳng lẽ lại không thể phân biệt được giọng tôi với giọng một cô bé hay sao?

- Này, tùy em chọn nhé, - cô gái thích đùa bảo tôi. - Phòng cô có đến những ba Ivan: Ivan Petrovit, Ivan Xergeevit và Ivan Ivanovit.

Tôi chọn Ivan Ivanovit. Nhưng khi chú này vừa lên tiếng “alô” thì tôi treo ống nói ngay. Ngộ nhỡ không phải anh ấy thì tính sao? Không lẽ lúc ấy lại xưng tên bà chị gái ra và xin lỗi về điều đại dột đã làm?...

Vả lại, cái phòng lập đồ án kiến trúc này chắc có nhiều bộ phận lắm. Chắc gì anh Ivan và chị Liudmila đã làm cùng một bộ phận?

Làm thế nào bây giờ nhỉ?

Hỏi chị Liudmila họ của anh ấy ư? Chị ấy lại chẳng bảo ngay: “Đâu phải việc của mày” thì tôi cứ gọi là bé bằng con kiến! Hay là hỏi trộm mẹ? Thôi đi, thế nào mẹ cũng bảo: “Thật phúc đức là con đã biết lo cho chị con. Một việc thật là cao thượng, nếu xét về độ tuổi của con. Nhưng trong chuyện này, con đừng bận tâm con ạ” cho mà xem.

Chỉ có một lối thoát độc nhất...

Đúng vào hôm chị Liudmila nghỉ bù và xách vợt đến sân vận động, tôi bèn đến thẳng cái phòng lập đồ án kiến trúc ấy.

Toà nhà ấy thì tôi biết- tường vách, cửa ra vào toàn làm bằng kính, bằng kim loại với chất dẻo cả mà lại. Những toà nhà kiểu cổ đó, thành phố chúng tôi chẳng còn bao nhiêu. Nhưng kể ra thì thật nực cười: nếu thợ mộc thường cứ phải ngồi làm việc trên những cái bàn, cái ghế hạng xoàng, thì kiến trúc sư cũng toàn phải vẽ các đồ án kiến trúc trong những ngôi nhà vừa xấu xí vừa cũ kỹ.

Tôi đi bộ, để dọc đường còn có nhiều thời giờ mà lấy thêm lòng can đảm. Nhưng khôn nổi, càng đi tôi càng thấy hoảng sợ thêm: “Làm thế nào để nhận mặt anh ấy, cái anh Ivan của chị Liudmila đó? Rồi sẽ phải ăn nói ra sao với anh ta, một người mà mình hoàn toàn không quen biết?”.

Đã định làm gì thì phải đánh bạo mà làm ngay, đừng tính tới tính lui, một khi đã quyết định. Giá đi xe buýt hay tàu điện, có phải đỡ hơn không? Đằng này, mình lại để thêm ra không biết bao nhiêu là thời giờ để phân vân, để suy hơn tính thiệt.

Nhưng rốt cuộc rồi cũng đến nơi...

Tôi biết là đến năm rưỡi mới tan tầm. Còn phải chờ một lúc nữa các nhà kiến trúc mới bắt đầu lục tục bước ra. Cái cảnh tan giờ của họ chắc cũng chẳng khác mấy cảnh bọn tôi tan học. Có điều chắc hẳn đỡ ồn ào nhộn nhạo hơn.

Những cánh cửa ra vào đều làm bằng gỗ mộc, không sơn, nên nom rõ mồn một những đường vân gỗ ngoằn ngoèo, mà chẳng hiểu sao, chúng lại gợi lên trong óc tôi dấu vết của những đường nước chảy trong rừng... Những cánh cửa ấy, chỉ tôi phải đóng mở mỗi ngày đến hai lượt. Ồ, không, bốn lượt chứ: phải tính cả lúc xuống nhà ăn để ăn trưa nữa chứ. Tôi thích thú ngắm ngía những cánh cửa đó và cả cái cầu thang gỗ dẫn lên các tầng trên...

Từ các khung cửa ủa ra trước tiên là các cô gái. Ở trường bọn tôi thì ngược lại: con trai bao giờ cũng lao ra sớm nhất. Áo, váy cô nào cũng rực rỡ: gót giày, gót dép đều cao và mát ới là mát. Bên hông họ ai cũng đeo những cái xách giả da đẹp tuyệt trần. Có cô còn cầm trên tay những tờ

giấy lớn, cuộn tròn. Và cô nào nom cũng xinh, cũng tươi. Ngắm cảnh đó, tôi bỗng thấy buồn buồn thế nào ấy.

Nhưng không một cô nào có được cái thân hình thể thao như của chị Liudmila và gương mặt thông minh- hay nói như mẹ là đỉnh đặc- của chị cả. Có điều chả biết đàn ông họ có thích những gương mặt đỉnh đặc không? Điều đó thì tôi chịu.

Chị Liudmila mới về làm việc ở đây chưa đầy một năm. Trước, chị tôi học ở bộ phận nghiên cứu sinh của một trường đại học để làm luận văn phó tiến sĩ. Chị cũng chưa kịp kết thân với một cô bạn nào đến mức có thể mời họ về nhà chơi. Điều đó khiến tôi yên tâm hơn- chẳng sợ ai réo to: “ơ kìa, Lenia, em làm gì ở đây thế?”.

Tiếp đó, mới đến lượt các nhà kiến trúc sư đàn ông. Làm thế nào để nhận mặt được anh Ivan đây? Lúc đi đường, tôi có nghĩ được một mẹo vặt... Chắc sẽ buồn cười và ngốc nghếch lắm. Hễ thấy một chú nào vừa ra khỏi cổng là tôi liền gọi rõ to, mắt ngược lên trời, như thể đang gọi một con sáo sậu vậy!

- I-va-a-an!

Chẳng một ai lên tiếng cả.

Từ trong nhà, từng tốp một vẫn lần lượt đi ra. Khi thì toàn đàn ông, khi thì toàn đàn bà. Có khi cũng lẫn lộn nhưng hiếm lắm... Muốn ra sao thì ra, tôi vẫn tiếp tục gọi lớn:

- Ivan! Ivan! Ivan!

Không ổn rồi, gọi thế này nghe cứ như thể tôi đang gọi tên một con chó vậy.

- I-va-a-an...

Tôi bèn kéo dài giọng ra và gọi thật từ tốn, cứ như thể sắp thêm vào đằng sau cả phụ danh của anh Ivan đó vậy.

- Cậu gọi tôi chẳng?- một người đàn ông cất tiếng hỏi, tay tự trở vào ngực mình

Người đó xưng “cậu và tôi” chẳng qua vì bị bất ngờ.

Không, người này lớn tuổi quá, đầu lại hói nữa. Tôi lắc đầu: ”Không ạ”. Rồi lại cao giọng gọi tiếp, mắt vẫn ngược nhìn lên trời:

- I-va-a-an...

- Cậu gọi tôi hả? – Lại một người nữa trả lời.

- Nếu chị Liudmila mà thích người này thì dứt khoát tôi sẽ phản đối: anh ta đứng chưa đến vai chị tôi. Nếu không kiễng chân thêm một tí...

- Không ạ, không phải gọi chú đâu ạ...

Tôi lại gọi tiếp:

- I-va-a-an...

- Gọi cậu hay sao ấy?- Một người đi trong một tốp toàn đàn ông nói với anh bạn cùng đi.

Anh ta quay ngoắt lại nhìn tôi.

- I-va-a-an! – Tôi gọi tiếp. Chắc hẳn vì đang hoảng hốt.

Thế là anh ta tiến thẳng đến chỗ tôi đang đứng.

- Em thấy đấy...- anh ta lên tiếng ngay từ lúc đang còn ở đằng xa.

Tôi giật mình: chú Lenia ở tầng hai cũng thường mở đầu bằng câu này. Nhưng chú ấy nói mấy tiếng “Em thấy đấy” bằng một giọng rụt rè, kéo dài từng âm một, như thể đang nghĩ ngợi to thành lời. Còn anh này thì nói bằng một giọng đùa bỡn... Anh ấy còn chưa đến bên tôi, tôi đã kịp nghĩ bụng: “Chắc không thấp hơn chị Liudmila...”. Chả là vóc người anh ta tầm thước, có thể coi như chỉ xấp xỉ bằng một người đàn bà cao lớn thôi.

- Em thấy đấy...- anh ấy nhắc lại lần nữa cái câu vừa nói, vẫn bằng một giọng giễu cợt như ban nãy,- anh có một yêu cầu to tát như thế này: cứ gọi anh là Vanhia như là bạn cùng lứa với em cho

khỏi phiền phức nhé!

Anh là người đầu tiên trong số ba người cùng mang tên Ivan, làm việc ở phòng lập đồ án kiến trúc, hiểu được rằng: một người lạ, hơn nữa lại là một đứa trẻ con, không đời nào lại dám mở miệng gọi như thế cả. Chứ không tự trở vào ngực mà hỏi: “Anh gọi tôi chẳng?”.

Tôi nghĩ bụng: “Đúng anh Ivan này đây! Mái tóc màu sáng, mắt xanh lơ... Khi đặt tên con, bố mẹ anh ấy quả đã không nhầm. Thì cứ xem trong truyện cổ tích đấy thôi: Ivan nào (dù là Ivan Ngốc Nghếch đi nữa- dù không hẳn là ngốc nghếch lắm đâu) mà chả rất mực gan dạ và cao thượng. Làm gì có ông bố bà mẹ nào lại đi gán cho anh kia, anh đầu hói ấy, cái tên đó? Hay cả cho anh chàng người lùn tịt kia nữa? Họ phải ngẫm nghĩ chứ! Mặc dù, cũng phải nói thêm là, khi đặt tên con chắc chẳng mấy ai biết được chính xác là đầu nó sau này có hói hay không...”.

Tất cả những điều đó tôi ngẫm nghĩ trong đúng một giây đồng hồ.

- Sao, đồng ý rồi chứ?- Anh ấy hỏi.- Chừng nào anh Ivan của cậu còn chưa làm việc ở cơ quan này...

- Anh ấy làm việc ở đây đấy ạ,- tôi cướp lời anh một cách đường đột, ngay cả đối với chính mình.

- Chà cậu em này. Thế là ta gặp một tình thế không lối thoát rồi. Cậu vẫn thường đến đây gọi anh ấy như vừa rồi à?

- Cháu có biết một người nữa cũng làm việc ở đây...

- Cũng tên là Ivan?

- Tên là Liudmila...

Tôi cố ý gọi tên chị gái mình ra, để xem anh ấy phản ứng ra sao.

Anh ấy không giật nảy người, không tái mặt đi, cũng không đưa hai tay ôm lấy ngực, như các nhân vật trong những vở kịch hoặc các bộ tiểu thuyết vẫn thường làm, khi nghe nhắc đến tên người yêu. Nhưng cái nhìn giễu cợt trong đôi mắt bỗng vụt tắt: đích thị là anh Ivan này đây. Chính anh ấy đây rồi.

Anh ấy nhìn tôi rất đỗi trang nghiêm và thậm chí còn thoáng chút ngờ vực nữa. Cứ như thể tôi vẫn có thể đủ sức đánh lừa hoặc chơi khăm anh ấy lần nữa vậy.

- Liudmila nào hả?

Tôi nói cho anh ấy biết họ của bà chị gái.

- Chà cậu em này...

- Đúng thế đấy: cháu là em ruột của chị ấy đấy. Là em trai thôi... Thậm chí cả mặt mũi cũng giống. Thiên hạ vẫn bảo vậy, chú nhìn kỹ mà xem.

Tôi quên hẳn là chẳng những chị em mà ngay cả mẹ con nữa, mặt mũi vẫn có thể giống nhau. Để anh ấy không kịp nghĩ đến điều đó, tôi thêm ngay, cho anh ấy tin hơn:

- Đích thực là em trai đấy ạ! Em trai của chị ấy! Hôm nọ cháu có nói chuyện với chú qua điện thoại. Cháu nói đùa... chứ chị Liudmila làm gì đã có đứa con nào! Cũng chưa bao giờ lập gia đình nữa kia... Đến cả một nghìn người cầu hôn rồi đấy. Nhưng chị cháu không gật!

- Một nghìn kia ư?

- À quên, đến cả chục ấy!... Nhưng chị cháu không ưng... Cả bây giờ vẫn thế. Cháu cảm thấy thế. Hôm nọ là cháu chỉ đùa cho vui thôi.

Anh ấy tin tôi ngay. Và liền quay lại phía mấy người bạn đang đứng đợi, nói to:

- Cứ về trước đi, đừng chớ tở.

Anh ấy không cần cao giọng, nhưng họ vẫn nghe rõ, vì giọng bình thường của anh xem chừng cũng đủ vang lấm rồi. Tôi tự nhủ ngay: “Hợp với nhà mình đấy!”.

- Về trước đi.- Anh ấy khoát tay với mấy người bạn cùng cơ quan.

- Sao, tìm lại được thằng con trai bị mất tích à?- Một anh bạn hỏi to.
- Đây, chú nghe thấy rồi chứ?- Tôi reo lên. Mấy chú ấy họ cũng nói đùa đấy: họ gọi cháu là con trai chú. Giá ai đó nghe được, khéo lại cứ tưởng là con trai thật. Cũng như chú tưởng cháu...
- Thế cậu chính là Lenka đấy à?
- Chị cháu có kể với chú rồi sao ạ?
- Ủ, chị ấy bảo có một thằng em trai. Nghe chị em nói, anh cứ tưởng nó còn vắt mũi chưa sạch. Ai dè đã lớn tướng thế này.

Tôi quý anh ngay từ giây phút đó.

- Sao chẳng bao giờ anh đến chơi nhà em cả? Đến cho biết nhà biết cửa thôi mà...
- Chị ấy có mời bao giờ đâu. Nào, ta vừa đi vừa bàn tiếp nhé.

Nói rồi, anh Ivan choàng tay, ôm lấy vai tôi. Và hai chúng tôi sóng bước bên nhau trên hè phố, thông thả, hết như một đôi bạn. Lúc đầu, anh ấy lặng thinh... Còn tôi, tôi quên bém hết mọi thứ trên đời: thì vì chúng tôi đã sóng bước bên nhau như đôi bạn thân mà lại.

Lát sau, tôi ngược nhìn anh, nghĩ bụng: ai chứ anh này thì nhất định không đời nào lại chui ra đầu cầu thang mở cửa với chiếc tạp dề làm bếp lòng thông ở trước ngực như chú Lenia đâu! Mà không hiểu sao lúc này tôi lại đem so sánh hai người với nhau. Trên người anh là chiếc áo bludông da hươu mìn và chiếc somi trắng tinh, đến nỗi khiến nước da trên mặt cứ như là nâu đi, mặc dù bây giờ mới đang là đầu xuân. Nhưng biết đâu da mặt anh đã kịp rám nắng thật?

- Ở cơ quan, anh với chị Liudmila lúc đầu hầu như chẳng quen biết gì nhau em ạ. Chị ấy làm việc ở tầng 2, còn anh- mãi tí trên tầng 6. Mãi đến hôm ra sân quần vợt mới làm quen với nhau đấy chứ,- anh nói.- Nhưng đến gần nửa tuần nay, anh đã quảng vợt trong xó nhà rồi...

Tôi nghĩ bụng: “Anh ấy thì quảng vợt, còn chị Liudmila thì lại năng ra sân hơn. Nghĩa là anh không thể nhìn mặt chị, còn chị thì cố tránh mặt anh?...”

- Chị Liudmila cháu cũng vậy: gác vợt luôn,- tôi nói.- Bây giờ tối nào cũng chỉ toàn đi xem kịch... hay xem chiếu bóng gì đó...

- Em thấy đấy! Anh biết chứ. Nhưng không lẽ tối nào cũng xem sao?

Đúng là anh ấy bắt đầu hồi hộp.

- À, không, nhưng ít nhất là cứ cách một ngày xem một ngày.

- Nhưng mấu chốt vấn đề bây giờ là thế này: không phải ở chuyện em nói đùa, mà chính là ở chỗ anh với chị ấy đã xích mích... Vấn đề là ở chỗ chị ấy chẳng thèm thanh minh với anh một lời nào...

- Chị ấy rất có ý thức về lẽ phải, về sự công bằng,- tôi nói.- Rồi tiếp theo là ... Thì chị cháu cũng phải có lòng kiêu hãnh của chị ấy chứ?

- Này, cậu em, cậu làm tôi kinh ngạc đấy! Lẽ nào lại phải tính đến cả cái chuyện ấy nữa? Thì có mất gì đâu cơ chứ, nếu chỉ cần giải thích thế này: cậu em tôi nó đùa, chứ làm gì có; đại để thế, chẳng hạn. Đằng này, chẳng thèm nói lấy một lời... Lại còn bỏ đi xem chiếu bóng!

“Chị Liudmila thì cho rằng anh ấy không có quyền mất bình tĩnh và quát tháo,- tôi ngẫm nghĩ.- Còn anh ấy thì nghĩ chị gái tôi nhất thiết phải giải thích cặn kẽ mọi điều cho mình... Sao người lớn họ hay coi trọng mấy chuyện vặt vãnh và cứ thích làm rắc rối mọi thứ lên thế nhỉ... Họ nghĩ ngợi quá nhiều. Đây, chính cái đó làm họ khổ đấy. Lắm lúc, cứ phải làm ào đi, muốn gì thì cứ thế mà làm, đừng tính tới tính lui làm gì. Như tôi đây chẳng hạn, có bao giờ tôi xích mích nổi với đứa bạn nào quá một, hai ngày đâu... Còn người lớn thì cái gì họ cũng làm cho rắc rối thêm. Lắm lúc tôi nghĩ mình có thể giúp đỡ họ được đấy. Nhưng họ lại không tin là tôi có thể làm được. Và vì thế tôi đành bó tay. Nhưng anh Ivan này thì xem ra có vẻ tin tôi đây...”

- Này, đã bao giờ cậu yêu ai chưa nhỉ?- Anh ấy hỏi tôi.

“Tôi ấy ư? Yêu ai chưa ấy à?”

Nghĩa là anh ấy đích thực đang yêu chị Liudmila tôi rồi.

Tôi mỉm cười, mặc dù chẳng muốn cười tí nào.

- Cứ nhìn cái tướng mạo sung sướng đến mức ngớ ngẩn của em, anh biết ngay là em đã từng trải qua tâm trạng đó.

- Cháu ấy ư? Làm gì có chuyện ấy...

- Đây, cậu em, thú thật đi. Không lẽ chưa từng yêu ai bao giờ sao?

- Cháu cũng chẳng nhớ chính xác nữa. Nhưng hình như là chưa...

- Nhớ kỹ lại xem. Không lẽ lại chưa bao giờ?

- Hình như có một lần cháu trải qua tâm trạng đó rồi, nhưng chỉ thoáng qua thôi ạ.

- Ồ, dĩ nhiên, có thể chứ!

Sao lại dĩ nhiên nhỉ? Không lẽ anh ấy cũng đang thế: tâm trạng thoáng qua?

Tôi bảo chưa yêu bao giờ là tôi nói dối đấy. Vì tôi không quen nghe người lớn hỏi những câu kiểu ấy. Chứ thực ra, bọn con trai lớp tôi hầu như đứa nào cũng đã từng yêu một lần. Một thằng bạn tôi thậm chí đã phải ở lại lớp vì chuyện ấy đấy. Nó không còn lòng dạ nào để viết nổi một bài chính tả, hoặc làm đúng một bài kiểm tra viết có đâu vài con toán dễ ợt...

- Thế, em có biết anh đã từng yêu thực sự lần đầu tiên ở đâu không?- Anh Ivan dường đột hỏi.

“Thật sự” ư? Khéo ở cái phòng lập đồ án kiến trúc này chẳng?...

- Em biết ở đâu không nào?

- Không, cháu làm sao mà biết được.

- Ở vườn trẻ nhé. Hồi đó bố mẹ đưa anh ra ngoại ô nghỉ hè, ở đó có một con bé bị ốm. Tên nó là Nora, anh còn nhớ tên nó nữa kia mà, tên rất khác thường nên dễ nhớ lắm. Năm đó nó mới lên sáu. Hết thầy bọn con trai, không trừ đứa nào, đều mê nó. Những đứa mê nó, dĩ nhiên cũng đều mới sáu, bảy tuổi cả. Nó bị ốm và anh mang đến phòng cách li, tặng nó mấy cái lẵng be bé đựng toàn trái cây. May phúc cho anh là nó đã khinh bỉ anh.

- Sao lại thế?

- Hoá ra chỗ quà anh tặng là quả cây sao hoa, quả dại ấy mà. Nhìn thì phát thèm lên được...

Suốt dọc đường tôi ao ước mình sẽ nói được thật nhiều điều không ngoan, thông thái. Vì thế tôi thận trọng bảo:

- Vẻ đẹp bề ngoài không phải lúc nào cũng ăn khớp với những tính nết bên trong.

- Nó thì nó đã hiểu ra điều đó sớm hơn em nhiều: ngay từ độ mới lên sáu nhé. Và nó đã quảng sạch chỗ quà anh đem tới. Kể cũng may, không thì nó chẳng bao giờ qua được trận ốm đó. Con bé thật đến là sáng trí... Nhưng dẫu sao, sau đó anh cũng lạnh nhạt với nó ngay. Hồi đó, mọi thứ đều đơn giản lắm kia.

Tôi mừng rơn: “Nghĩa là chuyện bây giờ thì không đơn giản như thế nữa”. Nên tôi nói:

- Thế không thể gọi là tình yêu thực sự được, đó chỉ là một cơn ham thích thoáng qua thôi...

Những chuyện như thế cháu cũng thường hay gặp.

- Bởi vậy, em phải hiểu anh và giúp anh một tay nhé!

Tôi đọc sách thấy trong chiến tranh trẻ em thường hay giúp đỡ người lớn. Có khi lại còn cứu được cả người lớn thoát chết nữa ấy chứ. Còn trong thời bình thì người lớn hầu như chẳng bao giờ thêm nhờ chúng tôi những việc quan trọng. Chỉ cùng lắm là chạy ra cửa hàng, mua giúp thứ nọ thứ kia, hoặc lấy hộ cái nọ cái kia. Chứ còn những việc to tát có liên quan đến sinh mạng của chính mình thì chẳng bao giờ họ thêm nhờ. Anh Ivan này thì lại trông cậy vào tôi... Nên tôi sẵn sàng lắm bất cứ điều gì anh mong muốn.

- Lẽ nào ngay cả bây giờ chú cũng chỉ... ham thích thoáng qua thôi?

- Thế chị ấy thì sao?

Lúc đầu tôi đã định nói với anh ấy là chị Liudmila tỏ ra hết sức thản nhiên, chẳng hề đau khổ tí nào. Nhưng bây giờ, tôi thấy không nên nói dối anh ấy nữa. Nên tôi kể thật hết:

- Chị cháu cũng rất đau khổ.

Nghe thế, anh ấy đứng sững ngay lại.

- Vậy thì logic ở đâu nào? - Anh nói cứ như đang nổi cáu. Nhưng giọng lại đầy vẻ hân hoan. - Vậy thì, ở đâu nào, cái logic tối đơn giản, hả? Không thềm nói với người ta... Cả đến một lời thanh minh cũng không nốt...

Thường thường để giảng hoà với một đứa bạn nào, tôi hay mở đầu bằng việc mời nó chơi một gì mà nó thích. Tôi chỉ việc đến gặp nó, mặt tỉnh bơ và bảo: “Đi trượt băng đi!”. Thế thôi.

Nghĩ thế, tôi liền bảo anh Ivan:

- Có gì đâu, chú cứ gặp chị cháu rồi bảo: “Ta đi xem phim đi” hay “Tối nay ra sân quần vợt chứ!”

- Thì anh đã mời rồi, chứ có phải không đâu.

- Thế chị cháu bảo sao ạ?

- Không phản ứng gì!

Sao cứ làm rắc rối mọi chuyện lên thế nhỉ?

- Chị ấy buồn lắm hả? - Anh Ivan hỏi khẽ.

- Thế chẳng lẽ chú tưởng không à?

- Lenia! Chấm dứt kiểu “chú chú cháu cháu” ấy đi. - Anh ấy gào lên. Đích thị là anh ấy đang sung sướng!

- Gọi là anh thôi. Anh là người ủng hộ triệt để chủ trương hoàn toàn bình đẳng kia mà.

Bình đẳng... tôi lúc nào cũng chỉ mong có thế!

Thường người lớn vẫn nói với tôi thế này: “Nào, ta nói chuyện với nhau như những người đàn ông nhé!”. Hoặc “Cháu cứ chuyện trò với chú như một đôi bạn nhé”. Có điều chữ “như” kia lại được nhấn rất mạnh, để ngụ ý rằng: thực ra thì đàn ông đàn ông gì cái thứ tôi, còn một tôi mới được ngang hàng với họ. Làm gì có sự bình đẳng nào mà lại chỉ bình đẳng trong có một chốc một lát? Làm gì có chuyện bạn bè với nhau chỉ vồn vện trong một cuộc chuyện trò?

Anh Ivan này thì đề nghị với tôi một sự bình đẳng lâu dài, đời đời kiếp kiếp đây. Tôi cảm thấy thế.

Tôi muốn làm ngay một cái gì đó để cảm ơn anh. Và tôi liền kể với anh cái dự định mà tôi đã tính sẵn ngay từ lúc còn chưa tìm gặp được anh.

- Ta sẽ làm thế này, chú nhé... cháu sẽ bảo với cả nhà là sắp mời bạn đến chơi... do chính cháu mời. Một người bạn hoàn toàn mới. Cả nhà nhất định sẽ tề tựu đông đủ: họ thích tìm hiểu bạn mới của cháu lắm ạ. Có điều người bạn mới ấy sẽ chính là chú.

- Anh ư?

- Vâng, chứ còn ai nữa? Chú đừng lo, xong đâu đấy cháu sẽ giải thích với cả nhà là chính cháu đã đi tìm và mời chú về nhà. Ở ngay tại nhà thì chị Liudmila sẽ không thể nào dừng đứng được. Dù muốn hay không thì chị cháu cũng sẽ trò chuyện với chú. Chị cháu hiếu khách lắm. Cháu sẽ chịu hết mọi chuyện cho... Thì chính vì cháu đã gây nên chứ có phải ai khác đâu.

Tôi rất sợ anh ấy lại nói theo cách của mẹ: “Thật phúc đức là em đã lo lắng cho anh. Đúng là một cử chỉ cao thượng. Có điều trong chuyện này, dự định của em e không thích hợp...”

Nhưng anh ấy chẳng nói gì như thế cả. Chỉ siết chặt lấy vai tôi hơn và cả hai lại tiếp tục sóng bước.

- Thường thì anh vẫn bảo là không đời nào lại có những tình huống không lối thoát cả - anh ấy gằn

như reo lên.

- Nhưng từ nay cho tới bữa đó, chú đừng nói gì với chị cháu cả nhé,- tôi dặn.- Kẻo không chị ấy lại không thèm chào hỏi gì đâu đấy... Vì ngya từ hồi còn ở nhà trẻ, chị ấy đã có khối anh mê. Cũng như cái cô Nora của chú vậy... Chính mẹ đã kể lại cho cháu thế đấy. Cho nên, gì chứ khoản kiều kỳ thì chị cháu là chúa tể.

- Anh sẽ không bao giờ hé răng với chị ấy về chuyện của chúng ta đâu. Anh chưa bao giờ phản bội ai cả, - anh Ivan khoe hết như một cậu bé vậy,- chị am sẽ không bao giờ biết ai là kẻ đã bịa chuyện chồng con của chị ấy với anh đâu.

- Cháu đã thú thật hết với chị cháu rồi...

- Nghĩa là chị ấy đã biết do đâu mà anh với chị ấy giận dỗi nhau chứ gì? Chà, thế mà vẫn không thèm đến gặp, không thèm thanh minh với người ta... Cũng chẳng thèm làm lành. Chà, thế thì quá quái lắm. Này, cậu em này, đã thế thì...

- Chị cháu không muốn hạ mình. Vì được nhiều người mê mà. Đấy thì như chú Lenia ở ngay dưới nhà cháu một tầng gác chứ đâu. Bác sĩ nổi tiếng nhé, không một thứ bệnh nào mà không biết chữa... Lại như hôm mới đây hai chị em cháu đi xem kịch, thiên hạ bốn bên không ai là không trở mắt ra nhìn. Có người còn vẹo hẳn đầu như thế này này...

- Chuyện ấy thì chính anh cũng nhận thấy, - anh Ivan lên tiếng giọng rầu rầu, rồi thêm ngay.- Này, chắc bây giờ chị em cũng đang ở nhà đấy nhỉ? Em lại sắp được gặp chị ấy có phải không nào? Thì ra anh ấy ghen với tôi. Chuyện đó, tôi chẳng lạ. Thì như cái lần chót cũng mới đây thôi, chẳng hạn- tôi cũng ghen với thằng em của con bé mà tôi mê. Ghen ời là ghen... mà thằng đâu chỉ lên bảy lên tám gì đó. Ay vậy mà tôi cũng chạy theo nịnh nọt, tán tỉnh nó đủ điều. Tôi ghen với nó thế này: ngày nào nó cũng được gặp “nàng”, sang đã gặp nhau, chiều đến lại cũng được gặp nữa, rồi ngày hai bữa cơm, sáng cũng như rồi, bữa nào cũng được ăn cùng. Lại còn được cùng ra nhà nghỉ vào ngày lễ và chủ nhật ữa chứ. Mà ngay cả mấy tháng hè cũng chẳng phải xa nhau. Bao giờ cũng biết hết mọi điều về “nàng”- sau mười năm nữa, hai mươi năm nữa... cho dù nàng có chuyển đến bất kỳ thành phố nào xa xôi đến mấy, tôi nghĩ thế. Nhưng vì chẳng hay biết gì về “nàng” cả nên ít lâu sau tôi đâm lạnh nhạt ngay. Ví thử ai đó bảo tôi thế, thì chẳng đời nào tôi chịu tin. Tôi, đã không yêu ai thì thôi, chứ khi đã yêu rồi, thì dứt khoát là tôi sẽ cứ như thế cho đến tận lúc nhắm mắt xuôi tay, đến trọn đời, đến mãi mãi.

- Nghĩa là ta đã thoả thuận với nhau rồi, phải không chú Ivan? Chú cứ đến nhà cháu chơi, vì cháu đứng ra mời.

- Không phải chú mà là anh nhé.

Nhân tiện tôi cũng nói ngay: tôi thường nghĩ là sự bất bình đẳng giữa bọn tôi với người lớn vốn bắt đầu chính từ chỗ đó: họ thì “tao tào, mày mày” với bọn tôi, còn bọn tôi thì lúc nào cũng phải một điều “thưa bác” hai điều “thưa bác”.

VII

Bố mẹ và chị Liudmila, như tôi đã kể, thường rất quan tâm đến việc tìm hiểu những bạn bè tôi mới làm quen. Nếu có đứa nào mà cả nhà không ưa thì cả ba thế nào cũng sẽ tỏ rõ thái độ ngay. Tất nhiên là mỗi người một kiểu. Vì nhà tôi, mỗi người đều có một cốt cách riêng mà. Bố cố làm thế nào để tôi cảm thấy dễ chịu với việc bố không ưng ý về người bạn mới. Hay ít ra để tôi khỏi cảm thấy buồn.

- Con có những người bạn thật tuyệt vời,- bố sẽ nói vậy.- Nhưng mở rộng phạm vi giao tiếp nhiều quá, thật chẳng khác nào đem pha thêm nước máy ở vòi vào bình rượu: rượu sẽ nhạt đi nhiều đấy con ạ. Dẫu sao bạn bè con nhìn chung ai cũng tuyệt vời. Rất đáng tin cậy, ai cũng bị con thu hút... Ai cũng yêu quý con, thằng bé vô lại của bố ạ.

Nghe vậy tôi sẽ hiểu ngay là thằng bạn tôi kia có một số thói hư tật xấu này nọ.

Còn chị Liudmila khi gặp những chuyện như thế chị sẽ không bao giờ hát trại đi những lời lẽ trong các khúc aria. Chị sẽ bảo thẳng ngay:

- Về chuyện bạn bè, chị không ủng hộ số lượng mà luôn coi trọng chất lượng. Không rõ những người bạn khác của em tuyệt vời thế nào, nhưng riêng cậu bạn chị tin chắc là sẽ khó đứng vững trước những thử thách về chất lượng đấy.

Nhưng nếu tôi vẫn cứ muốn đánh đôi đánh ba với người bạn mới ấy, thì cả ba tức thì sẽ đem hết mọi thứ thích thú trên đời ra để lôi tôi khỏi vòng ảnh hưởng của thằng bạn: xem phim, xem kịch, xem các trận đấu bóng đá ở sân vận động...

Tôi biết chắc là cả nhà sẽ tề tựu đông đủ vào buổi tối cái hôm mà người bạn mới kia đến chơi.

- Chị Liudmila ơi, chị hãy mặc cái bộ quần áo thể thao màu xanh lơ ấy vào đi,- tôi nài nỉ bà chị gái.

- Quả là chị ấy vừa sắm được một bộ quần áo thể thao tôi rất ưng ý.

- Để làm gì chứ?- chị hỏi vặn.- Có phải ra sân quần vợt đâu mà mặc những thứ ấy vào?

- Bộ ấy chị mặc vào trông oách lắm, hơn xa là mặc váy dài.

Chị Liudmila nhún vai.

- Chị biết đấy, em khoe với bạn em chị là vận động viên... Chị chơi quần vợt với cả bóng chày nữa. Em muốn bạn em tin ngay khi vừa đặt chân vào nhà.

- Thế nó vẫn thường coi mày là đồ ba hoa bốc phét hay sao

Nửa giờ trước khi bạn tôi xuất hiện, chị Liudmila bắt đầu tập thể dục. Mặc dù hàng ngày thì việc đó bao giờ chị cũng làm ngay từ lúc sáng sớm. Không, chị ấy không định làm theo yêu cầu ngốc nghếch của tôi đâu. Nhưng khi anh Ivan đặt tay lên nút bấm chuông thì tình cờ chị lại diện đúng cái bộ quần áo thể thao vừa mới sắm đó.

Tôi lao ra cửa...

Anh Ivan bước vào giữa lúc cả nhà đang cắm cúi với công việc của mình. Bố, mắt lim dim, chăm chú nghe nhạc (hôm ấy bố mua về những mấy cái đĩa hát rõ to, thu nguyên cả từng vở ca kịch hoặc từng bản giao hưởng một). Mẹ thoăn thoắt đan cho tôi chiếc áo săngday đang làm dở. Còn chị Liudmila thì hí hoáy trên giá vẽ, với chiếc bút mỏ vịt và cái thước tính trên tay. Nghĩa là chẳng ai buồn để ý đến người bạn mới của tôi.

Anh Ivan lên tiếng:

- Xin chào gia đình!

Tức thì cả ba bỏ hết công việc đang làm. Bố với mẹ đưa mắt nhìn nhau. Nhưng chị Liudmila thì lại chẳng ngạc nhiên gì. Như thể chị đã biết chắc thế nào anh Ivan cũng đến. Chị ấy thì có bao giờ ngạc nhiên đâu?

- Anh vào đi,- chị nói.- Rồi quay sang bố, mẹ và tôi nói tiếp. – Con xin giới thiệu với cả nhà: đây là anh Ivan. Lenia nó đang đợi bạn nó đến. Nó tưởng anh là bạn nó bấm chuông nên nó mới hấp tấp thế,- chị thanh minh với anh Ivan giọng vẫn bình thản như không.
Anh Ivan đâm bối rối tợn. Thấy thế, tôi liền chạy vội đến giải thoát giúp:
- Vào đi, anh Ivan, mời anh vào!- Tôi nói rõ to, còn hơn cả mọi ngày.- Cả nhà đang đợi anh đấy ạ!

Hôm qua, tôi còn không nói nổi từ “anh”. Thế mà hôm nay, tôi bỗng thấy dễ không. Cứ như thể nó đã nằm chực sẵn ở đầu lưỡi vậy.

- Ra anh cũng quen với cháu nhà tôi cơ đấy ạ? Mẹ hỏi.

- Vâng, chúng con đã quen biết nhau rồi,- tôi đáp. Cả chuyện đó nữa chị gái tôi cũng chẳng hề sững sốt.- Con tìm anh Ivan, rồi mời anh ấy đến chơi đấy ạ... Thì trước sau gì rồi anh ấy lại chả phải làm quen với nhà ta!

- Một sáng kiến tuyệt vời!- Bố thốt lên.

Bố đâu biết chuyện xích mích giữa hai người. Và thế là chị Liudmila phải mỉm cười với anh Ivan.

- Rất sung sướng là anh đã có dịp làm quen với gia đình.

Lẽ ra chị ấy phải nói: “Em rất sung sướng là anh đã đến” mới phải!

Bố tắt ngay máy quay đĩa. Mẹ cũng bỏ luôn chiếc áo đang đan dở, chạy vội sang phòng bên.

Một phút sau mẹ đã quay ra: đầu tóc chải tươm tất và thậm chí trên môi còn quệt vội vệt sáp hồng hồng.

- Con tím gặp anh Ivan và chúng con kết bạn với nhau!- Tôi giải thích thêm cho cả nhà, - anh ấy là người bạn mới của con đấy ạ.

- Đúng thế đấy ạ,- anh Ivan nói.

Mãi lúc này tôi mới nhận thấy tay anh cầm mấy bông cẩm chương và một hộp kẹo. Vì hộp quá nên chính anh cũng quên khuấy đi. Tôi lại vội vàng giải thoát cho anh:

- Nào, anh đưa hết đây cho em!

- Em có chắc đó là quà dành cho em đấy chứ?- chị Liudmila hỏi tôi.

- Thì còn cho ai nữa?- Tôi nói giọng đầy tin tưởng.

- Ngộ nhớ cho mẹ thì sao?

- Chắc cho cả hai. Anh Ivan ơi, cho cả mẹ và em phải không anh? Anh nói đi, nào, đừng ngại!

Tôi khích lệ cho anh dạn dĩ thêm: vì anh là khách của tôi cơ mà.

- Hai người đã gọi nhau là anh em rồi đấy à?

Chị ấy không thể nào vẽ tiếp hay chỉnh đốn lại bài vẽ nữa, mà bắt đầu gõ gõ đầu bút chì lên giá vẽ, như vẫn thường làm mỗi khi có chuyện gì làm chị phật ý. Và chị quay sang phía tôi, trò chuyện với một mình tôi: chị không thích nhìn mặt kẻ đang làm mình giận.

- Thật phúc đức là anh đã đến bất ngờ,- mẹ bảo.- Chẳng bắt chủ nhà phải cỗ bàn lôi thôi gì. Chỉ dọn bữa cơm xoàng thôi, chắc khách cũng miễn thứ cho.

- Phải đấy, tiện gặp bữa, mời anh ở lại xơi cơm với chủ nhà cho vui,- bố mời.

- Anh ngồi vào bàn đi, anh Ivan!- Tôi đỡ lời bố.- Anh cứ tự nhiên như ở nhà ấy nhé!

- Vâng, nếu vậy cho phép cháu được cởi chiếc áo khoác ra đã,- anh Ivan nói oang oang, cứ như là đã biết tường tận luật lệ của gia đình chúng tôi vậy.

Trên nóc tủ buyp-phê lâu nay vẫn bày la liệt những con búp-bê bằng sứ. Đó là công trình trang trí của bà ngoại (bà đã mất hơn ba năm nay rồi). Chị Liudmila chẳng ưa gì nhưng không dám động đến chũng bao giờ: đó là những vật kỷ niệm của bà ngoại.

Thế mà tôi hôm ấy, chính tay mẹ lại dọn đi hết, mang cả sang phòng bên. Rồi mẹ cứ đứng nhìn, hết bốn bức vách tường lại đến đồ đạc trong nhà, chốc chốc lau cái này, chùi cái nọ. Khi buổi rồi, bao giờ mẹ cũng cầm ngay lấy túm giẻ lau, đi loanh quanh lau chùi mấy thứ đồ gỗ trong nhà vốn đã sạch bóng. Mẹ không được chuẩn bị trước cho cuộc gặp gỡ người khách mà ý kiến của anh ta, đối với mẹ, hoá ra lại rất đổi quan trọng. Nhưng không lẽ tôi lại đi kể trước với cả nhà? Để được nghe chị Liudmila bảo: “Đó đâu phải việc của em. Chuyện ấy, em chẳng hiểu được đâu!” hay sao?

Cả nhà đều hồi hộp. Bố hết tắt lại mở máy quay đĩa, và lần nào cũng không quên hỏi:

- Không phiền anh đây chứ?

- Chết, sao bác lại bảo thế?- Anh Ivan đáp.

Lúc này bố lại tắt máy... cả anh Ivan nữa, tôi tin chắc cũng hồi hộp lắm, sợ dĩ anh phải cởi áo khoác ra cũng chỉ cốt cho đỡ lúng túng hơn thôi.

Chị Liudmila xuống bếp giúp mẹ. Khi hai người bung lên một đĩa phomat, một đĩa dăm bông và một đĩa rau sống trộn dầu dấm thì cánh đàn ông chúng tôi đã tề tựu quanh bàn.

Chị Liudmila với tay cầm cái áo khoác của anh Ivan lên, buông hai ống tay áo đang xắn cao xuống rồi khoác nó lên cái lưng ghế còn để trống.

Từ giây phút ấy trở đi, cả chủ lẫn khách mới bắt đầu cảm thấy thoải mái.

Bố đứng dậy, mang ra cái bình rượu ngâm mấy thứ vỏ cây thuốc vàng vàng.

Tôi bắt gặp ngay cái nhìn của mẹ: “tôi hy vọng là ông nó sẽ không uống”. Mẹ khẽ bảo bố.

Nhưng bố bỗng cất giọng oang oang:

- Thầy thuốc có cấm anh trong những dịp đặc biệt đâu.

- Nhưng hôm nay thì có gì đâu mà đặc biệt hả bố.- chị Liudmila chen vào.

- Anh Ivan cầm ngay lấy chiếc bình, rót rượu ra cho mẹ, cho chính mình và cho cả chị Liudmila nữa.

- Hãy nâng cốc vì hoà bình và hữu nghị!

- Giữa các dân tộc nữa chứ!

Chị mỉm cười và ngửa cổ uống cạn. Tôi với anh Ivan đưa mắt nhìn nhau.

Rồi, chúng tôi ngồi thêm một lúc lâu nữa. Bố lại tiếp tục hành tội mấy cái đĩa mới mua.

Còn anh Ivan thì nhẩn nại ngồi nghe. Không chừng anh cũng thấy thú vị là đằng khác.

Sau đó, chị Liudmila thay áo xống và xuống tiễn khách.

Thấy hai người dừng lại trong hành lang, bên cạnh cửa ra vào, tôi thầm tự nhủ: “Dẫu sao anh ấy cũng cao hơn chị gái tôi một ít. Nhưng nhớ là phải trừ bớt đi đôi giày gót cao lênh khênh của chị ấy”.

- Ivan và Liudmila!- Bố reo to.

Tôi nghĩ bụng “Ivan và Liudmila... Ruslan và Liudmila... Suốt cả buổi tối, bố không lấy một câu ca, câu hát nào. Không hát một lần nào! Cũng chẳng kiêu hãnh gọi tôi là thằng bé vô lại của bố”. Vì lẽ gì? Chắc là ngượng với anh Ivan chăng? Chắc là bố rất nể anh ấy? À, nếu thế hẳn là bố rất thích anh ấy.

Có điều người lớn chẳng mấy khi họ vô vãi nói thành lời những ý nghĩ về nhau. Khen ngợi ai là điều họ chúa ngại. Mắng mỏ thì chẳng chút e dè. Nhưng khen ngợi thì họ còn ngấm nghĩ, còn suy xét, trông trước ngó sau chán. Ngay cả khi mọi thứ đã sờ sờ ra đây.

Mẹ vừa thu dọn bát đĩa vừa nói khẽ:

- Phúc đức là con đã dựng lên cái màn kịch nhỏ này.

- Con nghĩ ra thật đấy à?- Bố reo lên. Sáng dạ đến thế là cùng, thằng bé vô lại của bố. Đúng là cây sáng kiến...

Cả hai lại bắt đầu quay ra chăm bẵm tôi!

VIII

Hai tháng rười trời đã trôi qua.

Anh Ivan độ rầy rất năng lui tới nhà tôi. Gia đình vì thế trở nên vui vẻ hơn. Mẹ treo trên cửa sổ và cửa ra vào những tấm rèm và diềm mới toanh, mà bao lâu nay vẫn để dành trong tủ. Trên bàn ăn thì phủ một chiếc khăn sặc sỡ mà trước đây mẹ chỉ trải vào những dịp lễ lạt. Tối tối, mẹ thường dọn cho cả nhà những món ăn ngon hơn vì anh Ivan thỉnh thoảng vẫn dùng bữa với cả nhà. Một hôm chú Lenia dưới gác hai giữ tôi lại ở cầu thang, hỏi nhỏ:

- Họ hàng của nhà em đây à? Cái anh có nước da rám nắng ấy?

- Vâng,- tôi đáp- Một người bà con bên ngoại ạ.

- Anh cũng nghĩ thế vì thấy em vẫn gọi anh ta là “anh”.

- Chú thấy anh ấy thế nào ạ? Cũng dễ mến phải không ạ?

- Em thấy đấy, ở ngoài nhìn vào, khó mà biết chắc lắm. Nhưng trông thì cũng dễ ưa...

- Anh ấy là kiến trúc sư đấy. Cũng cứng cựa trong nghề lắm đấy.

- Hoá ra vẫn cùng một nghề nghiệp của dòng họ nhà em. Với lại, cũng là nghề nghiệp của thời đại nữa: thời buổi xây dựng mà...- Chú Lenia lại tì cái gọng kính lên miệng: chắc chú đang ngẫm nghĩ gì đấy!- Thế anh ta phải gọi chị Liudmila là gì? Là “em” chứ hả?

- Vâng, họ chơi thân với nhau từ bé.

Mãi mà chú ấy vẫn không tra được cái chìa khoá vào ổ. Tôi có cảm giác là chú đang vui thích... Và chú bảo tôi như để chia tay:

- Nếu chị Liudmila có nhã ý mời, thì chú sẽ lên thăm bệnh cho bố ngay. Hoặc đưa bác sĩ chuyên khoa đến khám. Nếu chị ấy có nhã ý mời...

Tôi vẫn chưa kịp khoe với bọn trẻ dưới sân là chị gái tôi sắp lấy chồng. Phải biết là khoái nhé!... Nhưng thôi, làm cho chú Lenia rầu rĩ mà làm gì?

Tôi nói với anh Ivan:

- Ngay ở dưới nhà em có một chú bác sĩ. À, mà hình như em đã kể với anh rồi... Chú ấy mê chị Liudmila nhà em lắm.

- Lâu chưa?

- Từ hồi bé kia. Em phải bảo với chú ấy anh là anh họ. Để chú ấy khỏi buồn... Anh hiểu chứ? Anh cứ thử đặt mình vào địa vị chú ấy mà xem?

- Em thật là tốt bụng cậu em ạ!- Anh Ivan mỉm cười.

Thay vì “thằng bé vô lại”, anh chỉ gọi tôi âu yếm là “cậu em”. Nghe có phải sướng tai hơn không?

Cả nhà chưa ai dám đả động gì đến chuyện cưới xin của hai người. Bố mẹ rất ngại hỏi chị Liudmila.

Mỗi lần chị tôi đi chơi đâu về, cả nhà đều chăm chú nhìn chị như thể muốn thăm dò.

- Chúng con đấu với nhau mấy ván ten-nis,- chị báo tin,- anh Ivan lại thắng.

Hoặc một câu gì đại loại như thế.

Dĩ nhiên, tôi có thể hỏi thẳng anh Ivan. Nhưng nóng vội mà làm gì chứ?

Một hôm chị Liudmila nói:

- Con rất muốn được sống bên cạnh bố mẹ và em, ở ngay gần đâu đây thôi.

- Chuyện đó thì đâu có ý nghĩa gì,- bố đứng phắt dậy.

Hai mẹ con tôi cũng đứng lên theo. Điều chúng tôi mong mỗi lâu nay thế là vẫn chưa đến. Và cả nhà bắt đầu xúm lại thuyết phục chị Liudmila rằng các phương tiện đi lại trong thành phố hiện giờ rất mau lẹ, rằng thầy thuốc dặn bố mẹ năng đi dạo chơi xa, nếu hai nhà mà ở nhau vào ba quận thì

đâu có gì là xa xôi cho lắm.

Tôi nghĩ bụng: “chỉ vì mỗi cái chuyện vặt đó mà chị ấy lại làm cho mọi việc lằng nhằng thêm ra thì lạ thật”. Nhưng chị Liudmila vẫn giữ nguyên ý định cũ. Thái độ của chị kiên quyết đến nỗi chẳng ai dám nói thêm câu nào.

- Không, con chỉ muốn được sống ngay gần đâu đây thôi. Ý con đã quyết rồi.

Nhưng ai quyết? Chị gái tôi? Hay là cả anh ấy nữa? Chẳng ai dám cất tiếng hỏi thêm.

Số là mới đây, anh Ivan được phân cho một căn hộ, tại một khu nhà ở mới xây dựng.

Nó ở mãi tới tận rìa thành phố, cách trung tâm những bốn mươi phút nếu đi bằng xe buýt. Đã có một lần anh Ivan đã lôi tôi đến thăm nhà- như chính lời của anh nói.

Thực tình tôi chẳng có ý gì phản đối cả. Nhưng để tỏ ý lịch sự tôi vẫn bảo:

- Về đằng nhà em không tốt hơn sao?

Lúc này hai anh em đang ở sân vận động, nơi mà anh Ivan và chị Liudmila vẫn thường đến chơi.

- Sao lại thế?- Anh hỏi- Em đã đập vỡ cửa kính nhà em để lôi anh về, thì bây giờ anh cũng phải đập vỡ cửa kính nhà mình để lôi em tới chứ!

Thế là chúng tôi gọi ta-xi. Lần đầu tiên trong đời tôi được đi xe con mà không phải ngồi ngay bên nách anh tài xế: tôi tựa người thoải mái ở ghế sau, ngay cạnh anh Ivan.

Anh Ivan cũng sống độc thân... như chú Lenia vậy. Nhưng bát đĩa vẫn nằm ngay ngắn trong chạn, còn sách vở thì vẫn tươm tất trong các ngăn tủ kính.

Hai anh em ngồi trên ban công, ngắm dòng sông lượn khúc ngay bên cạnh nhà và dải rừng xanh biếc ven bờ.

Anh nói:

- Khó có căn hộ nào lại đầy đủ mọi tiện nghi như nhà anh. Không thích tắm vòi hoa sen hoặc bồn tắm ư? Thì ra sông kia mà bơi. Muốn hít hơi khí đốt à? Xin mời anh vào bếp. Còn muốn có không khí trong lành chứ gì? Thì rừng bạch dương ở ngay bên cạnh đấy. Nhưng thích nhất là không có điện thoại trong nhà! Đó là điều mà anh ấy cho là tuyệt nhất trên đời. Muốn trốn tránh ai, thì chẳng cần phải lo bị dựng dây để trả lời điện thoại. Còn nếu muốn trò chuyện với người mình thích, thì trạm điện thoại công cộng kia. Ngay bên dưới cửa sổ thôi chứ đâu.

Chiều hôm ấy anh còn sung sướng nói to lên nhiều lần nữa những ưu thế của cái căn hộ mà anh vừa được cơ quan phân cho.

- Bầu không khí thật hết như trong các biệt thự ngoại ô. Nhà nghỉ mát thì may ra mới sánh kịp...

Để gì mà anh ấy chịu rời khỏi đây? Không khéo anh ấy lại kêu lên: “Vậy thì logic ở đâu nào? Cái logic tối đơn giản? Rừng kia thôi, lại sông nữa đấy!...” Chuyện này khiến tôi lo lắng lắm.

“Sao chị mình lại lẩn thẩn thế nhỉ?- Tôi ngẫm nghĩ.- Chắc là tại vì bố đang hai trăm hai mươi trên một trăm. Còn mẹ thì nặng tai. Mà cũng có thể là vì chị ấy không muốn bỏ mặc cậu em trai bé bỏng.”.

- Cứ bảo anh Ivan dọn quách đến đây mà ở đi bố mẹ ạ.- Một hôm tôi đã phát biểu thế, cứ như tôi là chủ gia đình vậy.- Con sẽ ngủ dưới bếp cũng được. Mà nếu bố mẹ muốn, con sẵn sàng nằm ngoài hành lang kia. Chẳng sao hết...

- Cứ ở trong nhà, cứ ở trong nhà hần hoi,- bố tráo đi mấy chữ trong khúc aria của vở Evgheni Onegin.

- Đúng đấy, ohai ở trng nhà hần hoi...- chị Liudmila nói, vẻ dăm chiêu.- Anh Ivan cũng có nhà cửa đằng hoàng kia mà. Anh ấy sẵn sàng đổi ngay, để dọn đến bất cứ căn hộ nào trong khu nhà ta đây.

Hôm sau tôi hý hoáy cả buổi tối để thảo ra một mẫu quảng cáo:

“Cần đổi gấp một căn hộ với đầy đủ tiện nghi: ban công, bồn tắm, vòi hoa sen, nhà bếp nấu bằng

hơi đốt, cạnh rừng, gần sông, không khí yên tĩnh như các biệt thự ở ngoại ô, điện thoại ngay bên dưới cửa sổ. Liên hệ vào bất cứ giờ nào trong ngày...”. Thậm chí tôi còn viết thêm bên dưới số điện thoại của nhà tôi nữa.

Nhưng mãi vẫn chẳng thấy ai đánh tiếng đổi chác gì cả. Mặc dù tôi đã gò lưng viết đến gần chục bản quảng cáo và đem dán la liệt dưới tất cả các chân cầu thang của cả toà nhà đối diện nữa. Chẳng lẽ thiên hạ chẳng ai cần đến không khí trong lành yên tĩnh như những biệt thự ngoại ô hay sao?

Cũng chẳng thấy ai gọi điện thoại đến... Duy chỉ có chú Lenia thì giữ tôi lại dưới sân và bảo:

- Anh thấy dưới chân cầu thang có treo một bản quảng cáo mà số điện thoại thì của trên nhà... Số điện thoại đó anh đã thuộc lòng từ hồi còn bé kia. Anh bèn đứng lại đọc, nhưng anh không hiểu ai muốn đổi nhà vậy.

- Người anh họ của cháu chứ ai. Chả kìa anh ấy muốn được sống gần gũi với gia đình cháu. Anh ấy quý mẹ cháu lắm, mẹ là người thân độc nhất của anh ấy đấy.

- Kể cũng phải, ai mà chẳng muốn được sống gần bà con thân thích.

Một hôm anh Ivan bảo tôi đi tiễn chân anh một đoạn. Ra đến đường anh choàng tay ôm lấy vai tôi, y như hôm hai anh em mới làm quen.

- Nay cậu em ạ, chị Liudmila đến là rắc rối. Em thử xem, may ra có giúp được gì anh chẳng? Anh bảo chị ấy “Cứ hẵng về nhà anh ở tạm ít lâu. Rồi ta sẽ tìm một xó xỉnh nào đó tại cái phố Nhà máy cơ khí số 3 này mà đổi sau”. Nhưng chị ấy trả lời thế này: “Nếu em đã dọn ra đây thì còn đổi chác làm sao được nữa. Nguồn kích thích đã yếu đi mất rồi!”. Vậy thì logic ở đâu nào? Cái logic tối đơn giản? Em xem có nghĩ thêm được mẹo nào nữa chẳng? Nếu không, thì không khéo... cả cái chuyện em đã cất công mời anh về nhà chơi cũng hoá thành...

Đây là lần thứ hai anh tìm đến tôi, nhờ giúp đỡ.

- Được thôi, em sẽ liệu,- tôi đáp.

- Cố nghĩ đi, cậu em nhé! Trăm sự anh đều trông vào có mỗi mình em đấy!

Nhưng tôi chưa kịp nghĩ được gì, thì ba hôm sau chị gái tôi báo cho cả nhà một tin mới:

- Thời hạn tìm nhà được tăng thêm rồi đấy: con với anh Ivan sắp đi công tác độ nửa năm.

- Hai đứa cùng đi chứ?- Mẹ hỏi lại.

- Đi cùng ạ. Dĩ nhiên rồi!- chị Liudmila đáp.- Trong thời gian ấy Lenia sẽ dán thêm độ mười tờ quảng cáo nữa, suốt dãy phố nhà ta. Thế nào chẳng tìm được người đổi!...

Chị nói bằng một giọng sôi nổi, thậm chí đầy hân hoan nữa, vì mẹ bắt đầu cầm lấy túm giẻ lau, đi tìm bụi bặm ở những chỗ vốn đã sạch bóng, còn bố thì cả mặt lẫn cổ đều đỏ rực lên.

Bố không cất tiếng hát, mà gần như thì thầm câu ca đặc sắc của bố:

- Đây cuộc đời trôi mau, trôi mau...

IX

Tôi đã nói là không nhớ từ năm lên mấy thì tôi bắt đầu hiểu được cuộc sống quanh mình. Nhưng kể từ độ tôi bắt đầu hiểu ra được thì cả bốn chúng tôi, chưa một ai phải sống xa nhà đến những hơn nửa năm liền.

Đã có không biết bao nhiêu bài hát, bao nhiêu bản nhạc nói về cảnh kẻ đi người ở. Đến nỗi bây giờ bố có thể lấy ra chẳng phải từng câu mà là trọn cả đoạn, thậm chí cả bài nữa.

Không hiểu sao nhạc sĩ nào cũng rất lấy làm sung sướng, khi có ai đó xa nhà. Nhưng bố lại hát những bài vui vẻ ấy bằng một giọng buồn buồn. Cả tôi nữa, tôi cũng thấy lòng bồn chồn khó tả...

- Thật phúc đức là chuyện này con lại có dịp xa nhà,- mẹ nói với chị Liudmila. Rốt cuộc, cả nhà giờ mới thấy thằng Lenia đã thương yêu chị nó biết chừng nào.

Để khỏi mũi lòng, tôi cố nhớ lại những lần chị Liudmila đã cư xử bất công với tôi. Nhưng rốt cuộc, lại chỉ nhớ được những bộ phim, những vở kịch mà chị đã cho tôi đi xem. Tôi muốn nhớ đến những đứa bạn tôi thích mà chị ấy không ưa, nhưng rốt cuộc cũng lại chỉ nhớ được có anh Ivan, mà chắc tôi sẽ chẳng bao giờ gặp cả nếu không có chị ấy.

Cả bố mẹ lẫn tôi đều đã quen với anh ấy rồi. Anh lúc nào cũng cố đem lại cho gia đình những tình cảm dương tính.

- Cả nhà cứ tiền đưa con với Liudmila trong chuyến đi đầu tiên này y hệt như là tiền đưa chuyến cuối cùng của chúng con vậy!- Anh Ivan nói,- Thế thì logic ở đâu nào? Cái logic tối đơn giản ấy? Lẽ ra phải vui mừng, đằng này cả nhà lại thế...

- Nhưng vui mừng về cái nỗi gì kia chứ?- Tôi hỏi lại.

- Trước cả nhà chưa từng nhận được thư chứ gì? Bây giờ thư sẽ về tới tấp! Đó là một nhé! Hai nữa, từ trước tới giờ cả nhà chẳng phải mong đợi gì chúng con. Ay thế mà từ nay lại sẽ được mong ngày mong đêm. Ba là, nhất định chúng con sẽ trở về. Và đó sẽ là ngày hội của gia đình.

- Nhưng lâu chết đi được...- Tôi cãi bướng.

- Lâu ư? Em hãy thử nhớ lại một dịp vui nào đó, mà em gặp cách đây nửa năm xem. Dịp nào mà nó lớn lớn một tí ấy!

Tôi nghĩ ngay đến lần tôi cho thằng Kostik ăn đám cách đây khoảng nửa năm.

- Nhớ rồi chứ?

- Thì cứ cho là rồi đi...

- Lâu hay chóng nào?

- Như mới xảy ra hôm qua vậy.

- Đấy, em thấy không, như vậy là cũng sẽ chỉ như đến ngày mai anh chị sẽ trở về. Em cứ so sánh đi, tự khắc mọi chuyện đều rõ tất.

- Giờ thì em hiểu rồi đấy.

- Sáu tháng này cũng sẽ trôi vèo qua, như sáu tháng kia thôi. À này, em vẫn làm chủ được mọi ý nghĩ trong đầu em đấy chứ?

- Cái đó thì đã hẳn.

- Ồ vậy thì em chỉ cần tráo đổi ý nghĩ lại một tí tẹo thôi: thay những ý nghĩ về ngày ra đi bằng những ý nghĩ về ngày trở về. Được rồi chứ?

- Em sẽ cố.

- Thấy chưa nào? Không có tình thế nào là không có lối thoát hết.

- Anh em ta ơ- ơ- ơi, sâu muộn thế đủ rồi, -bố hát vang một câu trong đoạn kết bản giao hưởng rất đổi khác thường của Bethoven. Rồi thêm:- Hẳn phải là kém cỏi mới bắt “cuộc đời trôi mau, trôi mau” kia chỉ được trôi trong bốn bức tường quen thuộc nhà mình!...

- Anh Ivan một lần nữa lại đem đến cho cả nhà những tình cảm dương tính.

Trước hôm anh chị lên đường, cả nhà- bố mẹ và tôi- nhờ có anh nên đã chuyển đổi được chỗ đứng của ý nghĩ trong đầu óc và chỉ còn nghĩ đến ngày trở về. Sung sướng làm sao khi sẽ nhận được bức điện: “Đón chúng con tại ga. Hôn cả nhà” và sẽ chạy như bay ra ga đón hai người.

Mẹ lại làm một bữa tiệc tiễn đưa... Anh Ivan xách luôn valy đến để sáng hôm sau sẽ cùng chị gái tôi ra nhà ga thành phố.

Cạnh tường, hai chiếc vali dựng sòng đôi, sát bên nhau: một chiếc rất to, tuy đã bị hai chiếc đai da thắt chặt lấy, nhưng vẫn căng phồng lên đến mức như sắp nứt toác ra; còn chiếc kia thì xinh gọn, không một vết sây xước, thậm chí còn thoang thoang mùi nước hoa nữa (tôi nghĩ thấy khi lôi nó vào sát vách hơn cho khỏi vướng).

Chùm đèn treo chính giữa bàn ăn hẳn vừa được lắp thêm mấy cái bóng mới, nên tôi cảm thấy bát đĩa cốc tách cứ sáng chói lên đến nhức cả mắt.

Những thứ bày biện trên bàn, quả tình tôi chưa từng nhìn thấy bao giờ. Gần đây, mẹ đã lôi trong tủ buyp-phê và tủ đựng ra hết thảy những thứ vẫn được để dành cho những dịp thật long trọng.

Ngất ngùng giữa bàn là cái nậm rượu thuốc ưa thích của bố, bên trong ngâm những mẫu rễ cây vàng ruộm. Anh Ivan đặt thêm bên cạnh một chai sâm-panh.

Mẹ vội vàng vẫy tôi vào một góc phòng, dúm cho mấy đồng, sai tôi chạy ngay xuống cửa hàng mua thêm vài chai limonad...

- Cho bố con,- (mẹ thì thầm).- Mẹ không muốn bố uống mấy thứ kia... Chả là bố hôm nay đang hồi hộp quá.

Lúc tôi xách ba chai limonad về, thì lại bị chú Lenia giữ lại trước cửa phòng chú. Độ này tôi thấy hình như lúc nào chú cũng lên lên, xuống xuống cầu thang, hết mở cửa ra lại khoá cửa vào hay sao ấy. Vì hai chú cháu cứ chạm trán nhau luôn.

Chú hỏi khê:

- Hôm nay trên nhà ăn mừng sinh nhật ai vậy? Hồi sáng anh thấy mẹ đã mua về những mấy chai, bây giờ lại đến em...

- Đúng đấy ạ, mừng sinh nhật ạ.

- Của ai thế?

Tôi nghĩ bụng: “Bảo là của chị Liudmila hay người trong nhà, thế nào chú ấy cũng tát tưởi chạy đi mua quà mừng, thêm khổ chủ”.

- Sinh nhật ai vậy Lenka?- Chú Lenia gặng hỏi lần nữa.

- Anh họ cháu. Anh ấy cũng một thân một mình, nên bố mẹ cháu đứng ra tổ chức luôn một thể... Cho anh ấy đấy ạ.

- Thảo nào,- chú Lenia nói. Và cũng như mọi lần, tôi vừa nói xong thì chú lại móc chìa khoá ra, tra vào ổ.

Ở nhà, ai nấy đang chờ tôi. Tôi vừa đẩy cửa bước vào, mẹ đã đón ngay lấy mấy chai limonad, lau sạch bụi bặm đi, rồi đặt xuống giữa bàn.

- Đồ uống này dành riêng cho anh đấy.- Mẹ khê dặn bố.

Bố xướng ngay lên một câu trong vở “Cô dâu vương giả”:

- Oi, đâu rồi, chí tang bồng ngang dọc thuở xa xưa?- Rồi thêm ngay một câu thông thường, như lời ăn tiếng nói của mọi người.- Ô! Đâu có biến đi đâu! Chí tang bồng ngang dọc ấy đây rồi chứ đâu!

Bố nhấc hai chiếc vali đặt cạnh tường lên, rồi bất thần nâng bồng cả hai lên, như một vận động viên cử hai quả tạ.

Rồi, vừa rung tit hai chiếc vali trên không, bố vừa reo to:

- Ivan và Liudmila!

- Thấy chưa! Sức vóc thể kia, bọn trai trẻ chúng con còn khurót mới theo kịp!- Anh Ivan tấm tắc khen.

- Chuyện!...- bố đáp.

Đột nhiên hai chiếc vali rơi đánh sầm xuống sàn... Bố khựng người ngay tại chỗ, hai tay vẫn chơi với trên đầu.

- Thế này là thế nào?- Mẹ hỏi khẽ.

Bố há hốc miệng, nhưng không thốt ra được tiếng nào. Đôi môi cứ mấp may như đang có nhắm lại một khúc aria hoặc một bài ca cổ...

Anh Ivan tiến vội đến bên bố. Rồi không hiểu mọi chuyện đã diễn biến ra sao, nhưng chỉ một chớp mắt sau, tôi đã thấy bố nằm sóng sượt trên đi-văng. Anh Ivan dìu bố lên, hay bế bổng bố trên tay, như bồng một đứa trẻ? Tôi chẳng nhớ một tí gì.

Bố cao hơn anh Ivan, lại to ngang hơn và nặng cân hơn nhiều. Tôi không sao hình dung nổi là anh Ivan đã làm cách nào để khuôn được bố và đặt lên chiếc đi-văng đó. Vừa chóng vánh, lại vừa gọn gàng và nường nhẹ đến thế... Trong khi đó thì cả ba mẹ con cứ đứng sững một chỗ, như thể bị lây cái trạng thái bất động của bố vậy. Thậm chí đến cả việc giúp anh ấy một tay cũng không nổi.

Mãi sau, mẹ ba mẹ con mới bừng tỉnh, như tuân theo một hiệu lệnh nhiệm màu, và cùng lao lại chỗ chiếc đi-văng bố đang nằm.

- Một cái cộc...- bố thều thào.- Một cái cộc... ai đó đóng thẳng vào đây...- bố chỉ tay vào chỗ tim đang đập dồn dập.

- Bố đừng động đây,- chị Liudmila ra lệnh. Rồi chị lao sang phòng bên.

Mẹ bắt đầu cầm túm giẻ, lau cái lưng ghế tựa của chiếc đi-văng- chậm rãi, vô nghĩa.

- Chuyện này con đã từng gặp rồi...- anh Ivan thở dài chán ngán, nhưng miệng vẫn nhoẻn cười.- Sẽ qua ngay thôi!

Anh nói bằng một giọng đầy tự tin, như thể chính anh đã từng bị ngất xỉu bao nhiêu bận rồi vậy.

- Giờ thì tỉnh sao đây?- Mẹ hỏi.

Chị Liudmila quay ra, tay cầm một cái lọ con con và một cục đường bé tí. Chị nhỏ mấy giọt thuốc màu vàng lên thỏi đường. Rồi bố đón lấy, cho vào miệng ngậm.

- Con xuống dưới kia một tẹo đây! Mời bác sĩ...- tôi nói. Rồi ba chân bốn cẳng lao ra hành lang xuống gác hai. Cầu trời cho chú ấy có nhà. Trong giây phút đó, tôi chợt có cảm giác chú Lenia là người cần thiết hơn hết thảy, đáng trọng vọng hơn hết thảy mọi thứ trên đời. Tôi cảm thấy là lúc này tất cả mọi sự trên đời đều chỉ phụ thuộc vào chính chú Lenia thôi.

Chắc hẳn chú ấy cũng hiểu như vậy, vì chú chẳng hề hỏi tôi lấy một câu: chị Liudmila có bằng lòng mời húc lên trên ấy hay không?

Chú vội vàng cầm ngay lấy cái hộp nhựa màu nâu, có cái ổ khoá kèn bóng loáng, nhét thêm vào túi một vật gì đó nữa, rồi lao theo tôi, ăn mặc thế nào vẫn cứ để nguyên như thế- chiếc áo sơ-mi kẻ ô mở phanh cả mấy chiếc cúc trên cổ, cái quần pyjama và đôi dép lê lẹp xẹp dưới chân.

Vừa bước vào chú đã phải nheo mắt lại vì ánh đèn chói chang trong phòng khách. Mọi thứ trong phòng đều toát ra cái vẻ tiệt tưng: từ cốc tách, bát đĩa, bình lọ, chai sâm-panh, bình rượu thuốc ngâm rễ cây vàng ruộm, đến váy áo của chị Liudmila lẫn của mẹ, bộ cánh hợp một của anh Ivan, ngay cả bố đang nằm sóng sượt trên đi-văng cũng thế: bộ complet bánh bao còn nguyên nếp là và chiếc sơ-mi lảng cuống.

Chị Liudmila đang ngồi trên một chiếc ghế tựa, cạnh đi-văng, giữ chặt lấy một cánh tay của bố trong tay mình. Mẹ thì ngồi ghé trên mép đi-văng và vẫn cầm cúi đưa đi đưa lại cái túm giẻ trên

cái lưng tựa bằng gỗ.

Anh Ivan đã thở đều hơn, nhưng vẫn đứng nguyên tại cái chỗ vẫn đứng nãy giờ.

Thấy tôi đưa chú Lenia vào, anh lên tiếng ngay:

- Đây, rồi bác sĩ cũng sẽ nói hết như thế cho mà xem: một cơn co thắt cơ tim thôi... Một ca hết sức bình thường! Sẽ qua ngay thôi. Nói chung, không hề có một tình thế nào mà không có lối thoát hết. Cả trường hợp này nữa cũng vậy- một cơn co thắt hết sức bình thường...

Tôi tin anh Ivan. Tôi cảm thấy là hề có mặt anh ở đây thì không thể xảy ra được chuyện gì đáng sợ, không có chuyện gì mà không cứu vãn được.

Chị Liudmila vội vã thẳng người lên, rồi nhanh nhẹn đứng dậy, chỉ tay vào chiếc ghế mà chị vừa ngồi. Chị ấy mời chú Lenia đẩy mả.

Chú Lenia đo huyết áp cho bố. Cái máy ấy nó nằm ngay trong chiếc hộp nhựa màu nâu. Rồi chú nói bớt chiếc và-vạt trên cổ bố, cởi mấy chiếc cúc áo sơ-mi ra, nhét hai núm cao su gắn ở đầu ống nghe vào tai mình và bắt đầu chăm chú nghe tim, phổi.

Mãi sau chú mới đứng lên hỏi khế:

- Bác thấy trong người ra sao rồi?

- Một cái cọc...- bố thều thào,- cứ như ai đó đóng một cái cọc nhọn...

- Vâng... cháu hiểu rồi. Bác đừng lo. Anh cháu họ đây nói đúng đây: một cơn co thắt cơ tim. Đúng, chỉ là một cơn co thắt thôi... Cháu sẽ tiêm cho bác một mũi thuốc. Rồi sẽ qua ngay thôi ạ. Nhưng bác chớ có ngồi dậy. Cứ nằm thật yên. Trong thời gian đầu...

Thậm chí chẳng ai ngạc nhiên khi chú Lenia gọi anh Ivan là “anh cháu họ”. Chỉ mỗi mình tôi để ý điều đó.

Sau mũi tiêm, bố thấy người dễ chịu hơn. Bố mỉm cười, nhưng môi chỉ thấy nhếch lên chút ít...

Mãi lúc này chú Lenia mới nhìn thấy hai chiếc vali cầm chống chơ dưới sàn, như bị ai vứt bừa ra đó. Chú trở mắt nhìn chiếc vali, rồi nhìn sang bên cạnh. Và sau đó, ngược nhìn tôi... Nhưng ngay lúc ấy chú bỗng nhận thấy cái quần pyjama đang mặc trên người. Thế là chú hồi hã nói:

- Phần tôi thế là xong rồi, phải không nhỉ?

- Xin cảm ơn anh,- chị Liudmila nói.

Hai người vẫn xưng hô “anh em” từ hồi còn bé kia.

Hai chị em tôi vội chạy theo tiễn chân chú Lenia. Ra đến ngoài hành lang, chú ấy lại ấn cái gọng kính lên môi, như thể cố ý làm thế để hai chị em tôi đừng nghe thấy những gì chú chuẩn bị nói:

- Ông cụ chắc là bị nhồi máu cơ tim đấy... Nên cho gọi xe cấp cứu gấp.

- Em đã gọi điện rồi,- chị Liudmila nói.- Tức là anh thấy cần phải...

Vào phòng, chị gái tôi mỉm cười với bố:

- Bố thấy đấy, đâu có gì ghê gớm lắm đâu.

Còn tôi, tôi lại trở ra ngay hành lang. Tôi đợi xe cấp cứu đến, để dặn trước với họ xác nhận dùm lời chị Liudmila ngay trước mặt bố: “Đâu có gì ghê gớm lắm đâu.”

X

Anh Ivan ra đi một mình... sau đó dăm hôm, khi sức khỏe bố đã khá lên ít nhiều. Bố vẫn nằm trên chiếc đi-văng mà anh Ivan đã đặt bố lên đấy, cách đấy dăm hôm. Ngày ngày thầy thuốc vẫn tới lui chạy chữa cho bố. Một hôm, anh Ivan cùng tôi đã thuê hẳn một chiếc taxi, đón một vị giáo sư về. Cả vị giáo sư ấy nữa cũng khuyên gia đình nên đưa bố vào bệnh viện.

Nhưng khi mấy ông bác sĩ vừa trở gót quay đi, chị em chúng tôi liền chạy ngay xuống gác hai mời chú Lenia lên.

- Bác với anh thấy đấy...- chú nói- cứ để bác trai nằm ở nhà chăm sóc là hay nhất... Tôi sẽ ghé lên luôn, đừng lo.

Quả nhiên ngày nào chú cũng lên một vài bận vào buổi tối, khi chị Liudmila đã đi làm về. Từ độ đó, ngay cả lúc ở nhà, lúc nào chú cũng nai nịt chỉnh tề, hết như thể sắp đi nghe hoà nhạc hay đi xem phim vậy: ngộ nhớ chị em tôi lại chạy xuống tìm, thì trở tay sao kịp?

Chú Lenia tuy chỉ là bác sĩ chữa răng thôi, nhưng cả nhà đều làm đúng răm rắp hết thấy những gì chú khuyên.

- Không khí gia đình,- chú nói, chiếc gọng kính bằng nhựa vẫn tì lên môi,- đó là nhân tố dương tính rất quan trọng. Mà hiện giờ, đó là điều bác trai cần nhất!

- Nếu bệnh tình bố mà trầm trọng,- anh Ivan giảng giải cho bố sau lúc chú Lenia quay về- thì đời nào chúng con dám để bố ở nhà. Đúng không nào? Cứ so sánh là mọi thứ đều rõ ngay. Đã bao giờ bố thấy ai dám liều để một người bị nhồi máu cơ tim nằm lì ở nhà chưa?

- Đúng thế,- bố đáp. Rồi cất tiếng hát một câu trong bài “Nỗi ngờ vực” của Glinka.- Ngủ đi hồi con tim khắc khoải kia ơi!...

- Đúng đấy ạ,- anh Ivan tán thành.- Bố cứ nằm nghiêng người sang phải, rồi đánh một giấc rõ say vào. May mà bây giờ bố đã có thể xoay người được một chút rồi. Ngủ là liều thuốc số một đấy ạ! Vị giáo sư nói:

- Bệnh tình xem ra trầm trọng đấy. Không chừng đây là hội chứng tiên phát của nhồi máu cơ tim. Phải nói thẳng cho ông cụ điều đó. Để ông cụ còn huy động toàn bộ hệ thần kinh ra, quyết sống mái một phen với bệnh tật.

Vị giáo sư nọ, tuy tuổi cao, nhưng lại là người ủng hộ rất nhiệt thành các phương pháp điều trị tân tiến.

- Bác với anh thấy đấy...- chú Lenia bàn với cả nhà, khi vị giáo sư kia đã ra về.- Con người ta vốn dĩ ai cũng tin vào những cái tốt lành. Và hi vọng nữa... Có người chủ trương phải nói rõ cho người bệnh hết thấy mọi thứ, ngay cả những bệnh hết sức hiểm nghèo đang hành hạ họ. Nhưng khôn nổi cả đến thầy thuốc lắm lúc cũng còn quên khuấy mất nhiều triệu chứng của những căn bệnh ấy, khi chính họ trở thành nạn nhân của chúng cơ mà. Cho nên, tôi nghĩ bao giờ cũng nên dành cho niềm hi vọng một chỗ đứng... Đã thế thì nói thật với bác trai làm gì? Cái ta cần chính là những tình cảm dương tính kia mà!

Ít hôm sau, anh Ivan đã nói rõ thêm cho bố:

- Cứ so sánh là mọi cái đều rõ tất. Bố cứ thử đi hỏi hết những người bố thân quen đã từng mắc chứng đau tim mà xem? Có ai bị thầy thuốc giấu diếm chứng nọ tật kia không? Không, phải không ạ? Đây nhé! Các phương pháp điều trị mới sẽ đẩy lùi hết thấy mọi cái! Bố rồi cũng sẽ thế. Không lẽ chỉ riêng bố y học lại chịu bó tay? Đã đành là ốm vì một cái cơ không đâu thì kể cũng bức thật đấy. Nhưng biết làm sao được? Đây chỉ là cái chuyện mạch miếc nó co thắt qua loa thôi bố ạ... Nhưng ác cái đầu sao nó cũng giữ chặt bố lại trên giường. Nói cho đúng ra là cái đi-văng!

- Phải, phải... bỏ hiêu,- bỏ tán thành.

Khi có mặt chú Lenia, anh Ivan và chị Liudmila bao giờ cũng đứng mỗi người một góc phòng. Và cả hai đều làm như thể không ai nhìn thấy ai. Dĩ nhiên là họ không hề thoả thuận trước.

Hôm ra đi, anh Ivan có nói với chị gái tôi ngay trên sân ga thế này:

- Anh sẽ viết thư về luôn. Nhưng chỉ mười dòng thôi. Em tính: giấy bút đâu mà viết cho xuể... Có điều, em đừng để tâm vào chuyện đó. Nhưng nhớ viết thư cho anh dài dài đấy. Vì dẫu sao tất cả đều sum họp ở nhà, trong khi đó chỉ anh là thui thủi có mỗi một mình...- Rồi anh quay sang tôi.- Còn em, Lenka ạ, anh sẽ có thư riêng cho em. Em nhớ là cũng viết thư luôn cho anh đấy. Kể rõ mọi thứ: ở nhà, ở trường và cả bố và chị Liudmila nữa... Với lại, cố thu xếp giúp đỡ anh với chị Liudmila được dọn về đâu đó gần bố mẹ hơn.

Chị Liudmila theo thói quen, toan bảo với anh Ivan là đừng nói với tôi làm gì cho uổng công: một thằng bé con thì biết quái gì! Tôi cảm thấy là chị ấy rất muốn nói thẳng ra như thế. Nhưng lại không nỡ. Nhìn chung, từ độ có anh Ivan, tôi bỗng dung hoá thành người lớn ngay trước mắt cả nhà. Anh trò chuyện với tôi như người ngang hàng và cả nhà đều bắt chước anh.

- Thế nhé, cố giúp anh một tay nhé,- anh Ivan nhắc lại.- Kẻo không anh đến phải mò côi vợ suốt đời.

Chị Liudmila gật đầu xác nhận: đúng đến phải thế thật.

Rồi anh lên đường.

Mười hôm sau, chị em tôi nhận được hai lá thư đầu tiên: “Gửi em Liudmila Nechaeva (thư riêng)” và “Gửi em Leonid Nechaev (thư riêng)”. Trong thư, anh Ivan vẫn tất báo tin là đã thu xếp xong chỗ ở mới và đang bắt tay vào làm việc. Trong phong thư gửi cho tôi, anh còn kèm thêm một mẫu giấy hứa rằng ít lâu nữa anh sẽ hướng dẫn cho bố chơi ten-nis và bóng chuyền.

Ngay tối hôm ấy, tôi đã lôi giấy bút ra bắt đầu viết thư trả lời. Anh Ivna dặn phải kể rõ mọi chuyện ở nhà, ở trường, về sức khoẻ của bố và về chị Liudmila. Tôi tự dặn mình: hãy làm đúng mọi điều anh ấy dặn, ngay từ lá thư đầu tiên này. Thành ra lá thư dài khiếp lên được. Tôi tự nhủ: “Thôi được, lần sau mình sẽ viết ngắn đi. Dẫu sao, bức thư đầu tiên vẫn phải viết cho tử tế”.

Thế là tôi lại ngồi xuống, viết lại từ đầu. Nhưng rốt cuộc, chữ nghĩa vẫn tuôn ra hàng tràng... Quả anh Ivan nói đâu đúng đó.

“Anh Ivan yêu quý. Em vừa nhận được thư anh. Em sẽ lần lượt kể hết cùng anh đây. Đầu tiên là bố. Bác sĩ đã cho phép bố ngồi dậy. Vừa được ngồi dậy bố đã bảo ngay: “Trước, bố chưa bao giờ hình dung được hết diễm phúc của cái việc tối đơn giản: được ngồi trên đi-văng. Thật hết như là bố vừa được tái sinh vậy”... Nghe thấy thế mẹ hơi cau mày, nhưng bố liền hát vang lên: “Anh em ta ơi, sâu muộn thế đủ rồi...”. Đạo này, bố chẳng mấy khi lấy ca kịch nữa, mà chỉ toàn hát cái đoạn kết trong vở ca kịch số chín ấy. Nghĩa là bố đang bình phục, em đoán thế.

Hôm qua, có mấy ngwoif ở chỗ cơ quan bố ghé lại thăm. Ba người ôm bó hoa to tướng, định để tặng bố, nhưng vừa thấy chị Liudmila họ đã trao ngay cho chị ấy. Rồi cứ quanh quẩn suốt bên chị ấy, như thể đã quên bằng mắt họ đến đây để làm gì.

Lúc đầu cả ba anh đều bảo: “Chỉ ghé thăm sức khoẻ bác dăm phút thôi! Không dám phiền bác lâu đâu!...”. Ấy thế mà cứ ngồi mãi đến lúc hết ti-vi đấy.

Họ bảo: “Chà, có một cô con gái thế kia mà lại ngã bệnh thì bực thật, có một cô con gái ngoan thế kia mà không khỏi bệnh thì thật không còn trời đất nào nữa!...”

May mà chú Lenia đã lên. Chú ấy bảo: “Các anh thấy đấy, đã đến giờ nghỉ của bác ấy lâu rồi...”. Chắc chú ấy ghen, nên bảo vậy. Nhưng mấy người kia đứng dậy ngay. Họ xin lỗi bố, rồi ra về...

Bây giờ đến chuyện ở trường.

Vừa rồi, trường em có tổ chức một buổi họp cha mẹ học sinh. Mẹ không đến dự được: mẹ không

chịu rơi bỏ đèn nửa bước. Thế là chị Liudmila phải đi thay.

Hôm sau, cô giáo toán của bọn em (nổi tiếng nghiêm nhé!) bảo ngay: “Chị em đích thực là một cô gái đầy sức hấp dẫn. Phải nói là một người đáng kính nể mới đúng. Mà điều đó còn quan trọng hơn sắc đẹp nhiều...”.

Em không tài nào hình dung nổi vì lẽ gì mà cô giáo em lại đánh giá chị ấy cao đến thế. Nhưng ngay sau đó, bọn lớp em xúm lại bảo: “Lenka này, hôm qua bố mẹ bọn mình không ai là không mê chị cậu!”. Em liền phản bác ngay. Em bảo: “Chúng mày thôi phòng hơi quá đấy!”. Nhưng đứa nào cũng bỏ ngoài tai những lời em nói. Chúng bảo: “Bố mẹ chúng tao chúng tao phải tin hơn mày. Những việc như thế này, rõ ràng bố mẹ chúng tao hiểu rõ hơn mày!”.

Còn ở khu nhà chúng em thì vừa rồi tại phòng truyền thống có mở một phiên toà đồng chí. Chủ là căn hộ số 35 có xảy ra một vụ xích mích. Ban quản trị khu nhà liền quyết định đưa vụ ấy ra xét xử tại phòng truyền thống. Đúng hai giờ, mọi người đều tề tựu đông đủ. Hết như là chuẩn bị đi xem phim vậy.

Bác trưởng ban quản trị đích thân tìm đến tận nhà mình, bảo: “Liudmila Andreevna ạ, cô là uỷ viên của toà án đồng chí. Mong cô chớ có vắng mặt. Toàn tổ đã nhất trí bầu cô rồi đấy!”. Chị Liudmila đích thực là đã được bầu làm uỷ viên. Mà cách đây những nửa năm rồi cơ. Chị ấy dứt khoát từ chối, cứ một điều xin rút, hai điều xin rút. Chị ấy không kể với anh chẳng qua vì khiêm tốn thôi.

Hôm sau, lúc xuống sân chơi, em thấy ai cũng nức nở khen bài phát biểu của chị ấy tại phiên toà: “Cô Liudmila mà phát biểu là chúng tôi nghe thủng câu chuyện ngay và hiểu ngay ai sai ai đúng. Trẻ thế mà ăn nói đâu ra đấy, nắm vấn đề, khiếp, vững quá đi mất!”.

Độ này chú Lenia lên xuống thăm bố không phải mỗi ngày một lần, mà đến những hai, ba lần liền. Chú ấy cũng khen nức nức chị Liudmila. Chú ấy mà khen thì chắc anh cũng thừa hiểu: vốn mê chị em từ bé mà. Nhưng còn những người khác thì sao?... Mà toàn lạ hoắc, anh ạ! Tất cả, ai cũng như ai: rất tán phục! Hôm qua lần thứ hai em đã nhường bọn trẻ dưới sân, mặc dù đúng thật là đã đến lượt em được vào bàn bi-a. Chỉ vì em cũng muốn nâng cao uy tín của chị Liudmila thôi.

Anh Ivan yêu quý, anh dặn em viết rõ mọi chuyện ở nhà, ở trường và tình hình sức khoẻ của bố. Em đã làm đúng mọi điều anh dặn. Anh còn dặn phải kể rõ cả chuyện về chị Liudmila nữa. Nhưng chẳng lẽ chị ấy lại không viết được cho anh sao?

Em vẫn đang cố tìm người đổi nhà cho anh chị. Em đã viết một loạt quảng cáo, chữ in hằn hoi, chữ nào chữ ấy to như con gà mái ghe và đem dán la liệt khắp các khu nhà (trừ những nhà chỉ có một tầng). Bố mẹ rất nhớ anh, gửi đến anh nhiều chiếc hôn. Cả em nữa cũng thế. Em Lenia của anh”.

Hôm cuối tháng, chị Liudmila hỏi tôi:

- Anh Ivan gửi cho em mấy lá thư cả thầy?

- Hai.

- Ồ, thế là chị thắng nhé: 5-2!

Chị ấy làm như thể hai chị em đang ở sân bóng chuyền không bằng.

XI

Một hôm, bố tôi bảo:

- Bố cảm thấy thời gian cứ như đang giẫm chân tại chỗ vậy.
- Oi, thật phúc đức,- mẹ khẽ nói.- Thế có nghĩa là tôi với ông không già thêm, chứ có sao đâu. Xưa nay, từ thời ông toàn than thở là năm tháng cứ đi vùn vụt, như là anh lái xe Likhachiov ở nhà máy luôn chạy quá tốc độ phải không nào?
- Phải, phải... Năm tháng vèo trôi, như gió lốc...- Bố hát trại một câu trong bản tình ca phổ theo thơ Puskin. Thỉnh thoảng bố cũng hay đổi cả lời thơ của chính Puskin.- Còn bây giờ thì sao một ngày mà tôi thấy nó cứ dài lê thê bằng cả một tuần lễ vậy.
- Chuyện ấy thì tôi chẳng lạ. Chẳng đợi chờ thì thời giờ cứ vùn vụt như thoi đưa. Còn nếu mong đợi thì nó sứt ạch như rùa bò. Dầu sao tôi cũng nhất quyết phải an ủi bố. Tôi nói:
- Cứ so sánh là tự khắc thấy rõ hết! Bố thử nhớ lại xem tháng trước đã xảy ra chuyện gì nào? Đến ra đường bố cũng bị cấm nhé! Thế mà chuyện đó cứ hết như là mới xảy ra hôm qua. Đúng không ạ?
- Quả đúng thế thật... Cứ như là mới hôm qua,- bố tán thành.
- Nghĩa là chỉ đến mai thôi, anh Ivan sẽ trở về! Vì chỉ một tháng nữa là hết hạn công tác của anh ấy rồi. Cứ so sánh là tự khắc mọi cái đều rõ hết!
- Mày thông minh thật đấy, thằng bé vô lại của bố!- Bố khen.- Hết như một nhà hiền triết... Thực ra là tôi nhắc lại hầu như từng lời những gì mà anh Ivan đã nói với tôi trước lúc ra đi. Nhưng tôi giữ kín chuyện đó, không cho bố biết. Thì cứ để bố nghĩ cậu con trai của bố là nhà hiền triết đi, thì đã sao? Bố đang cần những tình cảm dương tính mà!
- Khi có việc nọ việc kia, ngày tháng sẽ trôi nhanh hơn,- tôi triết lí tiếp.- Còn bây giờ, bố chẳng làm gì, dĩ nhiên bố sẽ có cảm giác như thời gian ngừng lại. Cho nên, để đỡ buồn, bố hãy giúp con tìm người đổi nhà cho anh Ivan, bố nhé!
- Gì chứ chuyện đó thì bố sẵn sàng,- bố tán thành ngay.- Rất sẵn sàng. Khổ nỗi bán kính hoạt động của bố nó hẹp lắm, con ạ: hết xuống sân, lại ra đường, hết ra đường, lại vào sân.
- Tuyệt đến thế mà bố còn kêu gì nữa!- Tôi reo lên.- Những nơi ấy, ngày nào các cụ hưu trí chẳng dạo chơi. Lắm người đầu bạc trắng, dáng mệt mỏi... Chỗ nghỉ xứng đáng của các cụ là rừng, là sông suối, là bầu không khí của các biệt thự ngoại thành kia! Chứ chui rúc làm gì ở cái phố Nhà máy cơ khí số 3 này? Ai chứ các cụ ấy con nghĩ họ sẽ rất vui lòng đổi nhà.
- Tôi hôm ấy, bố rầu rầu hát lại cái câu bố đã từng lấy dạo nào trong vở Evgheni Onegin:
- Thói quen trời phú cho ta...
- Bố nói thế là thế nào ạ?- Tôi hỏi.
- Các cụ về hưu họ không thích rời bỏ những nơi mà họ sống quen từ nhỏ.
- Hẳn là phải kém cỏi lắm mới lại đi bắt “cuộc đời trôi mau, trôi mau” trong bốn bức tường quen thuộc nhà mình!- Tôi không hát là bức dọc gào to lên cái câu bố đã hát dạo nào.- Sao bố không giảng giải cho họ hiểu điều đó?
- Bố đã giảng giải rồi đấy chứ.
- Thế họ bảo sao hả bố?
- Thói quen trời phú cho ta, có sướng vui mới hoá là đổi trao?...
- Thế thì quả là họ đã tự vứt bỏ niềm vui sướng của chính bản thân mình! Ngốc nghếch đến thế là cùng! Bố có nghĩ vậy không?
- Phải tìm trong đám trai trẻ kia, con ạ!- bố trả lời.
- Tôi đã cất công dò tìm người đổi nhà ở mọi lứa tuổi. Với hết thấy những ai sống một thân một

mình, tôi đều cắt nghĩa cho họ thấy là chuyển đến căn hộ của anh Ivan, họ sẽ được sống vừa như trong nội thành, vừa như tại một biệt thự ngoại ô và họ sẽ chẳng bao giờ phải phí tiền mua vé đi nghỉ mát. Anh Ivan giao nhiệm vụ cho tôi- kiểu gì cũng phải làm cho được chứ. Nhưng hoá ra chẳng có ai muốn rời căn nhà cũ, để chuyển đến một nơi khác. Và hoá ra lại thật: chẳng hiểu sao ai cũng hết sức coi trọng mọi thứ tiện nghi! Tỉ như một chuyện cón con như căn nhà nọ có gần bến tàu điện ngầm không chẳng hạn, họ lại coi là điều rất đổi hệ trọng. Họ làm như thể được đi bộ một cây số giữa cảnh khí trời thoáng đặng cũng đáng sợ chẳng kém gì một cực hình. Nhưng ai nấy đều nhất trí một điều tối quan trọng là: phải có điện thoại ngay trong nhà!

Trong những tờ quảng cáo mà tôi đem dán la liệt khắp phố, tờ nào cũng ghi rõ to dòng chữ: “Điện thoại ngay bên dưới cửa sổ”.

- Nay, dưới cửa sổ là thế nào nhỉ?- Có mấy người hỏi tôi như vậy.- Tức là nhà mình đem treo điện thoại ở dưới cửa sổ cho lạ mắt à?

- Không ạ, đây là trạm điện thoại công cộng ạ.

- À, thì ra là điện thoại công cộng... Hừm, tưởng gì, thôi thế thì xin kiểu thôi.

- Không lắp điện thoại trong nhà là điều thuận lợi nhất trần đời đấy nhé!- Có lần tôi nhắc lại với chú Lenia y nguyên những lời anh Ivan đã nói với tôi.- Chú có thể tiết kiệm được bao nhiêu thì giờ! Muốn tránh ai, khỏi lo bị dưng dấy để trả lời điện thoại. Còn muốn nói chuyện với người mình thích, thì điện thoại công cộng đây! Ngay dưới cửa sổ thôi chứ đâu. Tiện lợi đến thế còn đòi gì nữa? Sao thiên hạ lại không chịu hiểu nhỉ?

- Em biết đấy: đối với nhiều người điện thoại là bài thuốc để chữa chạy căn bệnh cô đơn,- chú Lenia nói.- Nay, cái phòng mà anh Ivan muốn đổi chắc bé thôi thì phải?

- Vâng, bé thôi ạ. Nhưng lớn hay né thì dính dáng gì đến chuyện điện thoại?

- Đây này: em không thấy là chỉ những ai một thân một mình họ mới để mắt đến mẩu quảng cáo của em thôi sao? Mà đối với họ, điện thoại là thứ hết sức quan trọng. Vì họ đâu còn ai nữa để mà trò chuyện, khi hai cánh cửa phòng khép lại. Nghĩa là họ rất thèm khát những mối dây liên hệ với thế giới bên ngoài.

- Nhưng trạm điện thoại ở ngay dưới chân họ kia mà!

- Em biết đấy, đó chỉ là mối liên lạc một chiều... Còn những người cô đơn như họ thì lại thích có những hai chiều kia.

- Nhưng chỉ cần đi mấy bước chân, ra hành lang hay xuống dưới sân là đã gặp ngay thế giới bên ngoài đấy thôi. Căn hộ của anh Ivan đâu phải là một gian phòng đơn độc, để đến nỗi phải héo hon vì buồn tẻ. Anh ấy cũng có hàng xóm láng giềng hân hoan đấy chứ. Hình như đến những hai hay ba hộ gì đó, chứ đâu phải không có ai.

- Hàng xóm, láng giềng chỉ là những kẻ tính cờ phải sống bên nhau, Lenka ạ. Còn bè bạn, đó là chuyện khác.

Mãi đến lúc này tôi mới hiểu rõ: làm cho xong cái nhiệm vụ mà anh Ivan giao phó thật chẳng ngon ăn chút nào.

Gần đây, tôi còn hay được nghe câu chuyện trao đổi giữa chị Liudmila với bạn bè qua điện thoại về cái căn hộ ở mãi tận đầu ô đó. Lần nào chị cũng hạ thật thấp giọng, nửa như ngượng ngùng, nửa như sợ nhờ bị ai bắt gặp.

Tôi tức muốn điên lên. Thì đây đi đây lại cái chuyện nhà cửa anh Ivan xa xôi cách trở chứ hả? Lại cả cái chuyện phải cuộc bộ những mười lăm phút đồng hồ mới tới được bến tàu điện ngầm nữa... Ngộ nhờ ai đó chân dài họ chỉ đi có mười phút, thậm chí năm phút là cùng thì sao? Tôi rửa thắm: “Chuyên gia bậc thầy của những đường nét phân minh có khác! Tôi cũng đâm ra tức luôn với cái “sự thẳng thắn chuộc lại được nhiều thứ lắm...” và nhiều cái khác nữa.

“Này đã thẳng thắn, sao không khoe luôn một thể cái “không khí hết như biệt thự ngoại ô”, rồi còn sông, lại còn khí hậu mát mẻ y như ở khu nghỉ mát kia nữa? Sao lại giấu biến đi những khoản đó? Hay là không muốn cho anh Ivan đời về đây? Không chờ đợi anh ấy nữa?...”.

Một hôm, tôi lôi cái ngăn kéo bàn làm việc của chị Liudmila ra, tìm vài tờ giấy trắng. Bất thần tôi nhìn thấy cả một sấp thư, cái thì viết trên giấy kẻ ô, cái thì viết trên giấy kẻ ngang xé từ quyển vở học sinh ra, nom hết như một bài tập làm văn hoặc bài kiểm tra đại số của bọn tôi vậy. Chính giữa ngăn kéo còn có cả một chồng thư của anh Ivan, xếp rất ngay ngắn và ngoài phong bì thư nào cũng đề rõ ngày tháng nhận được bằng nét chữ rất ngay ngắn của chính chị Liudmila.

Chị gái tôi vốn không thích giữ lại những gì không cần đến nữa. Bao giờ chị cũng xé vụn ra thành từng mảnh nhỏ những thư từ và giấy má đã dùng, vẽ mặt đầy mãn nguyện: “Những thứ ấy phỏng có ích gì cho nhân loại nào?”.

Những cuộc dạo chơi của bố dưới sân hoặc ngoài phố mỗi ngày một nhiều thêm và lâu hơn.

Chú Lenia nói khẽ, giọng rầu rầu không giấu diếm:

- Thể trạng đã khá lên rõ rệt rồi. – Chú nói tiếp luôn, - nhưng vẫn cần có sự kiểm tra hàng ngày của bác sĩ.

Chú đã quen với chuyện lên lên xuống xuống mỗi ngày một vài bận trên nhà chúng tôi rồi.

Một bữa kia, tôi thấy chú ủ rũ khác thường. Tôi nghĩ bụng: “Hay là bố đã khỏi hẳn rồi? Và chú ấy không còn được lên lên xuống xuống ngày ngày để chữa chạy cho bố nữa?”.

Hôm ấy, chú lên tiếng hỏi tôi ngay ngoài hành lang, trước cửa nhà chú:

- Chuyện đổi chác thể nào rồi? Không ai muốn dọn đến đây, mãi tí ngoài rìa thành phố hả em?

- Không, chú ạ. Chẳng ai muốn cả, - tôi bực dọc đáp.

- Em thấy đấy, thôi đừng bận tâm đến khoản ấy nữa, Lenka ạ.

- Sao thế, chú? - Tôi ngạc nhiên.

- Em thấy đấy... anh đã ngẫm nghĩ hết mọi cái rồi. Căn phòng ấy, thôi để đó, anh sẽ đổi cho.

- Chính chú sao?

- Ừ, chính anh. Anh sẵn lòng đổi cho cái cậu tre trẻ mà em mạo nhận với anh là anh họ ấy.

- Sao chú lại bảo là cháu mạo nhận?

- Em biết đấy, kể thì cũng chẳng lấy gì làm phải cho lắm, Lenka ạ... Chẳng qua vì anh cần tìm mẩu giấy ghi lại mấy chữa cho bố, dặn dò uống thuốc gì, khi nào, thuốc nào trước, thuốc nào sau, thể thôi. Bố mới bảo anh lôi ngăn kéo bàn ra, lấy giấy ở trong ấy. Thế nên anh mới nhìn vào... tình cờ thôi, dĩ nhiên. Kể cũng bất tiện thật... Cứ như là anh cố ý nhìn vào đó. Mặc dù chuyện này cững chẳng có gì là ghê gớm lắm, Lenka ạ... Em biết đấy, phàm đã là anh họ thì chẳng mấy ai thư tới thư lui lắm thể làm gì. Mà cũng chẳng ai lại mất công giữ gìn cẩn thận đến thế. Nhưng nói chung thì cũng chẳng có gì là ghê gớm cả. Anh rất vui lòng từ giã nơi đây, để dọn ra đó. Ngay ngày mai cũng được.

Tôi mừng rỡ. Nhưng rồi đã kịp tỉnh ra và lúng túng gạt đi:

- Thôi, chú đừng dọn đi, chú Lenia ạ. Cả khu nhà này, ai cũng quen với chú rồi!

Nhưng chú dứt khoát mở rộng cửa và nói bằng một giọng cứng cỏi, khác hẳn giọng nói quen thuộc xưa nay:

- Nghĩa là cứ viễcem như anh đã bằng lòng.

Trời, thế là anh Ivan và chị Liudmila mai một sẽ được sống ngay dưới tầng hai kia, ngay bên dưới căn hộ nhà chúng tôi.

Bố vui thích hát trại cái câu trong vở Evgheni Onegin:

- Sẽ ở trong nhà, trong cùng một mái nhà thôi!

Tôi reo lên:

- Ta sẽ gõ vào ống nước để gọi nhau bồ nhé!

Mẹ thì vợ lấy túm giẻ lau, đi tìm bụi bặm ở những chỗ đã không còn lấy một hạt bụi. Còn chị Liudmila thì bắt đầu vẽ loạn xạ trên giấy trên giá vẽ, mặc dù mới cách đây khoảng 5 phút chị đã trình trọng thông báo với cả nhà là tối nay sẽ chẳng phải làm gì cả.

- Ta phải viết thư báo ngay cho anh Ivan thôi,- tôi reo lên.

- Thì em viết đi.- chị Liudmila bảo tôi.

Nhưng đến khi tôi ngồi ghé xuống bên cạnh chị gái, thì chị lại cất tiếng hỏi khế:

- Tháng này em nhận được mấy lá thư của anh ấy?

- Mới có hai lá.

- Nghĩa là chị đã thua em 2-1.

Tôi ngồi thẳng người lên, nhìn sang hai bên đầy kiêu hãnh. Nhưng cả bố lẫn mẹ đều không nghe được câu chị Liudmila vừa nói, nên không thể nào hiểu được vò lẽ gì mà tôi lại vênh vênh vào vào đến thế. Rồi hai hôm sau, tôi lại thắng thêm “quả” nữa: anh Ivan gửi cho tôi lá thư thứ ba. Thực ra, của đáng tội, bàn thắng cũng chẳng vẻ vang gì. Gọi là thư cho oai thôi, chứ vồn vện có năm sáu dòng:

“Lenka ơi,

Anh ghé về chị một hôm thôi. Có việc rất quan trọng. Em hãy khoan cho cả nhà hay tin đã. Bí mật giúp anh, nhé! Chắc em vẫn còn nhớ chỗ ở của anh? Chiều mai, anh sẽ đợi em ở đó lúc 2h20’. Anh hy vọng là máy bay không trục trặc. Ta cam kết kiểu đàn ông với nhau đấy nhé: đừng cho ai hay biết.

Chào em!

Anh Ivan”.

XII

Điều tôi khoái nhất khi đọc lá thư đó là mấy chữ: “cam kết kiểu đàn ông”. Tôi đã có đọc được trong một vài quyển sách nói về chuyện đàn ông với nhau họ thường tổ chức những buổi lễ trọng thể để kết nghĩa anh em. Họ cùng nhau uống máu ăn thề, nguyện sẽ cứu một ai đó đang lâm nạn, hoặc dâng tặng ai đó một món quà bất ngờ, mà dầu trong mơ người ấy cũng chẳng bao giờ dám mơ ước đến.

Ngồi trên xe troleibus (xe buýt chạy điện), suốt dọc đường từ lúc xe chuyển bánh đến tận cái bến chót cuối cùng cách nhà anh Ivan non cây số, đầu óc tôi không lúc nào dứt ra khỏi những ý nghĩ hân hoan: “Chà, chuyến này chắc anh Ivan cũng muốn làm cho chị Liudmila nhà mình phải lác mắt một phen, vì một chuyện tuyệt vời nào đó đây! Không chừng còn muốn cả bố với mẹ cũng phải sưng sốt nữa! Nên mới phải nhờ mình giúp một tay. Như là chỗ đàn ông bằng vai phải lứa với nhau!... Nghĩa là anh ấy tin mình, biết rõ mình tài giỏi thế nào. Thảo nào chưa bao giờ mình nghe anh ấy nói: “Em còn trẻ con lắm! Em hiểu làm sao nổi!”...

Đúng, chưa bao giờ. Cứ so sánh là tự khắc thấy rõ hết mọi cái thôi! Anh ấy chắc còn nhớ như in cái thời chỉ bằng tuổi mình bây giờ. Không lẽ hồi đó, anh ấy cũng tự xem mình là một thằng con nít?

Vì sợ muộn nên tan học một cái là tôi xách cặp đi ngay. Tôi đã sẵn trước ở nhà là hôm nay phải ở lại họp. Nhiều đứa chẳng hiểu sao cứ nói đến họp là mặt dài đuồn ra ngay. Thậm chí còn có đứa dám lớn tiếng cáu gắt về cái chuyện họp hành mà chúng cho là vớ vẩn. Sao bọn chúng vô ơn bạc nghĩa thế nhỉ? Chúng không nhớ là năm thì mười họa mới phải họp một lần sao? Trong khi đó thì hễ cứ muốn đi đâu- dù là đến thăm đứa này đứa nọ, hay thậm chí cả ra sân đá bóng hò hét nữa- lúc nào cũng có thể đem cái chuyện họp hành ấy ra mà chống chế với cả nhà? Không một ông bố bà mẹ nào lại dám mắng: “Mày nhìn đôi suốt từng ấy tiếng đồng hồ đấy à? Mày có biết cả nhà đang thấp tha thấp thỏm đợi mày, ruột gan như lửa đốt không, hả?...”. Nếu cứ nhỏ nhẹ bảo: “chúng con bận họp...” là êm thấm hết.

Lần trước, tôi đi bằng taxi. Đạo ấy đang là đầu hè, đường xá vừa êm, vừa thoáng đáng sạch sẽ, đi thật chóng vánh. Lần này, chiếc xe troleibus cứ phải ị ạch nhích từng tí một, y như rùa bò: mặt đường đầy những băng là băng. Đã thế, lại phải ghé không biết bao nhiêu là bến. Chạy được một lát chiếc cần-vết lại trượt ra khỏi đường dây điện nữa chứ. Bác lái xe lại vội vã nhảy ra ngoài ca-bin, rồi loay hoay cả buổi với sợi dây thừng néo cần-vết. Nhưng bác chỉnh mãi mà cái bánh xe con con trên chót cần vẫn chẳng chịu khớp vào với hai sợi dây điện đang đung đưa trên cao. Chả là chiếc xe đã trượt ra xa đường vạch nhiều quá. Mãi sau, một chiếc xe tải lao đến, hãm kết lại. Tôi còn chưa kịp mừng thì bác lái xe troleibus đã lại đẩy cửa nhảy xuống bận nữa. Nhưng thay vì phải năn nỉ anh tài xế nọ giúp cho tàu mình vào đường vạch thì chẳng hiểu sao bác ấy lại quát tháo anh ta.

Tôi đã hai lần nhảy xuống đường, cùng với bác lái xe. Một bà cụ khen: “Đến là ngoan, lúc nào cũng sẵn lòng phụ giúp mọi người!”. Bà cụ đâu biết là tôi đang rất vội: đã gần ba giờ rồi còn gì? Tôi nghĩ bụng: “Ngoài tôi ra, không một ai hay biết gì chuyện anh Ivan trở về. Thì trong thư anh ấy đã viết là “bí mật giúp anh” đấy thôi! Nghĩa là anh ấy chỉ cần có mỗi mình tôi thôi. Và chắc là sẽ gặp nhau vào lúc ba giờ. Lúc ba giờ đúng!...”

Để thu ngắn bớt khoảng cách, tôi vội băng qua những gò tuyết mấp mô, trải dài suốt dọc quãng đông trống từ bến xe đến tận nhà anh Ivan. Tôi ngã lên ngã xuống liên miên, có lúc còn bị lăn đi mấy vòng liên trên những gò tuyết khá dốc, nhưng rồi vẫn phải gượng đứng dậy chạy tiếp ngay không dám ngồi lại nghỉ cho đỡ đau...

Toà nhà anh Ivan ở thì khó mà lẫn với những toà nhà khác vì chỉ mỗi mình nó là chơ vơ giữa đồng. Mới dạo nào còn xanh rì những cỏ, thế mà giờ đây đã trắng xoá mênh mông là tuyết. Ở hai đầu nhà đã mọc thêm hai toà nhà gạch nữa, giống hệt nhau, trông như hai chị em sinh đôi. Hẳn chúng mới vừa được xây xong- vì hồi hè tôi vẫn còn chưa thấy có. Xa hơn chút nữa, mé bên kia đường cái lớn, dòng sông đã bị băng giá trói chặt lại giữa đôi bờ thoải thoải. Còn dải rừng mà dạo hè còn xanh biếc đến mức thăm lại vào buổi chiều, lúc hai anh em đứng trên ban-công nhìn ra, thì giờ đây đã bạc trắng sắc tuyết lấp lánh, như thể mới được khoác lên mình một bộ lễ phục lộng lẫy vậy.

Lúc ngược nhìn lên, mắt tôi bỗng bắt gặp đôi mắt anh Ivan. Anh đang đứng ngoài ban-công. Áo choàng cài kín nút, nhưng đầu vẫn để trần. Rồi anh vẫy tay như thể muốn giục tôi nhanh chân lên. Ngày đông tháng giá như thế, chẳng mấy ai lại ra ban-công mà đứng. Thế mà anh ấy vẫn ra tận ban-công đây tuyết ngóng đợi tôi.

“Nghĩa là mình đã chạy tắt qua những đụn tuyết cao kia thật chẳng đến nỗi hoài công. Nghĩa là anh ấy cần gặp mình chính xác vào lúc ba giờ đúng!...”. Tôi đã nghĩ bụng thế trong khi tất tưởi leo lên cầu thang, chốc chốc lại vấp ngã: chả là tôi đang rất vội mà.

Cánh cửa trước đã mở sẵn. Anh Ivan ra tận chiếu nghỉ cầu thang đón tôi. Tôi rất lấy làm hãnh diện vì mình là người đầu tiên được gặp lại anh Ivan, ngày anh ấy trở về. Trước cả chị Liudmila! Trước cả bố mẹ! Ay thế mà trong khi cả nhà thì ai cũng mong ngóng như ai... Anh Ivan ôm chầm lấy tôi, hôn tôi như hôn một người thân thiết. Tôi cũng dẫu môi ra, nhưng chỉ chạm được vào bên vai chiếc áo choàng mặc rét của anh. Tôi hơi ngỡ ngàng vì chưa từng nhìn thấy anh trong chiếc áo rét to sụ kia cả. Chiếc áo mới toanh cũng hết như mọi thứ anh đang mặc trên người. Một câu hỏi cứ lờn vờn mãi trong đầu: “Sao mọi thứ trên người anh ấy đều nom như là vừa mới mua ngoài cửa hiệu về vậy nhỉ?”.

Tuy anh đã vắng nhà hơn năm tháng, nhưng căn phòng vẫn gọn ghẽ, tinh tươm. Hoa cỏ trong mấy cái chậu men vẫn xah tươi, như chưa bao giờ anh đi đâu vắng. Trên chiếc bàn con kê ở đầu giường cộm lên một chồng báo và tạp chí khá dày, vẫn phẳng phiu và còn nồng mùi mực in rõ ràng là chưa có ai động đến.

Anh Ivan hiểu ngay vẻ ngỡ ngàng của tôi nên vội cắt nghĩa:

- Anh gửi chìa khoá lại cho bà hàng xóm. Nhờ bà ấy trông nom giúp khi đi vắng.

Rồi, anh vứt chiếc áo choàng của anh lên đi-văng. Tiện tay anh cũng ném luôn lên đó chiếc áo choàng của tôi cùng với chiếc mũ trùm tai. Tôi nghĩ bụng chắc là đang hồi hộp lắm. Nếu không thì sao lại không bước thêm vài bước nữa ra phòng treo áo để mắc chúng lên giá?”.

- Sức khoẻ của bố dạo này ra sao?- Anh hỏi.

Tôi đáp là dạo này suốt ngày bố toàn hít thở không khí trong lành dưới sân và ngoài đường lớn.

- May mà hồi ấy chúng mình đã để bố ở lại nhà chăm sóc...- anh Ivan nói tiếp.- chú Lenia của em cừ thật!...

- Chú ấy đã bằng lòng đổi nhà cho anh rồi đấy!- Tôi đồng đặc báo tin.- Thế là mai mốt anh và chị Liudmila có thể dàng hoàng dọn về ở ngay dưới tầng hai! Hai nhà sẽ tha hồ mà liên lạc với nhau bằng cách đánh tín hiệu qua đường ống dẫn nước nhé, anh nhỉ!

- Mẹ thế nào? Yên tâm hơn được chút nào chưa?

- Mẹ rất ái ngại cho chú Lenia... Chú ấy bằng lòng đổi chẳng qua chỉ vì chị Liudmila thôi. Mẹ biết chú ấy từ hồi chú ấy còn là một cậu bé. Nên mẹ rất thương chú. Tội nghiệp, chú ấy đã đeo đuổi chị Liudmila suốt ngàn ấy năm trời.

- Vắng anh, em vẫn ra sân vận động đều đấy chứ?

- Chỉ ra có mỗi một lần. Đi cùng với chị Liudmila. Anh ạ, có một anh chàng rất chi là điển trai,

áo quần trắng lớp, hỏi chúng em thế này: “Cái cậu vẫn đánh tay đôi với cô ấy, dạo này đi đâu rồi nhỉ?”. Chị Liudmila đáp: “Đi xa rồi”. Thế là anh ta bèn vung cao vợt, hét ầm lên: “Tuyệt, tôi thấy nhẹ cả người, khi được mặc bộ quần áo thể thao tuyệt diệu này!”. Nhưng anh ta liền bị chị Liudmila hạ thủ ngay. Rồi hai chị em bỏ ra về.

Anh Ivan quên không khép cánh cửa mở ra ban-công. Chắc vì hồi hộp quá “Gì thì gì cũng đã không gặp nhau năm tháng nay rồi. Hồi hộp là phải!”- Tôi nghĩ bụng.

Tôi thấy lạnh lắm, nhưng vẫn cố chịu, chẳng dám hé răng. Còn anh ấy thì bước thẳng ra chỗ cánh cửa mở toang, dỗi mắt về phía mà hai anh em đã từng đứng ngắm dạo mùa hè vừa rồi: dòng sông và cánh rừng yên tĩnh...

- Em biết đấy...

Anh ấy nói mấy tiếng trên nghe không hề cứng cỏi, cũng không hề pha một chút giễu cợt như dạo nào. Mà nói bằng một giọng chậm rãi, kéo dài từng âm một hết như kiểu nói của chú Lenia.

- Em biết đấy...- anh nhắc lại.- Cứ so sánh là tự khắc sẽ thấy rõ hết. Chính em, em cũng đã từng yêu... Nhưng rồi sau đó... Ồ, không, alfm gì có chuyện đó, Lenka nhỉ? Anh rất xấu hổ, em trai ạ, xấu hổ lắm: chưa bao giờ anh sợ hãi một điều gì, thế mà giờ đây anh không biết phải cắt nghĩa với em thế nào. Đáng sợ thật, Lenka ạ... Anh nói thật đấy! Mới đây, anh đã gặp một cô gái... Em hiểu chứ? Chứ ấy nghe phàm tục thật, nhưng không còn biết nói thế nào khác cả: đã gặp. Ở chỗ anh đang công tác ấy- tại công trường. Anh không sao làm khác được! Em hiểu chứ?

Tôi hiểu.

“Không một tình thế nào là không có lối thoát cả”- trước, anh ấy vẫn thường bảo với tôi thế. Vậy mà giờ đây tôi lại bị đặt trước một tình thế không lối thoát. Không lẽ tôi lại phải đứng ra cầu xin anh ta? Khuyên nhủ, dỗ dành anh ấy hay sao?

Tôi nghĩ trong bụng thế này: “Anh Ivan ơi, anh hãy cứ dọn về khu nhà chúng em, dưới tầng hai kia đi. Hay chỉ dọn tạm về ít lâu cũng được. Hay về thử một thời gian thôi cũng được... Anh mà về đấy, em xin sẵn sàng làm tất cả mọi điều, để anh cảm thấy được vui lòng, thích thú. Em sẽ làm tất cả mà... Phải tất cả mọi điều!...”.

Nhưng tôi lại chỉ nói ra được thế này:

- Chú đi ngay hôm nay à?

- Sao lại chú? Anh vẫn là anh của em như xưa kia...

Không hiểu sao, tôi đã không thể dùng tiếng anh như hồi nào nữa...

Trước đây, tôi cảm thấy tôi và anh Ivan sẽ mãi mãi là một đôi bạn, cho dù có xảy ra bất cứ chuyện gì. Cho dù có chuyện gì đi nữa...

Nhưng phải trừ chuyện đo ra.

Dù gì thì gì, tôi vẫn cảm thấy đó là điều tối kị. Thì cứ ngẫm nghĩ mà xem, sự thế sẽ ra sao, nếu một ngày bỗng nhiên mẹ nói với tôi rằng: “Mẹ đã gặp một thằng bé khác. Nó hơn con. Bây giờ, thằng bé ấy sẽ là con trai của mẹ?”.

- Chị Liudmila sẽ hiểu được thôi,- Anh Ivan nói.- Dĩ nhiên không phải trong ngày một ngày hai. Nhưng còn bố mẹ thì gay đấy! Đừng nói với bố vội. Cả mẹ nữa cũng thế. Vì chính anh cũng đã bắt đầu quen với bố mẹ rồi. Anh đã cố xin kéo dài thời hạn công tác thêm nửa năm nữa. Để bố bình phục hẳn đã. Em cứ chuẩn bị tinh thần trước cho bố mẹ nhé. Nhưng nhớ là phải từ từ đấy...

- Bằng cách nào đây... chuẩn bị như thế nào ấy?

- Chết, em đừng nghĩ là anh định trút hết lên đầu em cái gánh nặng kia. Chính anh, anh sẽ tự giải bày hết mọi chuyện kia mà. Có điều không phải ngay bây giờ. Bây giờ thì anh không thể. Bố mà tạm quên trái tim của bố, thì... lúc ấy... Em hãy đánh lạc hướng chú ý của bố mẹ dần dần... Hãy giúp anh chuyện đó. Như là chỗ đàn ông với nhau, nhé... Vì em cũng đã trưởng thành, đã hết

như người lớn rồi còn gì!

- Người lớn gì... cái bộ cháu?

- Thì cũng phải thế, chứ biết làm sao? Hơn nữa, em cũng đã từng muốn thế, phải không nào?

Chừng một tiếng rưỡi đồng hồ sau, tôi đã về đến nhà. Lần đầu tiên trong đời, tôi phải leo lên gác ba nhà mình với cái tư thế của một người lớn, của một người đã phải trở thành người lớn. Tôi chưa bao giờ nghĩ rằng điều đó lại khó khăn đến thế...

Hết

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>